

Vládní návrh

ZÁKON

ze dne 2021,

kterým se mění zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna autorského zákona

Čl. I

Zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění zákona č. 81/2005 Sb., zákona č. 61/2006 Sb., zákona č. 186/2006 Sb., zákona č. 216/2006 Sb., zákona č. 168/2008 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 153/2010 Sb., zákona č. 424/2010 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 18/2012 Sb., zákona č. 496/2012 Sb., zákona č. 156/2013 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákona č. 64/2014 Sb., zákona č. 228/2014 Sb., zákona č. 355/2014 Sb., zákona č. 356/2014 Sb., zákona č. 250/2016 Sb., zákona č. 298/2016 Sb., zákona č. 102/2017 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 50/2019 Sb., zákona č. 277/2019 Sb. a zákona č. 94/2021 Sb., se mění takto:

1. Na konci poznámky pod čarou č. 1 se na samostatné řádky doplňují věty „Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/789 ze dne 17. dubna 2019, kterou se stanovují pravidla pro výkon autorského práva a práv s ním souvisejících, jež se použijí na některá online vysílání vysílacích organizací a převzatá vysílání televizních a rozhlasových programů, a kterou se mění směrnice Rady 93/83/EHS.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/790 ze dne 17. dubna 2019 o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu a o změně směrnic 96/9/ES a 2001/29/ES.“.

CELEX: 32019L0789

CELEX: 32019L0790

2. V § 1 se na konci písmene b) doplňuje bod 7, který zní:

„7. právo vydavatele tiskové publikace.“.

CELEX: 32019L0790

3. V § 18 se na konci odstavce 2 doplňuje věta „Tímto sdělováním díla veřejnosti je také zpřístupňování díla veřejnosti poskytovatelem služby pro sdílení obsahu online podle § 46 odst. 1, bylo-li dílo nahráno uživatelem takové služby.“.

CELEX: 32019L0790

CELEX: 32001L0029

4. V § 21 se na konci odstavce 1 doplňují věty „Vysíláním díla rozhlasem nebo televizí se rozumí také dodávání programových signálů původním vysílatelem provozovateli přenosu podle § 22, přestože programové signály nejsou během takového dodání přístupné veřejnosti. Užití díla podle věty druhé se považuje za jediný akt sdělování veřejnosti, na němž se podílejí, nikoli však společně a nerozdílně, vysílatel a provozovatel přenosu podle § 22 a k němuž musí oba získat licenci pro svůj podíl na takovém sdělování veřejnosti; ustanovení § 97d odst. 1 písm. a) bodů 1 a 2, § 97d odst. 1 písm. c), § 97e odst. 4 písm. c) a n) a § 98c odst. 5 se použijí obdobně. Na provozovatele přenosu se nepoužijí odstavce 5 až 7.“.

CELEX: 32019L0789

5. V § 21 odst. 7 se slova „má umístěny své řídicí orgány vysílatel“ nahrazují slovy „je umístěno ústředí vysílatele“.

CELEX: 31993L0083

6. Za § 21 se vkládá nový § 21a, který včetně nadpisu a poznámky pod čarou č. 30 zní:

„§ 21a

Doplňková online služba vysílatele

(1) Doplnkovou online službou vysílatele se pro účely tohoto zákona rozumí

a) vysílání díla počítačovou nebo obdobnou sítí uskutečňované týměž vysílatelem současně s vysíláním díla jinou technologií, a to v nezměněné podobě,

b) zpřístupňování odvysílaného díla veřejnosti týměž vysílatelem podle § 18 odst. 2 po vymezené období po odvysílání díla, nebo

c) zpřístupňování díla veřejnosti týměž vysílatelem podle § 18 odst. 2, je-li dílo součástí materiálů, které jsou doplňkové k jeho vysílání, jako jsou upoutávky na vysílaný pořad a recenze takového pořadu.

(2) Není-li sjednáno jinak, má se za to, že užití díla podle odstavce 1 se uskutečňuje na území toho členského státu Evropské unie nebo státu tvořícího Evropský hospodářský prostor, v němž je umístěno ústředí vysílatele.

(3) Ustanovení odstavce 2 se použije na užití díla

a) rozhlasovým vysílatelem a

b) televizním vysílatelem ve zpravodajském pořadu a pořadu o aktuálních událostech, nebo v pořadu vyrobeném výlučně tímto vysílatelem; to neplatí pro užití díla zařazeného do vysílání sportovní události vysílané televizním vysílatelem.

(4) Ustanovení odstavce 2 se použije také na rozmnožování díla, které je nezbytné k poskytování doplňkové online služby, přístupu k ní nebo jejímu využívání.

(5) Při sjednávání odměny³⁰⁾ za poskytnutí oprávnění k výkonu práv podle odstavců 1 až 4 se přihlédne k vlastnostem doplňkové online služby, zejména k její povaze, době trvání dostupnosti díla, územnímu rozsahu užití, počtu posluchačů nebo diváků a počtu jazykových verzí. Tím není dotčena možnost výpočtu výše odměny na základě příjmů vysílatele z doplňkové online služby.

³⁰⁾ § 2366 občanského zákoníku.“.

CELEX: 32019L0789

7. V § 22 se na konci textu odstavce 1 doplňují slova „, bez ohledu na způsob, jakým tato osoba získává pro tyto účely signály nesoucí zvuky nebo obrazy a zvuky nebo jejich vyjádření určené k příjmu veřejností od původního vysílatele. Ustanovení § 21 odst. 3 věty druhé platí obdobně“.

CELEX: 32019L0789

CELEX: 31993L0083

8. V § 22 odst. 2 se na konci textu věty první doplňují slova „, bez ohledu na způsob, jakým jiná osoba než vysílatel takového vysílání získává pro tyto účely signály nesoucí zvuky nebo obrazy a zvuky nebo jejich vyjádření určené k příjmu veřejností od původního vysílatele“.

CELEX: 32019L0789

CELEX: 31993L0083

9. Za § 25a se vkládá nový § 25b, který včetně nadpisu zní:

„§ 25b

Právo na přiměřený podíl na příjmech vydavatele tiskové publikace

Autor díla, které je součástí tiskové publikace, má právo na přiměřený podíl na příjmech vydavatele tiskové publikace plynoucích tomuto vydavateli z výkonu práva podle § 87b.“.

CELEX: 32019L0790

10. V části první hlavě I dílu 3 se na konci nadpisu oddílu 6 doplňují slova „a **dílo nedostupné na trhu**“.

CELEX: 32019L0790

11. Za § 27b se vkládá nový § 27c, který zní:

„§ 27c

Za nedostupné na trhu se považuje dílo podle § 2, pokud lze poté, co bylo vynaloženo přiměřené úsilí ke zjištění jeho dostupnosti veřejnosti, v dobré víře předpokládat, že není dostupné veřejnosti v běžné obchodní síti.“.

CELEX: 32019L0790

12. V § 28 se slova „odstavce 2 a“ zrušují, za slovo „prvé“ se vkládají slova „a § 87a odst. 1“ a slova „není dotčeno“ se nahrazují slovy „nejsou dotčena“.

CELEX: 32006L0116

13. V § 29 se doplňuje odstavec 3, který zní:

„(3) K právnímu jednání vylučujícímu nebo omezujícímu výjimky z práva autorského a omezení práva autorského se nepřihlíží, nestanoví-li zákon jinak.“.

CELEX: 32019L0790

CELEX: 32017L1564

14. Za § 31 se vkládá nový § 31a, který včetně nadpisu a poznámek pod čarou č. 31 až 34 zní:

„§ 31a

Licence pro digitální výuku

(1) Do práva autorského nezasahuje také škola, vysoká škola nebo školské či vzdělávací zařízení³¹⁾, užije-li na vlastní odpovědnost digitálně dílo při vyučování pro ilustrační účel nikoli za účelem dosažení přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu, pokud se tak děje v prostorách této školy nebo zařízení nebo na jiných místech anebo v rámci zabezpečeného elektronického prostředí přístupného pouze žákům nebo studentům a vyučujícím této školy nebo zařízení a pokud je uvedeno jméno autora, název díla a pramen, je-li to možné.

(2) Užití díla podle odstavce 1 se považuje za užití, k němuž dochází pouze v členském státě Evropské unie nebo státě tvořícím Evropský hospodářský prostor, v němž škola, vysoká škola nebo školské či vzdělávací zařízení, které dílo užívá, má sídlo nebo je tímto státem uznáno³²⁾.

(3) Ustanovení odstavce 1 se nevztahuje na užití díla primárně určeného pro vzdělávací účely a na užití vydaného notového záznamu díla hudebního či hudebně dramatického. Dílem primárně určeným pro vzdělávací účely se rozumí dílo, kterému byla udělena schvalovací doložka podle školského zákona³³⁾, a jiné takové učebnice nebo učební texty³⁴⁾.

³¹⁾ Například zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 312/2002 Sb., o úřednicích územních

samosprávných celků a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, vyhláška č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, vyhláška č. 71/2005 Sb., o základním uměleckém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, vyhláška č. 33/2005 Sb., o jazykových školách s právem státní jazykové zkoušky a státních jazykových zkouškách, ve znění pozdějších předpisů.

³²⁾ § 38 odst. 1 písm. c) zákona č. 561/2004 Sb.

§ 93f zákona č. 111/1998 Sb.

³³⁾ § 27 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb.

³⁴⁾ § 27 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb.“.

CELEX: 32019L0790

15. V § 35 odst. 2 se za slovo „školy“ vkládají slova „, vysoké školy“.

16. V § 35 odst. 3 se za slovo „škola“ vkládají slova „, vysoká škola“ a za slovo „škole“ se vkládají slova „, vysoké škole“.

17. V § 37 odst. 2 se slova „a knihovny vysokých škol, Národní knihovna České republiky (dále jen „Národní knihovna“), Moravská zemská knihovna v Brně, Národní technická knihovna, Národní lékařská knihovna, Národní pedagogická knihovna Komenského, Knihovna Ústavu zemědělských a potravinářských informací, Knihovna Národního filmového archivu a Parlamentní knihovna České republiky“ nahrazují slovy „, knihovny vysokých škol a knihovny muzeí, galerií a archivů“.

CELEX 32019L0790

CELEX 32006L0115

18. V § 37a odst. 9 se slova „pro harmonizaci na vnitřním trhu“ nahrazují slovy „Evropské unie pro duševní vlastnictví“.

CELEX: 32012L0028

19. Za § 37a se vkládá nový § 37b, který včetně nadpisu a poznámky pod čarou č. 35 zní:

„§ 37b

Licence pro užití díla nedostupného na trhu

(1) Do práva autorského nezasahuje knihovna, archiv, muzeum, galerie nebo instituce pečující o zachování filmového nebo zvukového nebo jiného kulturního dědictví³⁵⁾ (dále jen „instituce kulturního dědictví“), která nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu dílo nedostupné na trhu nacházející se trvale v jejích sbírkách rozmnožuje a zpřístupňuje způsobem podle § 18 odst. 2 věty první na svých internetových stránkách zřízených nebo provozovaných nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu. Vždy je však nutno uvést, je-li to možné, jméno autora, nejde-li o dílo anonymní, nebo jméno osoby, pod jejímž jménem se dílo uvádí na veřejnost, a dále název díla a pramen.

(2) Užití díla nedostupného na trhu podle odstavce 1 se považuje za užití, k němuž dochází pouze v členském státě Evropské unie nebo státě tvořícím Evropský hospodářský

prostor, v němž instituce kulturního dědictví, která dílo užívá, má sídlo nebo je tímto státem uznána.

(3) Ustanovení odstavců 1 a 2 se použijí pouze na dílo, o němž byly institucí kulturního dědictví nejméně 6 měsíců před tím, než dojde k užití podle odstavce 1, trvalým způsobem uveřejněny na Portálu děl nedostupných na trhu zřízeném a spravovaném Úřadem Evropské unie pro duševní vlastnictví v souladu s přímo použitelným předpisem Evropské unie upravujícím působnost Úřadu Evropské unie pro duševní vlastnictví¹⁴⁾ a na internetových stránkách této instituce, informace

a) identifikující dílo a autora,

b) o způsobu a rozsahu užití podle odstavce 1 a

c) o právu autora vyloučit užití díla podle odstavce 1.

(4) Ustanovení odstavců 1 až 3 se použijí pouze na dílo a práva k němu, nebylo-li k výkonu jejich kolektivní správy práv uděleno oprávnění podle § 97e odst. 4 písm. m).

(5) Ustanovení odstavců 1 až 3 se použijí pouze na dílo a práva k němu, jehož autor takové užití pro konkrétní případ nebo pro všechny případy nevyloučí, a to i poté, co k užití podle odstavce 1 dojde.

(6) Ustanovení odstavců 1 až 5 se nepoužijí na sbírky děl nedostupných na trhu, pokud bylo po vynaložení přiměřeného úsilí podle § 27c zjištěno, že tyto sbírky jsou složeny převážně z

a) děl jiných než kinematografických nebo audiovizuálních, která byla poprvé vydána, nebo nebyla-li vydána, poprvé odvysílána ve třetí zemi,

b) děl kinematografických nebo audiovizuálních, jejichž výrobci mají sídlo nebo obvyklé bydliště ve třetí zemi, nebo

c) děl vytvořených státními příslušníky třetích zemí, nebylo-li možné ani po vynaložení přiměřeného úsilí určit členský stát Evropské unie nebo stát tvořící Evropský hospodářský prostor nebo třetí zemi podle písmen a) a b).

³⁵⁾ Například zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 496/2012 Sb., o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie a o změně některých zákonů (zákon o audiovizu), ve znění pozdějších předpisů.“.

CELEX: 32019L0790

20. § 38g včetně nadpisu zní:

„§ 38g

Licence pro karikaturu, parodii nebo pastiš

Do práva autorského nezasahuje ten, kdo užije dílo pro účely karikatury, parodie nebo pastiše.“.

CELEX: 32019L0790

CELEX: 32001L0029

21. V § 39a se odstavec 5 zrušuje.

22. Za § 39b se vkládají nové § 39c a 39d, které včetně nadpisů znějí:

„§ 39c

Licence k rozmnožování díla pro účely automatizované analýzy textů nebo dat

(1) Do práva autorského nezasahuje ten, kdo zhotoví rozmnoženinu díla za účelem automatizované analýzy textů nebo dat v digitální podobě, prováděné za účelem získání informací, zahrnujících mimo jiné vzory, tendence a souvztažnosti; takto zhotovenou rozmnoženinu je oprávněn uchovat pouze po dobu nezbytnou pro účely této automatizované analýzy textů nebo dat.

(2) Ustanovení odstavce 1 se nepoužije pro rozmnoženiny díla, jehož autor si užití podle odstavce 1 výslovně vyhradil vhodným způsobem; v případě díla zpřístupněného podle § 18 odst. 2 strojově čitelnými prostředky.

(3) Ustanoveními odstavců 1 a 2 není dotčeno ustanovení § 39d.

§ 39d

Licence k rozmnožování díla pro účely automatizované analýzy textů nebo dat k vědeckému výzkumu

Do práva autorského nezasahuje

a) vysoká škola, která jako součást své činnosti provádí vědecký výzkum, nebo právnická osoba, jejímž hlavním cílem je provádět vědecký výzkum nebo vykonávat vzdělávací činnost zahrnující rovněž vědecký výzkum, jestliže je vědecký výzkum této vysoké školy nebo právnické osoby prováděn tak, aby přístup k jeho výsledkům nebyl přednostně umožněn tomu, kdo na tuto vysokou školu nebo právnickou osobu vykonává rozhodující vliv, a současně tak, aby výzkum byl prováděn ve veřejném zájmu nebo na neziskovém základě nebo tak, že všechny zisky jsou zpětně investovány do vědeckého výzkumu této vysoké školy nebo právnické osoby, nebo

b) instituce kulturního dědictví,

zhotoví-li pro účely vědeckého výzkumu rozmnoženinu díla za účelem automatizované analýzy textů nebo dat v digitální podobě, prováděné za účelem získání informací, zahrnujících mimo jiné vzory, tendence a souvztažnosti; takto zhotovenou rozmnoženinu je

povinna uložit s vhodnou úrovní zabezpečení a může ji uchovávat pro účely vědeckého výzkumu, včetně ověření výsledků výzkumu.“.

CELEX: 32019L0790

23. V § 42 odst. 1 úvodní části ustanovení se slova „celních orgánů a orgánů vykonávajících státní statistickou službu“ nahrazují slovy „orgánů Celní správy České republiky“ a slova „nebo přijetí“ se zrušují.

24. V § 42 odst. 1 závěrečné části ustanovení se slova „a statistických“ a slova „nebo přijetí“ zrušují a slova „jsou oprávněné“ se nahrazují slovy „je oprávněný“.

25. V § 42 odst. 2 se slova „nebo při odeslání“ zrušují.

26. V § 42 se doplňuje odstavec 4, který zní:

„(4) Poskytnutí těchto informací není porušením mlčenlivosti podle daňového řádu.“.

27. V § 43 odst. 4 se slova „§ 37 odst. 1 písm. a) a b),“ zrušují.

CELEX: 32019L0790

CELEX: 32001L0029

28. V § 43 se za odstavec 5 vkládá nový odstavec 6, který zní:

„(6) Právní ochranou podle odstavce 1 nejsou dotčena ustanovení § 31a, § 37 odst. 1 písm. a) a b) a § 39d v rozsahu nezbytném k využití výjimky. Autor, který pro své dílo použil technické prostředky podle odstavce 3, je povinen zpřístupnit své dílo oprávněným uživatelům v rozsahu nezbytném ke splnění účelu uvedeného užití díla.“.

Dosavadní odstavec 6 se označuje jako odstavec 7.

CELEX: 32019L0790

CELEX: 32001L0029

29. V § 43 odst. 7 se slova „odstavce 4“ nahrazují slovy „odstavců 4 a 6“.

CELEX: 32019L0790

CELEX: 32001L0029

30. V části první hlavě I se za díl 5 vkládají nové díly 6 a 7, které včetně nadpisů a poznámek pod čarou č. 36 až 39 znějí:

„Díl 6

Užití díla poskytovatelem služeb pro sdílení obsahu online

§ 46

(1) Poskytovatelem služby pro sdílení obsahu online se pro účely tohoto zákona rozumí poskytovatel služby informační společnosti³⁶⁾, jejímž hlavním účelem nebo jedním z hlavních účelů je ukládat a sdělovat veřejnosti velký počet děl nahrávaných uživatelem takové služby a která soutěží nebo může soutěžit s jinými online službami zpřístupňujícími díla stejné cílové skupině, přičemž poskytovatel takové služby tato díla uspořádává a propaguje za účelem zisku.

(2) Za poskytovatele služby pro sdílení obsahu online se nepovažuje ten, kdo poskytuje takovou službu informační společnosti³⁶⁾, kterou je nezisková online encyklopedie, neziskové vzdělávací a vědecké úložiště, platforma pro vývoj a sdílení softwaru s otevřeným zdrojovým kódem, služba elektronických komunikací³⁷⁾, online tržiště a mezipodniková cloudová služba a cloudová služba, která uživatelům umožňuje nahrávat obsah pro vlastní potřebu.

§ 47

(1) Poskytovatel služby pro sdílení obsahu online neodpovídá za neoprávněné sdělování díla veřejnosti podle § 18 odst. 2, pokud

a) vynaložil nejlepší úsilí k získání oprávnění k výkonu tohoto práva,

b) v souladu s vysokými odvětvovými standardy odborné péče vynaložil nejlepší úsilí k zamezení nahrání díla, o kterém mu autor poskytl relevantní a nezbytné informace, a

c) neprodleně poté, co obdržel od autora dostatečně odůvodněné oznámení, znemožnil přístup k dílu nebo je odstranil ze svých internetových stránek a vynaložil nejlepší úsilí k zamezení jeho opětovnému nahrání v souladu s písmenem b).

(2) Při určování, zda poskytovatel služby pro sdílení obsahu online splnil své povinnosti podle odstavce 1, se s ohledem na zásadu proporcionality zohlední mimo jiné

a) druh a rozsah služby, její cílová skupina a typ díla nahraného uživatelem služby a

b) dostupnost vhodných a účinných prostředků k plnění povinností podle odstavce 1 a jejich náklady pro poskytovatele služby.

(3) Poskytovatel služby pro sdílení obsahu online se nemůže dovolat omezení odpovědnosti za ukládání obsahu informací poskytovaných uživatelem podle zákona o některých službách informační společnosti³⁶⁾.

§ 48

(1) Poskytovatel služby pro sdílení obsahu online, jehož služba je na trhu na území České republiky nebo některého z členských států Evropské unie nebo států tvořících Evropský hospodářský prostor po dobu kratší 3 let a jehož roční obrat vypočtený v souladu s doporučením Komise o definici mikropodniků, malých a středních podniků³⁸⁾ činí méně než 10 000 000 EUR, neodpovídá za neoprávněné sdělování díla veřejnosti podle § 18 odst. 2, pokud

a) vynaložil nejlepší úsilí k získání oprávnění k výkonu tohoto práva; ustanovení § 47 odst. 2 se použije obdobně, a

b) neprodleně poté, co obdržel od autora dostatečně odůvodněné oznámení, znemožnil přístup k dílu nebo je odstranil ze svých internetových stránek.

(2) Poskytovatel služby pro sdílení obsahu online, na něhož se vztahuje odstavec 1, u něhož průměrný měsíční počet jedinečných návštěvníků služby vypočtený na základě předchozího kalendářního roku překročí 5 000 000, neodpovídá za neoprávněné sdělování díla veřejnosti podle § 18 odst. 2, pokud rovněž vynaložil nejlepší úsilí k zamezení opětovnému nahrání díla, o němž mu autor poskytl relevantní a nezbytné informace. Ustanovení § 47 odst. 2 se použije obdobně.

(3) Ustanovení § 47 odst. 3 se použije na poskytovatele služby pro sdílení obsahu online podle odstavců 1 a 2 obdobně.

§ 49

Při plnění povinností podle § 47 odst. 1 a § 48 odst. 1 a 2 nesmí spolupráce mezi poskytovateli služeb pro sdílení obsahu online a nositeli práv vést k omezování dostupnosti díla zpřístupněného v souladu s tímto zákonem uživatelem při využití služby poskytovatele služby pro sdílení obsahu online.

§ 50

(1) Poskytovatel služby pro sdílení obsahu online je povinen

a) poskytnout autorovi na jeho žádost přiměřené informace o postupech podle § 47 a 48 a bylo-li takovému poskytovateli služby uděleno oprávnění k výkonu práva na sdělování díla veřejnosti podle § 18 odst. 2, je povinen poskytnout autorovi na jeho žádost informace o užití díla, na které se toto oprávnění vztahuje,

b) informovat uživatele své služby prostřednictvím svých obchodních podmínek o možnostech užití díla v souladu s tímto zákonem.

(2) Informace podle odstavce 1 písm. a) je poskytovatel služby pro sdílení obsahu online povinen poskytnout namísto autorovi osobě, která smluvně nabyla výhradní oprávnění k výkonu práva dílo užit, nebo které je výkon tohoto oprávnění svěřen zákonem.

§ 51

(1) Poskytovatel služby pro sdílení obsahu online je povinen zavést účinný a rychlý mechanismus pro vyřizování stížností a zjednaní nápravy, který bude moci využít uživatel jeho služby v případě sporů týkajících se znemožnění přístupu k jím nahranému dílu nebo jeho odstranění.

(2) Trvá-li v rámci vyřizování stížnosti podle odstavce 1 autor na znemožnění přístupu ke svému dílu nebo jeho odstranění, je povinen to zdůvodnit.

(3) Stížnost podle odstavce 1 musí být vyřízena bez zbytečného odkladu. Posouzení stížnosti týkající se znemožnění přístupu k nahranému dílu nebo odstranění nahraného díla nesmí být výhradně automatizované.

§ 52

Udělí-li autor poskytovateli služeb pro sdílení obsahu online oprávnění k výkonu práva podle § 18 odst. 1 nebo 2, vztahuje se toto oprávnění rovněž na úkony podle § 18 odst. 1 a 2 prováděné uživatelem takové služby, pokud tento uživatel nevykonává tyto úkony v rámci svého podnikání nebo samostatného výkonu svého povolání nebo pokud tyto úkony nevytváří významné příjmy.

Díl 7

Postupy pro řešení sporů

§ 53

Zprostředkování a využití prostředníka

Zprostředkováním se pro účely tohoto zákona rozumí postup prostředníka spočívající v poskytování pomoci při jednání, předkládání návrhů, nalézání řešení sporných otázek a dalších souvisejících činnostech prováděných s cílem usnadnit sjednávání licencí na užití audiovizuálního díla způsobem podle § 18 odst. 2, řešení sporů vyplývajících z § 47 odst. 1 písm. b) a c), § 48 odst. 1 písm. b) a z § 49, řešení sporů vyplývajících z práva autora požadovat přiměřenou a spravedlivou dodatečnou odměnu za poskytnutí licence, řešení sporů vzniklých při plnění povinnosti nabyvatele licence nebo podlicence předkládat autorovi pravidelně aktuální, relevantní a úplné informace o užití díla³⁹⁾ a v případech uvedených v § 101. Zprostředkování mohou využít nositelé práv, uživatelé podle § 95 odst. 4 nebo jejich sdružení nebo kolektivní správci podle § 95a odst. 1. Zájemci o zprostředkování mohou ke zprostředkování využít jednoho nebo více prostředníků ze seznamu prostředníků vedeného ministerstvem.

§ 54

Seznam prostředníků

(1) Ministerstvo vede seznam prostředníků, který obsahuje jména prostředníků a kontaktní údaje podle § 56 odst. 1. Seznam prostředníků je informačním systémem veřejné správy a je uveřejněn na internetových stránkách ministerstva.

(2) Oprávnění k výkonu činnosti prostředníka ministerstvo udělí fyzické osobě, která je

- a) plně svéprávná,
- b) bezúhonná a
- c) odborně způsobilá.

§ 54a

Bezúhonnost

(1) Za bezúhonného podle § 54 odst. 2 písm. b) se nepovažuje ten, kdo byl pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin, pokud se na něj nehledí, jako by nebyl odsouzen.

(2) Pro prokazování bezúhonnosti se použije § 96b obdobně.

§ 54b

Odborná způsobilost

(1) Odborně způsobilým podle § 54 odst. 2 písm. c) je ten, kdo

a) získal vysokoškolské vzdělání v magisterském studijním programu a

b) úspěšně vykonal zkoušku prostředníka.

(2) Zkouška prostředníka zahrnuje ověření znalostí z oblasti autorského práva potřebných pro výkon činnosti prostředníka a základních znalostí a dovedností z oblasti mimosoudního řešení sporů. Zkouška je ústní a nesmí trvat déle než 2 hodiny. Zkoušku skládá žadatel před komisí jmenovanou ministrem kultury. Komise je nejméně tříčlenná a jejím předsedou je státní zaměstnanec zařazený k výkonu služby v ministerstvu. Komise je usnášeníschopná za přítomnosti všech svých členů a rozhoduje nadpoloviční většinou hlasů svých členů. Zkouška se hodnotí výsledkem „uspěl(a)“ nebo „neuspěl(a)“. O výsledku zkoušky vyhotoví komise protokol. Žadatel, který při zkoušce neuspěl, může podat novou přihlášku ke zkoušce nejdříve 1 rok ode dne konání zkoušky, při které neuspěl.

§ 55

Hostující prostředník

(1) Činnost prostředníka může v České republice vykonávat dočasně nebo příležitostně jako hostující prostředník též státní příslušník jiného členského státu Evropské unie nebo některého ze států tvořících Evropský hospodářský prostor, kterého ministerstvo zapíše do seznamu prostředníků jako hostujícího prostředníka na základě jeho žádosti. Na podání této žádosti se použije § 56 odst. 1 obdobně. K žádosti žadatel připojí kopii dokladu potvrzujícího, že je v souladu s právními předpisy jiného členského státu Evropské unie nebo některého ze států tvořících Evropský hospodářský prostor oprávněn vykonávat činnost srovnatelnou s činností prostředníka. Ministerstvo jej po splnění uvedených podmínek bez zbytečného odkladu zapíše do seznamu prostředníků; do seznamu prostředníků však nelze zapsat osobu, která není plně svéprávná nebo bezúhonná.

(2) Činnost hostujícího prostředníka na území České republiky se řídí právním řádem České republiky. Hostující prostředník je oprávněn vykonávat na území České republiky činnost prostředníka podle tohoto zákona ode dne, kdy bude zapsán do seznamu prostředníků.

§ 56

Zápis do seznamu prostředníků, změny zapsaných údajů a vyškrtnutí ze seznamu prostředníků

(1) V žádosti o udělení oprávnění k výkonu činnosti prostředníka žadatel uvede, kromě obecných náležitostí podání stanovených správním řádem, identifikátor své datové schránky nebo adresu pro doručování písemností na území České republiky, popřípadě elektronickou adresu.

(2) Ministerstvo do seznamu prostředníků zapíše toho, komu udělilo oprávnění podle § 54 odst. 2. Zápis do seznamu prostředníků provede ministerstvo ke dni nabytí právní moci rozhodnutí o udělení oprávnění.

(3) Prostředník oznámí ministerstvu bez zbytečného odkladu změny údajů podle odstavce 1. Ministerstvo zapíše oznámené změny do seznamu prostředníků.

(4) Ministerstvo vyškrtne ze seznamu prostředníků prostředníka, který zemřel nebo byl prohlášen za mrtvého nebo nezvěstného.

(5) Ministerstvo odejme oprávnění k výkonu činnosti prostředníka a vyškrtne jej ze seznamu prostředníků nebo vyškrtne ze seznamu hostujícího prostředníka, jestliže prostředník nebo hostující prostředník

a) byl omezen ve svéprávnosti,

b) přestal splňovat podmínku bezúhonnosti,

c) požádal o odnětí oprávnění k výkonu činnosti prostředníka nebo v případě hostujícího prostředníka o zrušení zápisu do seznamu prostředníků, nebo

d) porušil povinnost prostředníka stanovenou tímto zákonem závažným způsobem, nebo ji v průběhu posledních 2 let i přes písemné upozornění ministerstva porušil opakovaně.

(6) Ministerstvo vyškrtne hostujícího prostředníka ze seznamu prostředníků, jestliže zaniklo jeho oprávnění vykonávat činnost srovnatelnou s činností prostředníka, kterou byl v souladu s právními předpisy jiného členského státu Evropské unie nebo některého ze států tvořících Evropský hospodářský prostor oprávněn vykonávat.

(7) Prostředník nebo hostující prostředník ministerstvu písemně oznámí skutečnosti, které jsou důvodem pro odnětí oprávnění k výkonu činnosti prostředníka nebo pro vyškrtnutí ze seznamu prostředníků, a to nejpozději do 15 dnů ode dne, kdy se o nich dozvěděl.

§ 57

Postup při využití prostředníka

(1) Žádost o zprostředkování podle § 53 předkládá písemně prostředníkovi nebo hostujícímu prostředníkovi kterýkoli ze zájemců o zprostředkování. V žádosti uvede dosavadní stav jednání, připojí svůj návrh a sdělí stanovisko ostatních zájemců o zprostředkování. Prostředník nebo hostující prostředník je povinen odmítnout zprostředkování, jestliže se zřetelem na jeho poměr k věci, k zájemci o zprostředkování nebo

k jeho zástupci lze pochybovat o jeho nepodjatosti.

(2) Nedohodnou-li se zájemci o zprostředkování na osobě prostředníka nebo hostujícího prostředníka, určí prostředníka nebo hostujícího prostředníka na žádost zájemce o zprostředkování ministerstvo.

(3) Nevyjádří-li žádný ze zájemců o zprostředkování do 3 měsíců od předložení návrhu dohody připravené prostředníkem nebo hostujícím prostředníkem výhrady k tomuto návrhu, má se za to, že jej přijali.

(4) Nedohodnou-li se zájemci o zprostředkování s prostředníkem nebo hostujícím prostředníkem na výši jeho odměny, má prostředník nebo hostující prostředník nárok na odměnu ve výši průměrné mzdy v národním hospodářství za první až třetí čtvrtletí kalendářního roku předcházejícího kalendářnímu roku, ve kterém bylo zprostředkování poskytováno, vyhlášené podle zákona upravujícího zaměstnanost.

(5) Pro zprostředkování se použijí § 4 odst. 2, § 5 odst. 2, § 6 až 9, § 10 odst. 1, 2 a 4 a § 12 zákona o mediaci²¹⁾ obdobně.

³⁶⁾ Zákon č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti a o změně některých zákonů (zákon o některých službách informační společnosti), ve znění pozdějších předpisů.

³⁷⁾ Zákon 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů.

³⁸⁾ Doporučení Komise ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků (Úř. věst. L 124, 20. 5. 2003, s. 36).

³⁹⁾ § 2374 odst. 2 a 3 a § 2374a občanského zákoníku.“.

Dosavadní díl 7 se označuje jako díl 8.

CELEX: 32019L0790

CELEX: 32019L0789

CELEX: 32001L0029

CELEX: 31993L0083

CELEX: 32014L0026

31. V § 66 odstavec 7 včetně poznámky pod čarou č. 40 zní:

„(7) Ustanovení § 30a až 31, § 32 a 33, § 34 písm. b) až d), § 35 a 36, § 37 odst. 1 písm. b) až d), § 37 odst. 2 až 5, § 37a, § 38, § 38a odst. 1 písm. b), § 38a odst. 2, § 38b až 39, § 39d, § 43 odst. 1, 4, 5 a 7 a ustanovení občanského zákoníku o právu na přiměřenou a spravedlivou dodatečnou odměnu za poskytnutí licence, o právu na informace o užití díla, o právu na odstoupení od smlouvy nebo omezení licence pro nečinnost nabyvatele a o odstoupení od smlouvy pro změnu přesvědčení autora⁴⁰⁾ se na počítačový program nepoužijí.

⁴⁰⁾ § 2374 odst. 2 a 3, § 2374a, § 2378, § 2379 a § 2382 občanského zákoníku.“.

CELEX: 32019L0790

32. V § 74, 78, 82 a v § 94 se text „§ 27a, § 27b, § 28, § 29“ nahrazuje slovy „§ 27a až 29“.

CELEX: 32019L0790

CELEX: 32001L0029

CELEX: 32006L0116

CELEX: 32012L0028

33. V § 74, 78, 82 a v § 86 se za text „§ 31“ vkládá text „, § 31a“.

CELEX: 32019L0790

34. V § 74, 78 a v § 82 se text „§ 37, 37a“ nahrazuje slovy „§ 37 až 37b“ a slova „§ 38e, 38f, § 39 až 44“ se nahrazují slovy „§ 38e až 44“.

CELEX: 32019L0790

CELEX: 32012L0028

CELEX: 32001L0029

CELEX: 32004L0048

CELEX: 32017L1564

35. V § 74 se slova „a 58“ nahrazují slovy „, § 46 až 58“.

CELEX: 32019L0790

36. V § 78 a v § 82 se za slova „§ 38e až 44“ vkládají slova „, § 46 až 57“.

CELEX: 32019L0790

37. V § 86 se slova „§ 13 až 16, § 18 až 23“ nahrazují slovy „§ 13 a 14, § 18, § 20 a 21, § 22 a 23“, text „§ 27a, § 27b, § 28, § 29“ se nahrazuje slovy „§ 27b až 29“, za slova „§ 37 odst. 1 a 4“ se vkládá text „, § 37b“, text „§ 38e, § 38f“ se nahrazuje slovy „§ 38e až 38g“ a za slova „§ 39a až 44“ se vkládají slova „, § 46 až 57“.

CELEX: 32019L0790

CELEX: 32001L0029

38. V části první hlavě II nadpis dílu 5 zní:

„Práva nakladatele“.

CELEX: 32019L0790

39. V § 87 se za odstavec 1 vkládá nový odstavec 2, který zní:

„(2) Nakladatel má právo na odměnu v souvislosti s půjčováním rozmnoženiny jím vydaného díla, půjčuje-li rozmnoženinu osoba uvedená v § 37 odst. 1. Právo na odměnu podle věty první nakladatel nemá v případě půjčování na místě samém, nebo půjčují-li rozmnoženiny jím vydaných děl školní knihovny, knihovny vysokých škol a knihovny muzeí, galerií a archivů.“.

Dosavadní odstavce 2 a 3 se označují jako odstavce 3 a 4.

CELEX: 32019L0790

CELEX: 32006L0115

40. V § 87 odst. 3 se slova „Právo nakladatele trvá“ nahrazují slovy „Práva nakladatele podle odstavců 1 a 2 trvají“.
CELEX: 32019L0790

41. V § 87 odstavec 4 zní:

„(4) Práva nakladatele podle odstavců 1 a 2 jsou převoditelná.“.
CELEX: 32019L0790

42. V části první hlavě II se doplňuje díl 7, který včetně nadpisu zní:

„Díl 7

Právo vydavatele tiskové publikace

§ 87b

(1) Tiskovou publikací se pro účely tohoto zákona rozumí sborník tvořený převážně literárními díly novinářské povahy, který může rovněž obsahovat jiná díla a jiné předměty ochrany a který

a) představuje jednotlivou položku v rámci periodicky zveřejňované nebo pravidelně aktualizované publikace pod tímž názvem, jako jsou noviny nebo časopis,

b) obsahuje informace z oblasti zpravodajství nebo jiných oblastí a

c) byl zveřejněn vydavatelem, na jeho redakční odpovědnost a pod jeho kontrolou.

(2) Za tiskovou publikaci podle odstavce 1 se nepovažuje taková tisková publikace, která byla zveřejněna pro vědecké nebo akademické účely.

(3) Vydavatel tiskové publikace usazený v některém z členských států Evropské unie nebo v některém ze států tvořících Evropský hospodářský prostor má výlučné majetkové právo svou tiskovou publikaci užít a udělit poskytovateli služeb informační společnosti³⁶⁾ oprávnění k výkonu tohoto práva; bez udělení takového oprávnění lze užít tiskovou publikaci pouze v případech stanovených tímto zákonem.

(4) Právem užít tiskovou publikaci je právo na

a) rozmnožování tiskové publikace pro účely jejího užití online,

b) zpřístupňování tiskové publikace veřejnosti způsobem podle § 18 odst. 2.

(5) Právo vydavatele tiskové publikace je převoditelné.

(6) Právo vydavatele tiskové publikace trvá 2 roky od zveřejnění tiskové publikace.

(7) Ustanovení § 2 odst. 3, § 4, 6, 7 a 9, § 12 odst. 2 a 3, § 13 a 14, § 18 odst. 2, § 27 odst. 8, § 27a až 29, § 31 odst. 1 písm. b) a odst. 2, § 31a, § 34 písm. a) až c), § 37 odst. 1 písm. a) a b), § 37a a 37b, § 38a odst. 1, § 39 až 41, § 43 a 44 a § 53 až 57 platí obdobně i pro právo vydavatele tiskové publikace.

(8) Právo užití tiskovou publikaci podle odstavců 3 a 4 se nevztahuje na užití jednotlivých slov nebo velmi krátkých úryvků z tiskové publikace a na vložení hypertextových odkazů.

(9) Při jednání o udělení oprávnění k výkonu práva užití tiskovou publikaci podle odstavce 3 je poskytovatel služby informační společnosti³⁶⁾ povinen zachovat vůči vydavateli tiskové publikace spravedlivý, rovný a nediskriminační přístup.“
CELEX: 32019L0790

43. § 90 včetně nadpisu zní:

„§ 90

Obsah zvláštního práva pořizovatele databáze

(1) Pořizovatel databáze má právo užití celý obsah databáze nebo její kvalitativně nebo kvantitativně podstatnou část a právo udělit jinému oprávnění k výkonu tohoto práva.

(2) Užitím celého obsahu databáze nebo její kvalitativně nebo kvantitativně podstatné části je

a) zhotovování trvalé nebo dočasné přímé nebo nepřímé rozmnoženiny celého obsahu databáze nebo jeho podstatné části, a to jakýmkoli prostředky nebo jakýmkoli způsobem,

b) zpřístupnění celého obsahu databáze nebo jeho podstatné části veřejnosti v hmotné podobě prodejem nebo jiným převodem vlastnického práva k originálu nebo rozmnoženiny databáze, pronájemem nebo jakýmkoli spojením online nebo jinými způsoby přenosu, včetně jejich nabízení za tímto účelem.

(3) Půjčování originálu nebo rozmnoženiny databáze není užitím podle odstavce 2.

(4) Opakované a systematické užití nepodstatných částí obsahu databáze a jiné jednání, které není běžné, přiměřené a je na újmu oprávněným zájmům pořizovatele databáze, není dovoleno.

(5) Právo pořizovatele databáze je převoditelné.“

44. V § 91 a v § 92 úvodní části ustanovení se slova „vytěžuje nebo zužitkovává“ nahrazují slovem „užívá“.

45. V § 94 se slova „§ 18 odst. 2 a 4“ nahrazují slovy „§ 18 odst. 2 věty první, § 18 odst. 4“ a slova „§ 30 odst. 1 a 3 a § 39a až 44“ se nahrazují slovy „§ 30 odst. 1 a 3, § 31a, § 37 odst. 1 písm. a), § 37b, § 39a až 44 a § 46 až 57“.

CELEX: 32019L0790

46. V § 96a odst. 3 písm. g) se slovo „a“ zrušuje.

47. V § 96a se na konci odstavce 3 tečka nahrazuje slovem „, a“ a doplňuje se písmeno i), které zní:

„i) počet nositelů práv, kteří projeví zájem o kolektivní správu svých práv žadatelem, je dostatečně reprezentativní z hlediska druhu a počtu evidovaných předmětů ochrany, a pokud jde o díla, tak druhů děl, jejichž užití bude předmětem smluv uzavíraných kolektivním správcem.“.

CELEX: 32019L0790

48. V § 97d odst. 1 písm. a) se na konci textu bodu 6 doplňují slova „a § 87 odst. 2“.

CELEX: 32019L0790

49. V § 97d odst. 1 písmeno c) zní:

„c) právo na užití přenosem rozhlasového nebo televizního vysílání děl, živě vysílaných uměleckých výkonů a uměleckých výkonů zaznamenaných na zvukový nebo na zvukově obrazový záznam s výjimkou takových výkonů, jejichž zvukový záznam byl vydán k obchodním účelům, a dále právo na užití přenosem vysílání zvukových záznamů jiných než vydaných k obchodním účelům a zvukově obrazových záznamů; a dále s výjimkou případů, kdy

1. právo na přenos vykonává vysílatel ve spojitosti se svým vlastním vysíláním, bez ohledu na to, zda jde o jeho vlastní práva nebo o práva vykonávaná na základě smlouvy uzavřené s nositelem práv,

2. se vysílání původním vysílatelem uskutečňuje výhradně prostřednictvím služby přístupu k internetu a přenos vysílání se neuskutečňuje v řízeném prostředí; řízeným prostředím se pro účely tohoto zákona rozumí prostředí, v němž je poskytován zabezpečený přenos vysílání oprávněným uživatelům,“.

CELEX: 32019L0789

CELEX: 31993L0083

50. V § 97e odstavec 2 zní:

„(2) Odstavec 1 se nepoužije pro díla audiovizuální ani díla audiovizuálně užitá, s výjimkou audiovizuálně užitých děl hudebních, pokud jde o užití podle odstavce 4 písm. c) a e), ani pro takového nositele práv, pro kterého je kolektivní správa vykonávána podle odstavce 1 nikoli na základě smlouvy a který vůči kolektivnímu správci pro konkrétní případ užití a konkrétního uživatele nebo vůči kolektivnímu správci pro všechny případy určitého způsobu užití účinky hromadné smlouvy vyloučí; ustanovení § 104a odst. 2 a 3 se použijí obdobně. Vyloučí-li nositel práv účinky hromadné smlouvy, užití předmětů ochrany na základě dříve uzavřené hromadné smlouvy musí být v přiměřené lhůtě poté, co se uživatel o vyloučení účinků hromadné smlouvy dozví, ukončeno. Kolektivní správce je povinen

v přiměřené lhůtě informovat uživatele vhodným způsobem o provedeném vyloučení účinků hromadné smlouvy nositelem práv.“.

CELEX: 32019L0790

51. V § 97e odst. 3 se za slova „podle odstavce 1“ vkládají slova „nikoli na základě smlouvy“ a za slova „vyloučit účinky hromadné smlouvy“ se vkládají slova „podle odstavce 2“.

CELEX: 32019L0790

52. V § 97e odst. 4 písmeno c) zní:

„c) užití díla vysíláním rozhlasem nebo televizí nebo při poskytování doplňkové online služby podle § 21a odst. 1 písm. a),“.

CELEX: 32019L0789

53. V § 97e odst. 4 písm. h) se slova „touto knihovnou“ zrušují.

CELEX 32019L0790

54. V § 97e odst. 4 písm. i) se slova „a zpřístupňování takové rozmnoženiny díla“ nahrazují slovy „podle § 97f a rozšiřování nebo sdělování takové rozmnoženiny díla veřejnosti“.

CELEX: 32019L0790

55. V § 97e se na konci odstavce 4 tečka nahrazuje čárkou a doplňují se písmena m) až o), která znějí:

„m) zhotovení rozmnoženiny díla a rozšiřování nebo sdělování rozmnoženiny díla nedostupného na trhu, neuvedeného v písmenu i), a jiného předmětu ochrany nedostupného na trhu, nacházejících se ve sbírkách instituce kulturního dědictví veřejnosti způsoby podle § 37b odst. 1,

n) užití přenosem rozhlasového nebo televizního vysílání děl, živě vysílaných uměleckých výkonů a uměleckých výkonů zaznamenaných na zvukový nebo na zvukově obrazový záznam s výjimkou takových výkonů, jejichž zvukový záznam byl vydán k obchodním účelům, a dále práva na užití přenosem vysílání zvukových záznamů jiných než vydaných k obchodním účelům a zvukově obrazových záznamů; a dále s výjimkou případů, kdy právo na přenos vykonává vysílatel ke svému vlastnímu vysílání, bez ohledu na to, zda jde o jeho vlastní práva nebo o práva, která vykonává na základě licenční smlouvy uzavřené s nositelem práv, jde-li o případ, kdy se

1. původní vysílání uskutečňuje prostřednictvím služby přístupu k internetu, nebo

2. přenos vysílání uskutečňuje prostřednictvím služby přístupu k internetu v prostředí, které není řízené,

o) rozmnožování a zpřístupňování tiskové publikace veřejnosti poskytovatelem služeb informační společnosti³⁶⁾ způsobem podle § 18 odst. 2, a to výhradně pro účely zpřístupnění výsledků vyhledávání prostřednictvím internetového vyhledavače nebo zpřístupnění prostřednictvím sociální sítě.“.

CELEX: 32019L0789
CELEX: 32019L0790
CELEX: 31993L0083

56. V § 97e se doplňuje odstavec 6, který zní:

„(6) Kolektivní správce je povinen o fungování mechanismu podle odstavců 1 až 5 informovat na svých internetových stránkách.“.

CELEX: 32019L0790
CELEX: 32014L0026

57. Za § 97e se vkládá nový § 97ea, který zní:

„§ 97ea

(1) Poskytne-li kolektivní správce hromadnou smlouvou podle § 98a odst. 2 oprávnění k výkonu práv k užití předmětu ochrany podle § 97e odst. 4 písm. i) nebo m), platí, není-li sjednáno jinak, že se takto poskytnuté oprávnění vztahuje na území všech členských států Evropské unie a států tvořících Evropský hospodářský prostor.

(2) Oprávnění k výkonu práv k užití předmětu ochrany podle § 97e odst. 4 písm. i) nebo m) za podmínek podle odstavců 1, 3 a 4 poskytuje instituci kulturního dědictví se sídlem na území České republiky kolektivní správce práv, který získal oprávnění k výkonu kolektivní správy práv podle tohoto zákona.

(3) Ustanovení odstavce 1 se vztahuje pouze na dílo, umělecký výkon nebo zvukový nebo zvukově obrazový záznam, databázi chráněnou zvláštním právem pořizovatele databáze nebo tiskovou publikaci, byly-li institucí kulturního dědictví nejméně 6 měsíců před tím, než dojde k užití podle odstavců 1 a 2 a § 97e odst. 4 písm. i) nebo m), trvalým způsobem uveřejněny na Portálu děl nedostupných na trhu zřízeném a spravovaném Úřadem Evropské unie pro duševní vlastnictví¹⁴⁾ a na internetových stránkách této instituce, informace identifikující předmět ochrany a nositele práv a způsob a rozsah užití podle odstavce 1 a informace o možnosti nositele práv vyloučit účinky hromadné smlouvy podle § 97e odst. 2.

(4) Ustanovení § 97e odst. 4 písm. m) se nepoužije na sbírky děl a jiných předmětů ochrany nedostupných na trhu, pokud bylo po vynaložení přiměřeného úsilí zjištěno, že tyto sbírky jsou převážně složeny z

a) děl jiných než kinematografických nebo audiovizuálních, která byla poprvé vydána, nebo nebyla-li vydána, poprvé odvysílána ve třetí zemi,

b) děl kinematografických nebo audiovizuálních, jejichž výrobci mají sídlo nebo obvyklé bydliště ve třetí zemi, nebo

c) děl nebo jiných předmětů ochrany vytvořených státními příslušníky třetích zemí, nebylo-li možné ani po vynaložení přiměřeného úsilí určit členský stát Evropské unie nebo stát tvořící Evropský hospodářský prostor nebo třetí zemi podle písmen a) a b).

(5) Ustanovení odstavce 4 se nepoužije v případě, že počet nositelů práv, kteří jsou státními příslušníky třetích zemí nebo mají sídlo nebo obvyklé bydliště ve třetí zemi, jejichž práva kolektivní správce spravuje na základě smlouvy podle § 97g, je dostatečně reprezentativní z hlediska druhu a počtu evidovaných předmětů ochrany, a pokud jde o díla, tak druhů děl.

CELEX: 32019L0790

58. V § 97f odst. 1 se za slovo „knihovna“ vkládají slova „České republiky (dále jen „Národní knihovna“).

59. V § 97f odst. 3 písm. a) se za slovo „vyjádření“ vkládají slova „, kterým je zejména následné vydání díla nebo vydání v elektronické formě,“ a slova „síť a“ se nahrazují slovem „síť,“.

CELEX 32019L0790

60. V § 97f odst. 3 se za písmeno a) vkládá nové písmeno b), které zní:

„b) rok vydání díla předchází nejméně o 20 let rok, v němž byl podán návrh na zařazení díla do seznamu, a“

Dosavadní písmeno b) se označuje jako písmeno c).

CELEX: 32019L0790

61. V § 97f odst. 5 se za slova „Nositel práv“ vkládají slova „nebo nakladatel“.

CELEX 32019L0790

62. V § 98 se doplňuje odstavec 8, který zní:

„(8) Ustanovení občanského zákoníku o právu na přiměřenou a spravedlivou dodatečnou odměnu za poskytnutí licence a o povinnosti nabyvatele licence nebo podlicence předkládat autorovi pravidelně aktuální, relevantní a úplné informace o užití díla³⁹⁾ se na smlouvy podle odstavce 1 nepoužijí.

CELEX: 32019L0790

63. V § 98f odst. 1 se slova „§ 101 a násl.“ nahrazují slovy „§ 53 a násl. a § 101.“ a text „§ 101f odst. 1“ se nahrazuje textem „§ 57 odst. 1“.

64. V § 98f se odstavec 4 zrušuje.

65. V § 99e odst. 3 se za text „§ 37 odst. 2“ vkládají slova „a § 87 odst. 2“, text „75 %“ se nahrazuje textem „45 %“, slova „a 25 %“ se nahrazují textem „15 %“ a na konci textu odstavce se doplňují slova „a 40 % nakladatelům vydaných děl“.

CELEX: 32019L0790
CELEX: 32006L0115

66. V části první hlavě IV dílu 4 se na konci nadpisu oddílu 9 doplňují slova „při výkonu kolektivní správy“.

CELEX: 32019L0789
CELEX: 32019L0790
CELEX: 32014L0026

67. § 101 včetně nadpisu zní:

„§ 101

Využití prostředníka v rámci kolektivní správy

Ke zprostředkování sjednávání kolektivní smlouvy, hromadné smlouvy, smlouvy podle § 97g, sjednávání sazebníku nebo řešení sporů vzniklých při výkonu kolektivní správy mohou zájemci o zprostředkování využít jednoho nebo více prostředníků ze seznamu prostředníků.“

CELEX: 32019L0789
CELEX: 32019L0790
CELEX: 32014L0026

68. § 101a až 101f se včetně nadpisů zrušují.

69. V § 104a se text „§ 98 odst. 2“ nahrazuje slovy „§ 98 odst. 2 a 8“ a slova „§ 99f odst. 1 písm. a) až c) a f) až h)“ se nahrazují slovy „§ 99f odst. 1 písm. a) až d) a f) až h)“.

CELEX: 32014L0026

70. V § 104a se dosavadní text označuje jako odstavec 1 a doplňují se odstavce 2 a 3, které znějí:

„(2) Nezávislý správce práv je povinen do 15 dnů ode dne obdržení informace o přiděleném evidenčním čísle podle § 104b odst. 3 poskytnout kolektivnímu správci, který vykonává kolektivní správu týchž práv ve vztahu k těmům předmětu ochrany, a jde-li o dílo, k těmům druhu díla, seznam nositelů práv a předmětů ochrany a prokázat správu těchto práv. Poskytnutí seznamu a prokázání spravovaných práv podle věty první je po doručení příslušnému kolektivnímu správci považováno za projev vůle všech nositelů práv, jejichž práva nezávislý správce práv spravuje, vyloučit účinky hromadné smlouvy podle § 97e. Ustanovení odstavce 3 věty druhé a poslední se použijí obdobně.

(3) Nezávislý správce práv je povinen písemně sdělit kolektivnímu správci, který vykonává kolektivní správu týchž práv ve vztahu k těmům předmětu ochrany, a jde-li o dílo, k těmům druhu díla, jakékoli změny v seznamu poskytnutém kolektivnímu správci podle odstavce 2. Není-li mezi kolektivním správcem a nezávislým správcem práv sjednáno jinak, rozsah a technický formát informací a časové období, za které musí nezávislý správce práv

informace podle věty první kolektivnímu správci poskytovat, stanoví kolektivní správce. Při rozhodování o technickém formátu pro poskytování těchto informací zohlední kolektivní správce a nezávislý správce práv v nejvyšší možné míře oborová pravidla.
CELEX: 32014L0026

71. V § 104b se odstavec 4 zrušuje.

Dosavadní odstavce 5 a 6 se označují jako odstavce 4 a 5.

72. V § 105a odst. 1 písm. a) a v § 105b odst. 1 písm. a) se za slovo „vysílání“ vkládají slova „, tiskovou publikaci“.

73. V § 105a odst. 1 písm. b) se slovo „nebo“ zrušuje.

74. V § 105a se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje slovem „, nebo“ a doplňuje se písmeno d), které zní:

„d) jako poskytovatel služby informační společnosti³⁶⁾ nejedná o udělení oprávnění k výkonu práva užít tiskovou publikaci v souladu s § 87b odst. 9.“.

75. V § 105a odst. 2 se za slova „Za přešupek“ vkládají slova „podle odstavce 1 písm. d) lze uložit pokutu do 500 000 Kč, za přešupek“.

76. V § 105b odst. 1 písm. e) se text „§ 101f odst. 2“ nahrazuje textem „§ 56 odst. 2“ a slovo „nebo“ se zrušuje.

77. V § 105b se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje slovem „, nebo“ a doplňuje se písmeno g), které zní:

„g) jako poskytovatel služby informační společnosti³⁶⁾ nejedná o udělení oprávnění k výkonu práva užít tiskovou publikaci v souladu s § 87b odst. 9.“.

78. V § 105b odst. 2 se za slova „odstavce 1 písm. d)“ vkládají slova „nebo g)“.

79. V § 105bb odst. 1 písm. a) se slova „§ 104b odst. 4 a 5“ nahrazují slovy „§ 104a odst. 2 a 3 nebo podle § 104b odst. 4“.
CELEX: 32014L0026

80. V § 105bb odst. 1 písm. b) se slova „99f odst. 1 písm. a) až c), f) až h)“ nahrazují slovy „§ 99f odst. 1 písm. a) až d) a f) až h)“.

CELEX: 32014L0026

81. V § 105c odst. 1 se na konci textu písmene a) doplňují slova „nebo g)“.

CELEX: 32019L0790

82. V příloze č. 1 bodu 9 se za text „§ 37 odst. 1“ vkládají slova „a v § 87 odst. 2“.

CELEX: 32019L0790

CELEX: 32006L0115

83. V příloze č. 1 bodu 10 se částka „0,50 Kč“ nahrazuje částkou „1,70 Kč“.

CELEX: 32019L0790

CELEX: 32006L0115

Čl. II

Přechodná ustanovení

1. Právní vztahy vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona a práva a povinnosti z nich vzniklé, jakož i práva z odpovědnosti za porušení smluv uzavřených přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se řídí dosavadními právními předpisy.

CELEX: 32019L0790

2. Ustanovení § 21a zákona č. 121/2000 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se použije na smlouvy platné ke dni 7. června 2021, kterými se poskytuje licence k užití předmětu ochrany způsoby podle § 21a odst. 1, a to ode dne 7. června 2023, pokud jejich platnost končí až po tomto dni.

CELEX: 32019L0789

3. Právo podle § 87b zákona č. 121/2000 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se nevztahuje na tiskovou publikaci poprvé zveřejněnou před 6. červnem 2019.

CELEX: 32019L0790

4. Ustanovení § 97d odst. 1 písm. c) a § 97e odst. 4 písm. c) zákona č. 121/2000 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se použije na smlouvy platné ke dni 7. června 2021, kterými se poskytuje licence k užití předmětů ochrany rozhlasovým nebo televizním vysíláním či jeho přenosem, v případě, kdy vysílatel dodává programové signály provozovateli přenosu způsobem podle § 21 odst. 1 věty druhé zákona č. 121/2000 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, a to ode dne 7. června 2025, pokud jejich platnost končí až po tomto dni.

CELEX: 32019L0789

5. Prostředníci zapsaní Ministerstvem kultury do seznamu prostředníků podle § 101a zákona č. 121/2000 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se považují za prostředníky zapsané do seznamu prostředníků podle § 54 zákona č. 121/2000 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

ČÁST DRUHÁ

Změna živnostenského zákona

Čl. III

V § 3 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění zákona č. 273/1993 Sb., zákona č. 38/1994 Sb., zákona č. 42/1994 Sb., zákona č. 200/1994 Sb., zákona č. 237/1995 Sb., zákona č. 286/1995 Sb., zákona č. 147/1996 Sb., zákona č. 19/1997 Sb., zákona č. 49/1997 Sb., zákona č. 217/1997 Sb., zákona č. 15/1998 Sb., zákona č. 167/1998 Sb., zákona č. 356/1999 Sb., zákona č. 360/1999 Sb., zákona č. 363/1999 Sb., zákona č. 122/2000 Sb., zákona č. 123/2000 Sb., zákona č. 151/2000 Sb., zákona č. 158/2000 Sb., zákona č. 362/2000 Sb., zákona č. 256/2001 Sb., zákona č. 477/2001 Sb., zákona č. 162/2003 Sb., zákona č. 224/2003 Sb., zákona č. 38/2004 Sb., zákona č. 167/2004 Sb., zákona č. 257/2004 Sb., zákona č. 499/2004 Sb., zákona č. 127/2005 Sb., zákona č. 253/2005 Sb., zákona č. 62/2006 Sb., zákona č. 109/2006 Sb., zákona č. 179/2006 Sb., zákona č. 130/2008 Sb., zákona č. 189/2008 Sb., zákona č. 230/2008 Sb., zákona č. 254/2008 Sb., zákona č. 285/2009 Sb., zákona č. 155/2010 Sb., zákona č. 160/2010 Sb., zákona č. 152/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 428/2011 Sb., zákona č. 53/2012 Sb., zákona č. 199/2012 Sb., zákona č. 202/2012 Sb., zákona č. 221/2012 Sb., zákona č. 241/2013 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákona č. 127/2014 Sb., zákona č. 91/2016 Sb., zákona č. 188/2016 Sb., zákona č. 258/2016 Sb., zákona č. 304/2016 Sb., zákona č. 204/2017 Sb., zákona č. 261/2017 Sb., zákona č. 171/2018 Sb., zákona č. 255/2019 Sb., zákona č. 336/2020 Sb. a zákona č. 543/2020 Sb., se na konci odstavce 2 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno m), které zní:

„m) zapsaných prostředníků podle autorského zákona.“

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona o právu na informace o životním prostředí

Čl. IV

V § 11c odst. 1 zákona č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění zákona č. 380/2009 Sb., zákona č. 83/2015 Sb. a zákona č. .../2021 Sb., se slova „zžitkování nebo vytěžování“ nahrazují slovem „užití“.

ČÁST ČTVRTÁ

Změna trestního zákoníku

Čl. V

V § 270 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění zákona č. 86/2015 Sb., se za slovo „vysílání“ vkládají slova „, tiskové publikaci“.

ČÁST PÁTÁ

Změna zákona o základních registrech

Čl. VI

Zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění zákona č. 100/2010 Sb., zákona č. 424/2010 Sb., zákona č. 263/2011 Sb., zákona č. 167/2012 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákona č. 312/2013 Sb., zákona č. 192/2016 Sb., zákona č. 298/2016 Sb., zákona č. 456/2016 Sb., zákona č. 460/2016 Sb., zákona č. 251/2017 Sb., zákona č. 303/2017 Sb., zákona č. 279/2019 Sb., zákona č. 12/2020 Sb., zákona č. 33/2020 Sb., zákona č. 47/2020 Sb., zákona č. 51/2020 Sb., zákona č. 36/2021 Sb. a zákona č. 88/2021 Sb., se mění takto:

1. V § 62 odst. 1 se slova „vytěžování⁵⁰⁾ jeho obsahu“ nahrazují slovy „zhotovování trvalé nebo dočasné přímé nebo nepřímé rozmnoženiny jeho celého obsahu nebo jeho podstatné části, a to jakýmkoli prostředky nebo jakýmkoli způsobem⁵⁰⁾“.

2. V § 69 odst. 1 písm. h) zní:

„h) provozní podmínky a popis rozhraní pro přístup způsobem umožňujícím dálkový přístup k datům registru územní identifikace a nemovitostí a ke zhotovování trvalé nebo dočasné přímé nebo nepřímé rozmnoženiny celého obsahu databáze nebo jeho podstatné části, a to jakýmkoli prostředky nebo jakýmkoli způsobem.“.

ČÁST ŠESTÁ

Změna občanského zákoníku

Čl. VII

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění zákona č. 460/2016 Sb., zákona č. 303/2017 Sb., zákona č. 111/2018 Sb., zákona č. 171/2018 Sb., zákona č. 33/2020 Sb., zákona č. 163/2020 Sb. a zákona č. 192/2021 Sb., se mění takto:

1. § 2374 zní:

„§ 2374

(1) Při ujednání odměny za poskytnutí licence se přihlédne zejména k účelu licence, způsobu a okolnostem užití díla, k velikosti tvůrčího příspěvku autora a k územnímu, časovému a množstevnímu rozsahu licence. Odměna může být ujednána jako pevná částka pouze v odůvodněných případech a s ohledem na zvláštnosti jednotlivých odvětví.

(2) Je-li původně ujednaná odměna tak nízká, že je ve zřejmém nepoměru k výnosům vyplývajícím z využití licence a k významu předmětu licence pro dosažení takových výnosů, může autor požadovat přiměřenou a spravedlivou dodatečnou odměnu. K ujednáním vylučujícím nebo omezujícím právo autora na dodatečnou odměnu se nepřihlíží; to platí i v případě, že se autor tohoto práva vzdá.

(3) Nedojde-li k dohodě stran o výši dodatečné odměny, určí její výši soud, který přihlédně zejména k výši původní odměny, výnosům dosaženým z využití licence, významu díla pro dosažení takových výnosů a k obvyklé výši odměny ve srovnatelných případech.“.
CELEX: 32019L0790

2. Za § 2374 se vkládá nový § 2374a, který zní:

„§ 2374a

(1) Nabyvatel, kterému byla licence poskytnuta za odměnu, předkládá autorovi pravidelně, alespoň jednou ročně, při zachování vysoké úrovně transparentnosti v jednotlivých odvětvích a s přihlédnutím ke zvláštnostem jednotlivých odvětví, aktuální, relevantní a úplné informace o užití autorského díla. Informace poskytuje v rozsahu přiměřeném okolnostem, zejména s přihlédnutím k nákladům ve vztahu k výnosům plynoucím z užití autorského díla. Je-li takové poskytování informací nepřiměřené, předkládá nabyvatel informace o užití autorského díla alespoň takového typu a úrovně podrobnosti, které lze v takovém případě rozumně očekávat.

(2) Není-li příspěvek autora k dílu jako celku významný, může autor požadovat informace o užití díla, pokud prokáže, že je vyžaduje za účelem uplatnění práva na dodatečnou odměnu.

(3) Byla-li k užití autorského díla poskytnuta podlicence, poskytne nabyvatel licence autorovi na jeho žádost informace o užití autorského díla na základě udělené podlicence; nemá-li nabyvatel licence informace o užití autorského díla na základě udělené podlicence, nebo nelze-li takové informace od nabyvatele licence získat z jiného důvodu, poskytne tyto informace nabyvateli licence na jeho žádost nabyvatel podlicence.

(4) K ujednáním vylučujícím nebo omezujícím právo autora podle odstavců 1 až 3 se nepřihlíží. To platí i v případě, že se autor tohoto práva vzdá.“.
CELEX: 32019L0790

3. Nadpis nad označením § 2378 zní: **„Odstoupení od smlouvy a omezení licence pro nečinnost nabyvatele“.**

4. § 2378 zní:

„§ 2378

(1) Nevyužívá-li nabyvatel výhradní licenci vůbec, může autor od smlouvy odstoupit, nebo licenci omezit co do způsobů užití díla nebo rozsahu způsobů užití. To neplatí, je-li nevyužívání licence způsobeno okolnostmi převážně spočívajícími na straně autora.

(2) Obsahuje-li dílo příspěvky více autorů, mohou od smlouvy odstoupit nebo licenci omezit jen všichni autoři po společné dohodě. Nedohodnou-li se, nahradí prohlášení vůle nesouhlasícího autora na návrh kteréhokoli z ostatních autorů soud, pokud je pro to důležitý

důvod a pokud to lze spravedlivě požadovat po autorovi, který s uzavřením dohody nesouhlasil.

(3) Autor může z důvodů uvedených v odstavci 1 od smlouvy odstoupit nebo licenci omezit teprve poté, kdy nabyvatele vyzve, aby v přiměřené lhůtě od doručení výzvy licenci využil, a nabyvatel oprávnění nevyužije ani přes tuto výzvu. Na možnost odstoupení od smlouvy nebo omezení licence po marném uplynutí lhůty musí autor nabyvatele ve výzvě upozornit. Výzvy není třeba, pokud využití oprávnění nabyvatelem není možné anebo pokud nabyvatel prohlásí, že licenci nevyužije. Po marném uplynutí lhůty si autor může zvolit, že namísto odstoupení od smlouvy nebo omezení licence ukončí výhradní povahu licence.“.
CELEX: 32019L0790

5. V § 2379 odst. 1 se za slovo „smlouvy“ vkládají slova „nebo omezení licence“.
CELEX: 32019L0790

6. V § 2379 odst. 2 a v § 2380 se slovo „dostatečně“ zrušuje.
CELEX: 32019L0790

7. § 2381 zní:

„§ 2381

(1) Nedošlo-li k využití licence vůbec, vrátí autor nabyvateli odměnu, kterou od něho přijal na základě smlouvy, od které odstoupil; omezil-li autor licenci, nebo ukončil-li výhradní povahu licence, použije se část věty před středníkem obdobně. Odměna za plnění uskutečněné po okamžiku omezení licence nebo ukončení její výhradní povahy se přiměřeně upraví.

(2) Byl-li nabyvatel povinen licenci využít a porušil-li tuto povinnost, zůstává právo autora na odměnu odstoupením od smlouvy nebo omezením licence pro nečinnost nabyvatele nedotčeno. Byla-li odměna ujednána v závislosti na výnosech z užití autorského díla, má se za to, že autorovi vzniklo právo na odměnu v té výši, v jaké by mu vzniklo, kdyby nabyvatel v době před odstoupením od smlouvy nebo omezením licence licenci využil.“.

8. V § 2388 a v § 2389 se slova „právo stanovené v § 2374“ nahrazují slovy „práva stanovená v § 2374 a v § 2374a“.
CELEX: 32019L0790

9. Na konci poznámky pod čarou č. 1 se na samostatný řádek doplňuje věta „Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/790 ze dne 17. dubna 2019 o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu a o změně směrnic 96/9/ES a 2001/29/ES.“.
CELEX: 32019L0790

ČÁST SEDMÁ

ÚČINNOST

Čl. VIII

Tento zákon nabývá účinnosti patnáctým dnem po jeho vyhlášení, s výjimkou ustanovení části šesté čl. VII bodu 2, které nabývá účinnosti dnem 7. června 2022.

CELEX: 32019L0789

CELEX: 32019L0790

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

A. Obecná část

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, je předkládán na základě Plánu legislativních prací vlády na rok 2020, schváleného usnesením vlády č. 870 dne 9. prosince 2019.

1. Zhodnocení platného právního stavu, včetně zhodnocení současného stavu ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Autorský zákon (dále také jen „AZ“) obsahuje, s výjimkou úpravy licenčních smluv obsažených v občanském zákoníku, komplexní úpravu autorského práva a práv souvisejících s právem autorským, včetně zvláštního práva pořizovatele databáze. Úprava vychází jednak z mezinárodních smluv, k nimž Česká republika přistoupila, jednak z unijního práva, zejména ze směrnic Evropské unie harmonizujících některé aspekty autorského práva v rámci Evropské unie, popř. i Evropského hospodářského prostoru.

Autorský zákon nabyl účinnosti 1. prosince 2000 a od té doby byl několikrát novelizován. Nejdůležitější novely byly přijaty v letech 2006, 2014 a 2017. Novelou č. 216/2006 Sb. s účinností od 22. května 2006 byla dokončena transpozice dvou směrnic ES z roku 2001 (směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/84/ES o právu na opětný prodej ve prospěch autora originálu uměleckého díla) a dále byla transponována tehdy nová směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES o dodržování práv duševního vlastnictví. Novelou č. 228/2014 Sb. byla provedena implementace směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/116/ES o době ochrany autorského práva a určitých práv s ním souvisejících a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/28/EU o některých povolených způsobech užití osiřelých děl. Novelou č. 102/2017 Sb. byla zejména provedena implementace směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/26/EU o kolektivní správě autorského práva a práv s ním souvisejících a udělování licencí pro více území k právům k užití hudebních děl online na vnitřním trhu.

Zatím poslední vládní novela autorského zákona byla přijata v roce 2019 zákonem č. 50/2019 Sb., kterým byla do českého právního řádu implementována směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1564 o některých povolených způsobech užití některých děl a jiných předmětů chráněných autorským právem a právy s ním souvisejícími ve prospěch osob nevidomých, osob se zrakovým postižením nebo osob s jinými poruchami čtení a o změně směrnice 2001/29/ES o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti. Novela souvisela rovněž s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1563 o přeshraniční výměně formátově přístupných rozmnoženin některých děl a jiných předmětů chráněných autorským právem a právy s ním souvisejícími mezi Unií a třetími zeměmi ve prospěch osob nevidomých, osob se zrakovým postižením nebo osob s jinými poruchami čtení, které bylo přijato současně s výše uvedenou směrnicí k provedení mezinárodní smlouvy uzavřené v rámci Světové organizace duševního

vlastnictví - Marrákešské smlouvy o usnadnění přístupu k publikovaným dílům nevidomým osobám, osobám se zrakovým postižením nebo osobám s jinými poruchami čtení (dále jen „Marrákešská smlouva pro nevidomé“). Přijetí uvedené novely bylo mj. podmínkou uzavření Marrákešské smlouvy pro nevidomé Evropskou unií, k němuž došlo k 1. říjnu 2018; samotná Marrákešská smlouva se tak pro EU, včetně ČR, stala závaznou k 1. lednu 2019.

Platná právní úprava do značné míry, nikoli však zcela, již zahrnuje úpravu obsaženou ve směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/789, kterou se stanovují pravidla pro výkon autorského práva a práv s ním souvisejících, jež se použijí na některá online vysílání vysílacích organizací a převzatá vysílání televizních a rozhlasových programů, a kterou se mění směrnice Rady 93/83/EHS (dále také jen „směrnice OnlineSatCab“), a ve směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/790 o autorském právu na jednotném digitálním trhu (dále také jen „směrnice o APnaJDT“ nebo jen „směrnice APnaJDT“). Týká se to zejména úpravy výjimek a omezení výlučných práv pro účely vědeckého výzkumu, pro užití předmětů ochrany při vyučování pro ilustrační účel a pro archivační a konzervační účely paměťových institucí, dále úpravy licencování děl nedostupných na trhu, pravidel pro výkon tzv. rozšířené kolektivní správy práv nebo některých institutů smluvního práva, dále např. úpravy povinné kolektivní správy na přenos vysílání bez ohledu na použitou technologii přenosu. Platná právní úprava však neodpovídá zcela nové unijní úpravě, která obsahuje některé nové prvky či podrobnější pravidla pro uplatňování výjimek a omezení práv, výkon práv apod. Kromě toho neobsahuje platná právní úprava některé unijní úpravou nově zavedené instituty, práva a režimy, konkrétně např. institut doplňkových online služeb vysílatelů, tzv. přímé dodání signálu, práva vydavatelů periodických publikací, režim omezení odpovědnosti poskytovatelů služeb pro sdílení obsahu online nebo režim rozšířené kolektivní správy práv pro licencování užití předmětů ochrany nedostupných na trhu (jiných než knih a periodik) a s tím související tzv. záložní výjimku pro případy neexistence kolektivního správce práv pro určité druhy předmětů ochrany.

Platná právní úprava nemá žádné dopady ve vztahu k zákazu diskriminace ani neodporuje zásadě rovnosti mužů a žen.

2. Odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy, včetně dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Navrhovaná právní úprava zavádí do českého právního řádu novou unijní úpravu autorských práv a práv souvisejících s právem autorským, která zatím ve vnitrostátním právním řádu nejsou obsažena vůbec nebo jsou obsažena jen částečně. Návrh přejímá v zásadě závazná ustanovení směrnice OnlineSatCab a směrnice o APnaJDT, pouze v některých vybraných případech využívá fakultativních ustanovení směrnic, např. v případě stanovení režimu výkonu práv při tzv. přímém dodání signálu, v případě výjimky a omezení práv pro užití při digitálních a přeshraničních výukových činnostech nebo v případě práv nakladatelů a vydavatelů na spravedlivou odměnu.

Předložený návrh není v rozporu se zákazem diskriminace, nezavádí žádné rozdíly na základě pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, víry a náboženství, politického či jiného smýšlení, národního nebo sociálního původu, příslušnosti k národnostní nebo etnické menšině, majetku, rodu nebo jiného postavení. Návrh je v souladu se zákonem č. 198/2009 Sb., o rovném

zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Navrhovaná právní úprava nemá bezprostřední, ani sekundární dopady na rovnost mužů a žen, protože neobsahuje ustanovení, která by zakládala, byť jen nepřímo, rozdíly v jejich právním postavení, ani nijak nezvýhodňuje jedno z pohlaví a nestanoví pro něj odlišné podmínky.

3. Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy v jejím celku

Navrhovaná právní úprava je nezbytná ke splnění povinnosti implementovat směrnici OnlineSatCab a směrnici o APnaJDT. Cílem navrhované úpravy je přizpůsobit již existující právní rámec nové unijní úpravě a doplnit novou právní úpravu zavedenou na unijní úrovni výše zmíněnými směrnicemi a předpokládající transpozici do vnitrostátního právního řádu členského státu Evropské unie.

Navrhovanou implementací výše uvedených směrnic budou rovněž plněny úkoly plynoucí z Plánu legislativních prací vlády na rok 2020 (schváleného usnesením vlády č. 870 ze dne 9. 12. 2019) a dále ze strategických dokumentů, zejm. ze **Strategického rámce Česká republika 2030**, z vládního programu Digitální Česko (Vládní program digitalizace České republiky 2018+) a z Koncepce rozvoje knihoven v České republice na léta 2021-2027 (s výhledem do roku 2030).

4. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Navrhovaná právní úprava je plně v souladu s ústavním pořádkem České republiky, jak jej vymezuje čl. 112 Ústavy České republiky, neporušuje princip rovnosti v právech ani princip zákazu retroaktivity a respektuje zásady zákonnosti, legitimacy cílů, přiměřenosti zásahu do základních práv a svobod i další obecné zásady ústavního práva.

Ústavním východiskem návrhu je čl. 34 odst. 1 Listiny základních práv a svobod („Práva k výsledkům tvůrčí duševní činnosti jsou chráněna zákonem.“). Návrh respektuje ústavní principy a zároveň významně přispívá k naplňování základních práv a svobod, kromě již uvedené ochrany práv k výsledkům tvůrčí duševní činnosti jde dále především o právo na svobodu projevu a právo na informace podle čl. 17 Listiny základních práv a svobod, práva na vzdělání, na svobodu myšlení a na svobodu vědeckého výzkumu podle čl. 15 a 33 Listiny základních práv a svobod a práva přístupu ke kulturnímu bohatství podle čl. 34 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.

5. Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie nebo obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Předložený návrh zákona je v souladu s příslušnými směrnicemi a nařízeními Evropské unie, které upravují danou oblast. Těmito směrnicemi a nařízeními jsou:

1. Směrnice Rady 93/83/EHS ze dne 27. září 1993 o koordinaci určitých předpisů týkajících se autorského práva a práv s ním souvisejících při družicovém vysílání a kabelovém přenosu;
2. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/9/ES ze dne 11. března 1996 o právní ochraně databází;
3. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti;
4. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES ze dne 29. dubna 2004 o dodržování práv duševního vlastnictví;
5. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/115/ES ze dne 12. prosince 2006 o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s právem autorským (kodifikované znění);
6. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 12. prosince 2006 o službách na vnitřním trhu;
7. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/24/ES ze dne 23. dubna 2009 o právní ochraně počítačových programů (kodifikované znění);
8. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 386/2012 ze dne 19. dubna 2012, kterým se Úřadu pro harmonizaci na vnitřním trhu (ochranné známky a průmyslové vzory) svěřují úkoly související s prosazováním práv duševního vlastnictví, včetně sdružování zástupců veřejného a soukromého sektoru v podobě Evropského střediska pro sledování porušování práv duševního vlastnictví;
9. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/28/EU ze dne 25. října 2012 o některých povolených způsobech užití osiřelých děl
10. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/26/EU ze dne 26. února 2014 o kolektivní správě autorského práva a práv s ním souvisejících a udělování licencí pro více území k právním k užití hudebních děl online na vnitřním trhu;
11. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2424 ze dne 16. prosince 2015, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 207/2009 o ochranné známce Společenství a nařízení Komise (ES) č. 2868/95, kterým se provádí nařízení Rady (ES) č. 40/94 o ochranné známce Společenství, a zrušuje nařízení Komise (ES) č. 2869/95 o poplatcích placených Úřadu pro harmonizaci ve vnitřním trhu (ochranné známky a vzory);
12. Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1564 ze dne 13. září 2017 o některých povolených způsobech užití některých děl a jiných předmětů chráněných autorským právem a právy s ním souvisejícími ve prospěch osob nevidomých, osob se zrakovým postižením nebo osob s jinými poruchami čtení a o změně směrnice 2001/29/ES o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti;
13. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1563 ze dne 13. září 2017 o přeshraniční výměně formátově přístupných rozmnoženin některých děl a jiných předmětů chráněných autorským právem a právy s ním souvisejícími mezi Unií a třetími zeměmi ve prospěch osob nevidomých, osob se zrakovým postižením nebo osob s jinými poruchami čtení;
14. Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/789 ze dne 17. dubna 2019, kterou se stanovují pravidla pro výkon autorského práva a práv s ním souvisejících, jež se použijí na některá online vysílání vysílacích organizací a převzatá vysílání televizních a rozhlasových programů, a kterou se mění směrnice Rady 93/83/EHS;

15. Směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/790 ze dne 17. dubna 2019 o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu a o změně směrnic 96/9/ES a 2001/29/ES.

Navrhovaná právní úprava implementuje směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/789 ze dne 17. dubna 2019, kterou se stanovují pravidla pro výkon autorského práva a práv s ním souvisejících, jež se použijí na některá online vysílání vysílacích organizací a převzatá vysílání televizních a rozhlasových programů, a kterou se mění směrnice Rady 93/83/EHS, a směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/790 ze dne 17. dubna 2019 o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu a o změně směrnic 96/9/ES a 2001/29/ES.

Ve vztahu k ochraně osobních údajů je relevantní nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů – tzv. GDPR), které zůstává navrhovanou právní úpravou nedotčeno.

Relevantní je rovněž doporučení Komise ze dne 6. května 2003 týkající se definice malých a středních podniků /oznámeno pod číslem dokumentu C(2003) 1422/ a doporučení Komise (EU) 2018/334 ze dne 1. března 2018 o opatřeních pro efektivní boj proti nezákonnému obsahu online.

Navrhovaná právní úprava je plně slučitelná se závazky vyplývajícími pro Českou republiku z jejího členství v Evropské unii a není v rozporu s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie ani obecnými právními zásadami práva Evropské unie.

6. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Navrhovaná právní úprava plně odpovídá mezinárodním závazkům, jimiž je Česká republika v oblasti autorskoprávní vázána. Jde zejména o tyto mezinárodní smlouvy a úmluvy:

1. Bernská úmluva o ochraně literárních a uměleckých děl - 1886, revize Paříž 1971;
2. Mezinárodní úmluva o ochraně výkonných umělců, výrobců zvukových záznamů a televizních a rozhlasových organizací - Řím 1964;
3. Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (TRIPS), kterou Česká republika uplatňuje od 1. 1. 1996;
4. Smlouva Světové organizace duševního vlastnictví o právu autorském (WCT), Ženeva 1996;
5. Smlouva Světové organizace duševního vlastnictví o výkonech výkonných umělců a o zvukových záznamech (WPPT), Ženeva 1996;
6. Marrákešská smlouva o usnadnění přístupu k publikovaným dílům nevidomým a zrakově postiženým osobám či osobám s jinými poruchami čtení, 2013.

Navrhovaná právní úprava odpovídá rovněž závazkům, vyplývajícím pro Českou republiku z Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Návrh obsahuje úpravu užívání majetku ve smyslu druhého odstavce článku 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě o ochraně

lidských práv a základních svobod, upravujícího ochranu vlastnictví, podle něhož každá fyzická nebo právnická osoba má právo pokojně užívat svůj majetek a nikdo nemůže být zbaven svého majetku s výjimkou veřejného zájmu a za podmínek, které stanoví zákon a obecné zásady mezinárodního práva. Uvedená zásada nebrání právu států přijímat zákony, které považují za nezbytné, aby upravily užívání majetku v souladu s obecným zájmem a zajistily placení daní a jiných poplatků nebo pokut.

Práv odvíjejících se z navrhované právní úpravy se lze domáhat u soudu, čímž jsou v zásadě naplněny jak požadavky samotného článku 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen jako Úmluva) na vyloučení svévole, tak požadavky článku 6 Úmluvy na spravedlivý proces v oblasti občanských práv a závazků, tak konečně požadavky článku 13 Úmluvy, který zaručuje právo na účinný prostředek nápravy. Povinnosti ukládané navrhovanou právní úpravou uživatelům předmětů ochrany jsou stanoveny v míře nezbytně nutné k dosažení sledovaných cílů.

Závěrem lze shrnout, že navrhovaná právní úprava není v rozporu se závazky vyplývajícími pro Českou republiku z mezinárodních smluv ani obecně uznávaných zásad mezinárodního práva. Navrhovaná úprava je v souladu s Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod.

7. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny a dopady na životní prostředí

Navrhovaná právní úprava bude mít přímý dopad na státní rozpočet v souvislosti s navrhovaným zavedením práva na odměnu za půjčování v knihovnách pro nakladatele (neperiodických i periodických publikací) a s tím spojeným návrhem na valorizaci odměny pro autory za půjčování v knihovnách. Odhadovaný dopad na státní rozpočet bude přibližně ve výši necelých 68 a půl milionu Kč, včetně DPH, ročně, s předpokládaným postupným snižováním uvedené částky v závislosti na vývoji (poklesu) počtu absenčních výpůjček v knihovnách. V ostatních případech budou dopady na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty záviset na míře využívání předmětů ochrany a s tím spojených platbách licenčních odměn za digitální užití materiálů přímo určených pro vzdělávací trh.

Navrhovaná právní úprava bude mít převážně pozitivní dopady na podnikatelské prostředí. Kromě zavedení nových majetkových práv pro vydavatele tiskových publikací a nakladatele a valorizace odměn pro autory za půjčování v knihovnách dojde ke zvýšení právní jistoty nositelů práv i uživatelů předmětů ochrany (zejm. v oblasti úpravy výjimek a omezení práv pro účely automatizované analýzy textů nebo dat a digitálního vzdělávání) a v oblasti právní úpravy smluvních vztahů mezi autory a výkonnými umělci a uživateli (výrobci zvukových a zvukově obrazových záznamů).

Nová úprava povinností poskytovatelů služeb pro sdílení obsahu online bude přínosem pro nositele práv, neboť umožní buď uzavřít licenční smlouvu a získávat podíly z výnosů z užití předmětů ochrany uživateli uvedených služeb, nebo uplatňovat efektivněji ochranu práv v případech, kdy nebude mít nositel práv zájem takovou licenční smlouvu uzavřít. Tato nová úprava bude mít dále pozitivní dopad na spotřebitelskou veřejnost, a to v závislosti na tom,

v jaké míře budou uzavírány licenční smlouvy mezi poskytovateli uvedených služeb a nositeli práv umožňující užití předmětů ochrany. V případě uzavření takových smluv nebude obsah chráněný autorským zákonem a nahrávaný uživateli služby nad rámec povolený autorským zákonem blokován. Negativní dopady, a to jak na poskytovatele služeb pro sdílení obsahu online, tak na nositele práv, budou spojeny s finančními a administrativními náklady na zavedení a provádění opatření podle nové úpravy omezení odpovědnosti poskytovatelů uvedených služeb.

Návrh bude mít pozitivní sociální dopady na širokou veřejnost, zejm. s ohledem na zvýšení právní jistoty pro užití autorskoprávně chráněného obsahu ve vědě a výzkumu (v rámci automatizované analýzy textů nebo dat) a při digitálním vzdělávání, dále s ohledem na zjednodušení vypořádávání autorských práv pro účely online zpřístupňování kulturního dědictví institucemi kulturního dědictví.

Podrobněji jsou dopady vyhodnoceny v Závěrečné zprávě hodnocení dopadů regulace (RIA).

Navrhovaná právní úprava nebude mít dopady na životní prostředí. Taktéž se neočekávají žádné negativní sociální dopady, včetně dopadů na rodiny, na specifické skupiny obyvatel, ať se jedná o dopady na osoby sociálně slabé a na osoby se zdravotním postižením nebo dopad na národnostní menšiny.

8. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

8.1. Přímé dopady

Transpozice směrnice o APnaJDT ani transpozice směrnice Online SatCab nemají na ochranu soukromí a osobních údajů přímé dopady. Návrh zákona nezavádí žádná nová práva a povinnosti a nezasahuje do stávající právní úpravy ochrany a zpracování osobních údajů a ochrany soukromí.

Seznam prostředníků jako informační systém obsahující osobní údaje je již Ministerstvem kultury veden, pouze dochází k přesunu jeho právní úpravy z hlavy IV (úprava kolektivní správy práv) do hlavy I AZ (obecná úprava autorského práva). V seznamu prostředníků jsou aktuálně zapsány pouze 4 osoby.

8.2. Nepřímé dopady

Oblasti ochrany osobních údajů se nepřímo týká především spolupráce mezi poskytovateli služeb pro sdílení obsahu online a nositeli práv popsaná v návrhu § 47 až 50 a povinnosti poskytovatele služby pro sdílení obsahu online zavést účinný a rychlý mechanismus pro vyřizování stížností a zjednání nápravy v návrhu v § 51.

Nakládání s osobními údaji se týká také § 2374a občanského zákoníku zavádějícího povinnost transparentnosti nabyvatele licence k užití autorského díla ve smyslu čl. 19 směrnice o APnaJDT.

Právní úprava zpracovávání osobních údajů poskytovateli služby pro sdílení obsahu online podle nařízení (EU) 2016/679 a zákona č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, zůstává

nedotčena. Návrh nepřináší změny v oblasti právní ochrany osobních údajů. Zpracování osobních údajů se řídí obecnou právní úpravou a záruky pro ochranu osobních údajů jsou proto dostatečné.

9. Zhodnocení korupčních rizik

Navrhovaná právní úprava nijak nerozšiřuje pravomoci orgánů státní správy a nepřináší tak žádná nová rizika spojená s korupčním chováním.

10. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Navrhovaná právní úprava nemá žádný dopad na bezpečnost nebo obranu státu.

B. Zvláštní část

K části první

K čl. I

K bodu 1

V poznámce pod čarou č. 1 se doplňuje výčet předpisů Evropské unie o směrnici (EU) 2019/789, kterou se stanovují pravidla pro výkon autorského práva a práv s ním souvisejících, jež se použijí na některá online vysílání vysílacích organizací a převzatá vysílání televizních a rozhlasových programů, a kterou se mění směrnice Rady 93/83/EHS, a o směrnici (EU) 2019/790 o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu a o změně směrnic 96/9/ES a 2001/29/ES, které budou předkládaným návrhem implementovány do právního řádu České republiky.

K bodu 2

Do § 1 vymezujícího předmět úpravy autorského zákona se do taxativního výčtu práv souvisejících s právem autorským doplňuje nové právo vydavatele tiskové publikace na ochranu tiskových publikací v souvislosti s jejich užitím poskytovateli služeb informační společnosti. Obsah nového práva je upraven v navrhovaném novém § 87b, implementujícím čl. 15 směrnice o APnaJDT (viz k bodu 42).

K bodu 3

Navrhovaná úprava implementuje čl. 17 odstavec 1 směrnice o APnaJDT a shodně s uvedenou směrnicí výslovně konstatuje, že poskytovatel služby pro sdílení obsahu online provádí úkon sdělování díla veřejnosti, pokud zpřístupňuje veřejnosti dílo nebo jiný předmět ochrany nahraný uživatelem takové služby. Pojmem *uživatel služby pro sdílení obsahu online* se rozumí osoba využívající služeb pro sdílení obsahu online, konkrétně osoba nahrávající (uploadující) autorskoprávně chráněný obsah do prostoru poskytovaného za tím účelem poskytovatelem takové služby.

K bodu 4

Navrhovaná úprava je implementací čl. 2 bodu 4 a čl. 8 směrnice OnlineSatCab. Nejedná se o doslovné převzetí textu směrnice, ale o implementaci cíle sledovaného uvedenou směrnicí.

Definice pojmu vysílání díla rozhlasem nebo televizí v § 21 odst. 1 se doplňuje tak, že za vysílání (ve smyslu jednoho aktu sdělování veřejnosti vysíláním) bude nově považován také takový způsob distribuce signálu koncovým uživatelům, tj. (televizním) divákům a (rozhlasovým) posluchačům, označovaný směrnicí jako tzv. přímé dodání signálu (v angl. „*direct injection*“), na kterém se podílejí vysílatel a tzv. distributor signálu.

Při tzv. přímém dodání signálu vysílatel přenáší své programové signály dalšímu subjektu (slovy směrnicí tzv. distributorovi signálu, slovy návrhu právní úpravy „provozovateli přenosu vysílání podle § 22“) tak, že tyto signály nejsou během takového způsobu přenosu (zároveň) přístupné veřejnosti. Pro tyto případy je směrnicí stanovena fikce, že jde o jediný úkon/akt sdělování veřejnosti (vysílání dle § 21), na němž se společně podílejí vysílatel a distributor signálu (slovy návrhu „provozovatel přenosu vysílání podle § 22“). Jak vyplývá z bodu 20 odůvodnění směrnice, práva k takovému užití musí vypořádat jak vysílatel, tak také tento distributor, proto musí oba od nositelů práv získat licenci k užití předmětů ochrany v rámci jejich ekonomických činností souvisejících s uvedeným jediným aktem sdělování veřejnosti. Podle téhož bodu odůvodnění směrnice však zároveň zmíněná povinnost obou získat licenci od nositelů práv nemá zakládat společnou odpovědnost vysílatele a tzv. distributora signálu. Vysílatel a tzv. distributor signálu proto nebudou zavázáni z dluhů vzniklých v důsledku takového vysílání díla společně a nerozdílně.

Směrnice dává členským státům možnost stanovit pro licencování té „části vysílání“, která probíhá mezi distributorem (slovy návrhu „provozovatelem přenosu podle § 22“) a koncovým uživatelem, tj. divákem/posluchačem, režim povinné kolektivní správy. V souladu s tím se proto bude uplatňovat kolektivní správa práva pro licencování autorských děl a jiných předmětů ochrany obdobně, jako je to v případě kolektivní správy práva na vysílání a na přenos vysílání. Sazby odměn budou stanoveny sazebníky kolektivních správců.

Výslovné vyloučení použití odstavců 5 až 7 na provozovatele přenosu potvrzuje, že ačkoliv je dodání signálu jediným aktem sdělování veřejnosti, podíl provozovatele přenosu podléhá tradiční komunikační teorii užití, nikoli teorií emisní, která dopadá na vysílatele. Licence provozovateli přenosu se proto poskytuje v místě konečného užití (tj. tam, kde je obsah konzumován koncovým uživatelem - spotřebitelem). Vysílateli se licence poskytuje v souladu s emisní teorií v místě, ze kterého je signál vysílán.

K bodu 5

Terminologická změna provedená z legislativně technických důvodů (sjednocení terminologie v § 21 odst. 7 a § 21a odst. 2).

K bodu 6

Navrhovaná úprava odpovídá nové závazné unijní úpravě obsažené v čl. 2 a 3 směrnice Online SatCab. Do AZ se doplňuje definice doplňkových online služeb, zásada země původu pro doplňkové online služby, kritéria pro výši licenční odměny příslušející za poskytnutí oprávnění k výkonu práv k doplňkovým online službám, a přechodné ustanovení (viz k čl. II. bodu 2).

Pojmem „doplňkové online služby“ se rozumějí služby typu:

- i) služba spočívající v online poskytování televizních nebo rozhlasových programů veřejnosti vysílatelem současně s vysíláním (tzv. „*simulcasting*“),

ii) služba „zpětného zhlédnutí“, tj. služba spočívající v online poskytování televizních nebo rozhlasových programů veřejnosti vysílatelem po vymezené období po jejich odvysílání (tzv. „catch-up“) a

iii) doplňkové materiály (služby umožňující přístup k materiálům poskytovaným online, které obohacují nebo jinak rozšiřují odvysílané nebo k vysílání připravené televizní a rozhlasové programy), jako např. upoutávky, fotografie z natáčení, recenze apod. Služby typu video on demand do této definice nespádají.

Všechny tyto služby, resp. v jejich rámci nabízený obsah by měl mít jednoznačný a podřadný (doplňující) vztah k vysílání (vysílaným programům/pořadům).

Podle zásady země původu, která se uplatní na vztahy mezi nositeli práv nebo subjekty je zastupujícími (kolektivní správce) a vysílateli, bude platit fikce, že k úkonu sdělování a zpřístupňování děl nebo jiných předmětů ochrany veřejnosti, k nimž dochází při poskytování konkrétních doplňkových online služeb vymezených zákonem, dochází výlučně v členském státě, v němž je umístěno ústředí vysílatele. Ústředím se v tomto případě rozumí místo, kde má vysílatel umístěny své řídicí orgány, nemusí se však jednat o místo, ze kterého je signál vysílán. Vysílateli, který bude mít zájem zpřístupňovat přeshraničně typy programů vymezené v AZ v ostatních státech EU/EHP, bude stačit získat licenci k takovému užití pro území České republiky. Touto zásadou zároveň není nijak dotčena smluvní svoboda nositelů práv a vysílatelů, aby se v souladu s právem EU dohodli na omezení využívání těchto práv.

Návrh obsahuje vymezení typů programů vysílatelů, na které se zásada země původu vztahuje. Jde konkrétně o:

- a) rozhlasové programy (jakékoli),
- b) televizní programy (s výjimkou vysílání sportovních událostí a děl a jiných předmětů ochrany, které jsou součástí vysílání sportovních událostí), které jsou
 - i) zpravodajskými pořady a pořady o aktuálních událostech nebo
 - ii) plně financovanou vlastní produkcí vysílatele.

Zásada země původu se uplatní pouze tehdy, když vysílatelé využívají chráněný obsah v rámci svých vlastních doplňkových online služeb. Nevztahuje se na udělování licencí na vlastní produkci vysílatele třetím osobám, včetně udělování licencí jiným vysílatelům.

Pojmem „pořad vyrobený výlučně tímto vysílatelem“ (směrnice používá pojem „plně financovaná vlastní produkce vysílací organizace“) se rozumí produkce výlučně financovaná samotným vysílatelem z jeho vlastních finančních prostředků, a to včetně případů, kdy finanční prostředky daného vysílatele pocházejí z veřejných zdrojů. Vyloučeny jsou produkce, které si vysílatelé zadávají u výrobců, kteří jsou na nich nezávislí, a koprodukční pořady.

Podle přechodného ustanovení (viz čl. II bod 2 návrhu) se nová právní úprava použije na dříve (tj. před nabytím účinnosti této nové úpravy) uzavřené smlouvy až ode dne 7. června 2023, a to pouze v případech, že takové smlouvy budou platné ke dni 7. června 2021 a jejich platnost skončí až po 7. červnu 2023.

V odstavci 5 jsou vymezeny aspekty (vlastnosti) konkrétní doplňkové online služby, ke kterým mají strany při sjednávání licenční smlouvy, resp. výše licenční odměny, přihlížet.

Některé z nich jsou příkladmo uvedeny. Možnost výpočtu výše odměny na základě příjmů vysílatele zůstává nedotčena.

Pokud jde o výkon dotčených práv, navrhuje se ponechat shodný režim, jaký se již nyní uplatňuje pro jednotlivá dotčená práva (způsoby užití – vysílání a sdělování veřejnosti podle § 18 odst. 2).

K bodu 7

Navrhovaným doplněním § 22 odst. 1 se implementuje čl. 2 bod 2 směrnice OnlineSatCab obsahující technologicky neutrální definici přenosu vysílání.

K bodu 8

Navrhovaným doplněním se implementuje čl. 9 směrnice OnlineSatCab, který novelizuje definici kabelového přenosu obsaženou ve směrnici 93/83/EHS.

K bodu 9

Do výčtu tzv. jiných majetkových práv se doplňuje nové právo autora na přiměřený podíl na příjmech vydavatele tiskové publikace, zavedené čl. 15 odst. 5 směrnice o APnaJDT v souvislosti s novým právem vydavatele tiskové publikace (viz k bodu 42). Jde o právo autorů děl, která jsou součástí tiskové publikace, na přiměřený podíl z příjmů, jež vydavatelé tiskových publikací obdrží za užití jejich tiskových publikací poskytovateli služeb informační společnosti. Mezi nositele práv, kterým toto majetkové právo náleží, patří autoři děl literárních, výtvarných a fotografických, které jsou součástí tiskových publikací.

S ohledem na převažující počet autorů působících v zaměstnaneckém nebo obdobném poměru se navrhuje ponechat autorům možnost volby mezi individuálním výkonem práva na odměnu a výkonem práva v režimu tzv. dobrovolné kolektivní správy, popř. prostřednictvím nezávislého správce práv. Autor bude mít možnost své právo vykonávat individuálně, tj. sjednat si odměnu v rámci pracovní právního vztahu (pracovní nebo obdobné smlouvy), nebo smluvně pověřit kolektivního správce oprávněného k výkonu práva podle § 25b k výkonu dobrovolné kolektivní správy, popř. nezávislého správce práv. Podmínkou pro výkon tzv. dobrovolné kolektivní správy bude získání oprávnění podle § 96 a násl. AZ.

K bodům 10 a 11

Navrhovaný § 27c implementuje čl. 8 odst. 5 směrnice o APnaJDT obsahující obecnou definici díla, resp. předmětu ochrany, nedostupného na trhu, kterou doposud český právní řád neobsahoval. Oproti stávající úpravě děl nedostupných na trhu (v § 97f AZ) se navrhovaná definice nevztahuje pouze na díla slovesná (včetně děl do nich vložených nebo začleněných nebo tvořících jejich nedílnou součást, např. ilustrací, fotografií apod.; srov. § 97f), ale týká se jakéhokoli druhu děl v jakékoli podobě (tj. nikoli pouze knih a periodik) a rovněž jiných předmětů ochrany nedostupných na trhu. Může jít proto i o jednotlivá výtvarná díla (např. obrazy, sochy, plakáty, fotografie, počítačové programy, zvukové a zvukově obrazové záznamy apod.). Na jiné předměty ochrany, než autorská díla, se uvedená definice vztahuje prostřednictvím odkazů v příslušných ustanoveních AZ (viz např. body 32 a 37 návrhu a navrhovaná doplnění § 74, 78, 82, 86 a 94).

K bodu 12

Jedná se pouze o opravu legislativně technické chyby vzniklé při jedné z předchozích novelizací AZ, a sice odstranění chybného odkazu na již předchozí novelizaci vypuštěný odstavec 2. Úprava původně obsažená v § 28 odst. 2 byla novelou č. 102/2017 Sb. přesunuta

do § 87a do příslušné části AZ obsahující úpravu práv souvisejících s právem autorským, kam z hlediska systematiky AZ náleží.

K bodu 13

Do § 29 se doplňuje nový odstavec 3 obsahující obecné pravidlo kogentnosti úpravy výjimek a omezení práv chráněných autorským zákonem, dosud dovozované výkladem. Nestanoví-li autorský zákon jinak, platí, že volné užití nebo zákonnou licenci nelze vyloučit smluvně ani jednostranným jednáním. Autorský zákon stanoví výslovně možnost vyloučit aplikaci zákonné licence tzv. záповědou v případě zpravodajské licence podle § 34 písm. c), licence pro fotografickou podobiznu podle § 38b a v případě tzv. výstavní licence podle § 38. Nově bude možné učinit výhradu práv rovněž podle § 39c odst. 3 v případě zákonné licence pro automatizovanou analýzu textů nebo dat (pro tzv. text and data mining) (viz k bodu 22 návrhu). Navrhovaná úprava souvisí s implementací čl. 7 odst. 1 směrnice o APnaJDT, který výslovně konstatuje toto – v autorském právu obecně uznávané – pravidlo v souvislosti s čl. 3 až 6 této směrnice. Obdobná výslovná úprava je obsažena ve směrnici (EU) 2017/1564, což se promítlo do § 39a odst. 5 AZ. S ohledem na navrhovanou obecnou úpravu v § 29 odst. 3 bude zmíněný odstavec 5 z § 39a vypuštěn (viz bod 21).

K bodu 14

V § 31a se doplňuje platná úprava tzv. výukové licence podle § 31 odst. 1 písm. c) o podmínky, které je nutno splnit při tzv. digitálním užití předmětů ochrany, jak jsou stanoveny v čl. 5 směrnice o APnaJDT. Subjekty oprávněnými využít tuto zákonnou licenci jsou školská nebo vzdělávací zařízení, tzn. všechna vzdělávací zařízení, která splňují podmínky pro zařízení poskytující vzdělávání podle zvláštních zákonů, slovy směrnice „vzdělávací zařízení uznaná členským státem“, uvedená v poznámce pod čarou č. 31.

Podobně jako v případě platné právní úpravy tzv. výukové licence se uplatní tzv. třístupňový test, tedy že užití díla nesmí být v rozporu s běžným způsobem užití díla a nesmí jím být nepřiměřeně dotčeny oprávněné zájmy autora. Pro aplikaci výjimky je nezbytné současné splnění tří podmínek, kterými jsou užití díla výlučně při vyučování, tedy v rámci bezprostřední výukové činnosti, nikoliv mimo její rámec, pro ilustrační účel, tedy jako doplněk pro dokreslení výkladu v rámci probíhající výukové činnosti, nesmí výklad fakticky nahrazovat. Dílo nebo jiný předmět ochrany lze užit nejvýše v rozsahu odůvodněném sledovaným nevýdělečným účelem (tedy nikoliv způsobem, který by byl v zásadě rovnocenný s pořízením díla). Poslední z uvedených podmínek bude v praxi splněna obvykle při užití drobného celého díla nebo nikoliv podstatné části díla z hlediska obsahového. Obdobně jako v případě úpravy podle § 31 se stanoví povinnost při užití autorského díla uvést jméno autora, název díla a pramen, je-li to možné.

Platná úprava obsažená v § 31 odst. 1 písm. c) zůstává v platnosti jako úprava obecná, která se vztahuje na všechny jiné („nedigitální“) způsoby užití předmětů ochrany při vyučování pro ilustrační účel, zatímco nová právní úprava bude vůči stávající právní úpravě úpravou zvláštní a bude se vztahovat na jakákoli digitální užití uskutečněná vzdělávacím zařízením (tj. i v rámci výuky ve třídě), přičemž přísnější podmínky (zabezpečené prostředí) se budou vztahovat na taková užití, při nichž může dojít k „úniku“ materiálu na veřejnost, včetně užití online přeshraničně v případě vzdáleného přístupu.

Pojem „digitální výukové činnosti“ (návrh používá pojem „digitální užití“, resp. „užití digitálně“) není směrnici o APnaJDT definován, nicméně jeho obsah lze dovozovat z bodů odůvodnění směrnice souvisejících s čl. 5. Má se jím na mysli „digitální užití děl nebo jiných

předmětů ochrany k podpoře, obohacení nebo doplnění výuky, včetně souvisejících vzdělávacích činností“, a to nejen užití online, ale rovněž offline. Za „digitální užití“ tak lze považovat zejména skenování (digitalizace z analogové kopie), digitální „kopírování“ (rozmnožování z originálu v elektronickém formátu nebo z internetu), začlenění digitálních rozmnoženin autorských děl nebo jejich částí do PowerPointových a podobných prezentací, projekce do e-tabulí, vkládání do interních sítí a virtuálního vzdělávacího prostředí, ukládání do interních databází. V případě počítačových programů (softwaru), by mělo být užití omezeno na „digitální přenos“, tj. nikoli na rozšiřování hmotných rozmnoženin softwaru. Digitálními výukovými činnostmi by se mělo dále chápat také užití „v průběhu zkoušek nebo výukových činností, které probíhají mimo prostory vzdělávacích zařízení, například v muzeu, knihovně nebo jiné instituci kulturního dědictví, a mělo by být omezeno na to, co je pro účely takovýchto činností nezbytné (...)“, „v učebně nebo v jiných prostorách pomocí digitálních prostředků, například interaktivních tabulí nebo digitálních zařízení, která lze připojit k internetu“. Rovněž tak se jím má chápat užití na dálku přes zabezpečené elektronické prostředí, jako v souvislosti s kurzy probíhajícími online nebo přístupem k výukovým materiálům doplňujícím určitý kurz.

Oproti dosavadní právní úpravě výjimky z výlučných práv pro vyučovací účely uvedené v § 31 odst. 1 písm. c) se bude nově vymezená výjimka vztahovat na všechny druhy předmětů ochrany (tj. včetně počítačových programů) a bude stanoven její přeshraniční účinek, umožňující užití předmětů ochrany v rámci celé EU/EHP. Zároveň budou stanoveny podmínky, za nichž může docházet k „digitálnímu užití“. Užití musí probíhat v prostorách vzdělávacího zařízení, ale není vyloučeno užití i na jiných místech (viz výše uváděné příklady), ale vždy na odpovědnost vzdělávacího zařízení. (Musí jít tedy vždy o iniciativu školy nebo vzdělávacího zařízení v rámci vyučování, byť bude akce realizována v např. prostorách muzea nebo knihovny. Nová úprava se nebude vztahovat na vzdělávací akce jiných subjektů než uvedených škol a zařízení, např. knihoven nebo muzeí.)

Podmínkou pro užití online je zajistit, aby k němu docházelo prostřednictvím zabezpečeného elektronického prostředí přístupného pouze žákům nebo studentům a vyučujícím daného vzdělávacího zařízení. Využívání zabezpečených elektronických prostředí je pro české vzdělávací instituce již běžné (jde o různé typy informačních systémů, cloudová řešení, popř. vlastní informační systémy vydavatelů).

Součástí navrhované úpravy je rovněž stanovení přeshraničního účinku zákonné licence (v odst. 2). Uvedená úprava se podle směrnice má vztahovat na vzdělávací zařízení, které má v daném členském státě sídlo nebo je tímto státem uznáno. Navrhovaná úprava se proto bude vztahovat na vzdělávací zařízení se sídlem v České republice (sídlem formálním – ve smyslu § 136 občanského zákoníku) a dále na vzdělávací zařízení státem uznaná. Vzdělávacím zařízením uznaným státem se rozumí vzdělávací zařízení působící v České republice v souladu s příslušnými právními předpisy, tj. jde o vzdělávací zařízení, kterým bylo uděleno povolení podle § 38g odst. 1 písm. c) školského zákona nebo podle § 93f zákona o vysokých školách. Taková vzdělávací zařízení jsou pak uvedena v seznamech vedených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, dostupných rovněž online (viz <https://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/seznam-zahranicnich-skol-s-vydanym-povolenim-k-plneni-1-1>, <https://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/prehled-vysokych-skol-v-cr-3>).

Navrhuje se, v souladu s možností danou směrnicí o APnaJDT členskému státu, z působnosti takto specificky vymezené „digitální výukové licence“ vyjmout určitou kategorii

autorskoprávně chráněného obsahu, a sice předměty ochrany primárně určené pro vzdělávací trh a notové záznamy. Předměty primárně určenými pro vzdělávací trh se pro účely této úpravy budou rozumět materiály, které získaly nebo získají schvalovací doložku Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (dle směrnice MŠMT č.j. MSMT-34616/2013) a které byly nebo budou zařazeny do seznamu učebnic podle § 27 odst. 1 školského zákona (č. 561/2004 Sb.), a dále rovněž jiné takové učebnice nebo učební texty podobné povahy (ve smyslu školského zákona), a to i bez uvedené doložky. K digitálnímu užití těchto materiálů (předmětů primárně určených pro vzdělávací trh a notových záznamů) bude proto nutné uzavřít licenční smlouvu.

Směrnice o APnaJDT umožňuje zavést takovou „výjimku z výjimky“ v případě, že na trhu jsou snadno dostupné vhodné licence umožňující užití autorskoprávně chráněných materiálů podle § 31a odst. 1 a odpovídající potřebám a specifickým rysům vzdělávacích zařízení. V současné době existuje přinejmenším 13 největších platforem nabízejících přístup k digitálnímu literárnímu interaktivnímu obsahu formou předplatného nebo multilicencí.

Pro zákonnou licenci podle § 31a, obdobně jako pro ostatní výjimky a omezení práv podle AZ, bude platit obecné pravidlo o (nemožnosti smluvně vyloučit aplikaci zákonné licence) podle navrhovaného nového odstavce 3 v § 29. (Srov. bod 13)

K bodům 15 a 16

Z důvodu sjednocení s výčtem školských a vzdělávacích zařízení, uvedeným v nově vkládaném § 31a („škola, vysoká škola nebo školské či vzdělávací zařízení“), se do výčtu v § 35 AZ, upravujícím mj. užití díla při školních představeních a užití školního díla, doplňují také vysoké školy, protože se v obou případech jedná o stejný okruh subjektů.

K bodu 17

V § 37 odst. 2 se navrhuje nově upravit výčet knihoven, za které nebude stát hradit odměny za absenční půjčování autorských děl (knih a periodik). Výčet bude nově obsahovat typy knihoven (konkrétně školní knihovny, knihovny vysokých škol a knihovny muzeí, galerií a archivů), nikoli konkrétní knihovny. Taková úprava bude lépe odpovídat příslušné směrnici 2006/115/ES, konkrétně jejímu čl. 6 odst. 3, podle kterého „členské státy mohou vyjmout určité kategorie zařízení z placení odměny podle odstavců 1 a 2.“. Odstraní se tím rovněž problémy spojené s přejmenováváním knihoven.

K bodu 18

Úprava v § 37a odst. 9 je reakcí na změnu názvu úřadu z „Úřadu pro harmonizaci na vnitřním trhu“ (OHIM) na „Úřad Evropské unie pro duševní vlastnictví“ (EUIPO), ke které došlo k 23. březnu 2016, kdy vstoupilo v platnost nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2424 ze dne 16. prosince 2015, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 207/2009 o ochranné známce Společenství a nařízení Komise (ES) č. 2868/95, kterým se provádí nařízení Rady (ES) č. 40/94 o ochranné známce Společenství, a zrušuje nařízení Komise (ES) č. 2869/95 o poplatcích placených Úřadu pro harmonizaci ve vnitřním trhu (ochranné známky a vzory). Název úřadu byl změněn s ohledem na jeho aktuální činnosti (srov. bod 2 odůvodnění uvedeného nařízení).

K bodu 19

Navrhovaná úprava je implementací čl. 8 odst. 2, 3 a 7 a dále čl. 9 a 10 směrnice o APnaJDT. Do výčtu zákonných licencí se doplňuje licence pro užití díla a jiného předmětu ochrany nedostupného na trhu institucí kulturního dědictví. Tato zákonná licence umožní institucím

kulturního dědictví užívat předměty ochrany nedostupné na trhu /definované v navrhovaném § 27c)/, nacházející se trvale v jejich sbírkách (fondech), zpřístupňováním podle § 18 odst. 2 AZ (prostřednictvím internetu) a rozmnožováním (digitalizací) k takovému zpřístupnění nezbytným.

Navrhovanou úpravou se implementuje tzv. záložní výjimka z práv pro výše uvedené způsoby užití děl a jiných předmětů ochrany institucí kulturního dědictví v případech, kdy nebude existovat příslušný kolektivní správce práv, který by byl oprávněn k takovému užití poskytnout licenci (tj. v případech, kdy k výkonu uvedených práv ve vztahu k určitému druhu děl nebo předmětu ochrany nebude uděleno oprávnění k výkonu kolektivní správy práv podle § 97e odst. 4 písm. m), viz k bodu 55).

Co se rozumí slovy „nacházející se trvale v jejich sbírkách“ lze dovodit z bodu 29 odůvodnění směrnice o APnaJDT, podle něhož jde o originály nebo rozmnoženiny děl (a jiných předmětů ochrany), které má instituce kulturního dědictví v trvalé držbě, např. na základě převodu vlastnického práva nebo na základě smluv o trvalé úschově, z titulu povinného výtisku nebo na základě licenční smlouvy uzavřené na celou dobu ochrany práv.

V odstavci 1 je zavedena zkratka „instituce kulturního dědictví“. Pojem „instituce kulturního dědictví“ je ve směrnici o APnaJDT použit rovněž v čl. 3 upravujícím výjimku z výlučných práv pro účely automatizované analýzy textů nebo dat (pro tzv. text and data mining) (srov. bod 22 návrhu) a dále v autorském zákoně v navrhované nové úpravě kolektivní správy práv k dílům nedostupným na trhu. Institucemi kulturního dědictví jsou především knihovny, muzea, galerie a archivy, včetně institucí pečujících o zvukové nebo filmové dědictví (např. Národní filmový archiv) a jiné kulturní dědictví (např. architektonické a jiné, nacházející se v péči Národního památkového ústavu).

Součástí navrhované úpravy je rovněž stanovení přeshraničního účinku zákonné licence (v odstavci 3), na základě kterého budou moci instituce kulturního dědictví příslušné předměty ochrany zpřístupňovat nejen na území České republiky, ale v rámci celé EU/EHP. Navrhovaná úprava se bude vztahovat na instituce kulturního dědictví se sídlem v České republice (sídlem formálním – ve smyslu § 136 občanského zákoníku) a instituce kulturního dědictví státem uznané.

Navrhovaná úprava obsahuje v odstavci 3 rovněž podmínku zveřejnění informací o předmětu ochrany nedostupném na trhu v časovém předstihu (minimálně 6 měsíců) před zamýšleným užitím v jednotném unijním portálu, který bude zřízen a spravován Evropským úřadem pro duševní vlastnictví – EUIPO (dříve označovaném jako Úřad pro harmonizaci na vnitřním trhu – OHIM), konkrétně jeho Střediskem pro sledování porušování práv duševního vlastnictví, v rámci plnění úkolů tohoto střediska vymezených nařízením (EU) č. 386/2012. Obsahem informací bude identifikace díla nebo jiného předmětu ochrany, které instituce kulturního dědictví bude mít v plánu užít danými způsoby, dále informace o stranách licenční smlouvy, teritoriálním rozsahu licence a způsobech užití. Zároveň bude zveřejněna informace o možnostech nositelů práv provést tzv. opt-out, který bude prováděn rovněž prostřednictvím tohoto unijního portálu.

Ukázka budoucí podoby portálu a jeho fungování byla k dispozici (zatím jen v angličtině) na internetových stránkách EUIPO (<https://invis.io/MEXRUKKT2WG>). EUIPO spustil provoz unijní databáze v souladu s požadavkem směrnice dne 7. června 2021. Informace o fungování

unijní databáze jsou k dispozici na internetových stránkách EUIPO (viz <https://euipo.europa.eu/out-of-commerce/#/>).

Informovanost nositelů práv a uživatelů, tj. institucí kulturního dědictví v EU, ohledně zamýšleného užití určitého díla nebo jiného předmětu ochrany nedostupného na trhu (nebo souboru/sbírky takových předmětů) bude zajištěna prostřednictvím unijního online portálu. Kromě toho budou informace zveřejňovány také na internetových stránkách institucí kulturního dědictví, přičemž se doporučuje zveřejňovat tyto informace i v cizích jazycích, zejm. v angličtině, popř. podle toho, o jakou jazykovou verzi nebo zemi původu daného díla nebo jiného předmětu ochrany půjde. Směrnice ukládá dále v čl. 11 členským státům konzultovat s nositeli práv, kolektivními správci a institucemi kulturního dědictví otázky spojené s aplikací této části právní úpravy a podporovat pravidelný dialog mezi nimi. Jedním z témat těchto konzultací budou i otázky týkající se propagačních opatření.

Tak jako u všech zákonných licencí je využití zákonné licence pro účely užití díla a jiného předmětu ochrany nedostupného na trhu institucí kulturního dědictví podmíněno dodržením podmínek stanovených tzv. třístupňovým testem v § 29 odst. 1 AZ a s ohledem na § 29 odst. 2 AZ, neobsahující uvedenou licenci, se bude týkat pouze užití děl a jiných předmětů ochrany již zveřejněných, a to zveřejněných v souladu s právem.

V odstavci 6 je obsažena úprava odpovídající čl. 8 odst. 7 prvnímu pododstavci směrnice o APnaJDT, podle které nemá být možné využít zákonnou licenci v případech, kdy se konkrétní sbírka (fond) skládá převážně z děl (a jiných předmětů ochrany) jiné země původu, než je Česká republika.

Na jiné předměty ochrany, než autorská díla, se bude tato nová zákonná licence vztahovat prostřednictvím odkazů v příslušných ustanoveních AZ (viz body 34, 37 a 45 návrhu a navrhovaná doplnění § 74, 78, 82, 86 a 94; obdobně bude odkaz na § 37b uveden rovněž v § 87b odst. 7 v případě práv vydavatele tiskové publikace).

K bodu 20

Do výčtu zákonných licencí v § 38g se doplňuje licence k užití díla pro účely pastíše. Slovník spisovného jazyka českého uvádí, že pastišem se rozumí „*literární, hudební nebo výtvarné dílo napodobující techniku, styl jiného díla*“. Pastiš jakožto způsob uměleckého vyjádření je v současnosti často využíván uživateli služeb pro sdílení obsahu online, když při tvorbě vlastního obsahu používají styl nebo techniku (např. výtvarnou) jiných autorů a tyto své výtvary poté zpřístupňují veřejnosti prostřednictvím služby pro sdílení obsahu online (nahrají na úložiště pro sdílení obsahu). Často dochází k užití autorských děl nebo jiných předmětů ochrany s využitím kombinace dalších zákonných licencí – kromě pastíše jde často o karikaturu nebo parodii (upravené rovněž v § 38g AZ).

Přestože striktně vzato podle směrnice o APnaJDT jsou členské státy výjimku pro pastiš povinny zavést pouze pro případy užití díla uživateli služeb pro sdílení obsahu online, z koncepčních důvodů se navrhuje zakotvit uvedenou zákonnou licenci pro pastiš v § 38g obecně, pro jakékoli typy uživatelů. Takové rozšíření umožňuje rovněž směrnice 2001/29/ES, která ve svém čl. 5 odst. 3 písm. k) uvádí „pastiš“ (v nepřesném českém překladu směrnice nahrazený výrazy „parafráze či koláž“) ve výčtu výjimek z výlučných práv autora, které členské státy mohou zavést, a to obecně, bez omezení na určité typy uživatelů. Tato unijní úprava byla do směrnice včleněna na návrh Francie, která podobnou úpravu již ve svém vnitrostátním právním řádu obsahovala dříve. Podobným způsobem, jak je obsaženo

v předkládaném návrhu, mají upravenou zákonnou licenci pro pastiš (společně s karikaturou a parodií) i v několika dalších členských státech, např. v Nizozemí, Belgii, Estonsku, Irsku, na Slovensku, Maltě nebo ve Spojeném království (dnes již bývalém členském státě) nebo takovou úpravu nyní také přijímají (např. v Německu nebo Maďarsku).

Směrnice 2001/29/ES ani směrnice o APnaJDT definici pojmu „pastiš“ neobsahují a neodkazují na vnitrostátní úpravy členských států. Jde o autonomní pojem unijního práva, jehož závazný výklad přísluší Soudnímu dvoru EU. Podle dosavadní ustálené judikatury Soudního dvora EU musí být význam a dosah tohoto pojmu určen v souladu s jeho obvyklým smyslem v běžném jazyce, s přihlédnutím ke kontextu, ve kterém je použit, a cílům, které sleduje právní úprava, jejíž je součástí (viz rozhodnutí Soudního dvora EU C-201/13, *Deckym*, bod 19 a rozhodnutí Soudního dvora EU C-476/17, *Pelham*, bod 70).

Tak jako u všech zákonných licencí je využití zákonné licence pro účely pastiše podmíněno dodržáním podmínek stanovených tzv. třístupňovým testem v § 29 odst. 1 AZ, a to včetně podmínky, že nebudou nepřiměřeně dotčeny oprávněné zájmy autora (nesmí např. dojít k tzv. „únosu díla“). Při posuzování míry dotčení oprávněných zájmů autora, a to jak z hlediska jeho majetkových práv (ekonomických zájmů), tak také z hlediska jeho osobnostních práv, se bude přihlížet mimo jiné k takovým okolnostem užití autorského díla, jako je rozsah užitého díla pro vznik díla nebo jiného výtvoru a nezbytnost užití díla a v daném rozsahu, zda nejde o užití parazitující na pověsti (oblibě) užitého díla apod. Přihlédnout je třeba dále také k důvodu užití díla (např. užití díla pro účely reklamy, včetně užití pro účely předvolebních kampaní, je považováno za užití, k němuž je třeba získat svolení autora). Podobně jako v případě zákonné licence pro účely karikatury a parodie se bude nová zákonná licence vztahovat pouze na užití s ohledem na § 29 odst. 2 AZ, neobsahující uvedenou licenci, a bude se týkat pouze užití děl a jiných předmětů ochrany již zveřejněných, a to zveřejněných v souladu s právem (srov. § 29 odst. 2 AZ, neobsahující odkaz na § 38g).

K bodu 21

V § 39a se odstavec 5 zrušuje s ohledem na navrhovanou úpravu v § 29 odst. 3, která pravidlo kogentnosti úpravy výjimek a omezení práv chráněných autorským zákonem stanoví obecně (viz bod 13).

K bodu 22

Do výčtu zákonných licencí se doplňuje licence k užití díla pro účely automatizované analýzy textů nebo dat, a to jednak pro účely vědeckého výzkumu (§ 39d), a dále pro jakékoli jiné účely, včetně komerčních (§ 39c odst. 2).

Jde o implementaci dvou ustanovení směrnice o APnaJDT (konkrétně článku 3 a 4), upravujících výjimky z výlučných práv chráněných autorským zákonem pro účely tzv. vytěžování textů nebo dat (jak je obvykle překládán směrnici použitý pojem „text and data mining“). Navrhuje se použít namísto pojmu „vytěžování“ pojem „automatizovaná analýza textů nebo dat“. Důvodem je skutečnost, že pojem „vytěžování“ se již v autorském zákoně vyskytuje, a to v platném znění v části upravující zvláštní právo pořizovatele databáze (v § 90) a nyní by se vyskytoval na více místech, avšak ne zcela ve shodném významu.

Užití předmětů ochrany při uplatnění nových výjimek z výlučných práv chráněných autorským zákonem pro účely automatizované analýzy textů nebo dat spočívá výhradně v analýze obsahu a jejího výsledku získaného za pomoci automatizované analýzy textů nebo dat (angl. „text and data mining“, příp. jen „TDM“). Jedná se o automatizované výpočetní

analýzy informací v digitální podobě, například textu, zvuků, obrazů nebo dat. Tyto technologie umožňují zpracovávání velkého množství informací za účelem získávání nových poznatků a objevování nových tendencí. V některých případech může tato činnost zahrnovat úkony chráněné autorským právem nebo zvláštním právem na ochranu databází, zejména rozmnožování děl nebo jiných předmětů ochrany nebo obsahu databáze (chráněné zvláštním právem pořizovatele databáze), k čemuž dochází například tehdy, kdy jsou data při takové činnosti normalizována. Pro odstranění právní nejistoty, pokud jde o rozsah, v němž může být taková analýza prováděna, zavedl unijní zákonodárce v čl. 3 a 4 směrnice o APnaJDT nové povinné výjimky z výlučných práv autora, výkonného umělce, zvláštního práva pořizovatele databáze a práva vydavatele tiskové publikace jakožto nového práva souvisejícího s právem autorským. Směrnice o APnaJDT stanoví, že se výjimky pro „*text and data mining*“ podle čl. 3 a 4 uplatní na rozmnoženiny a extrakce zhotovené za výše uvedeným účelem. V případě, že extrahovaným obsahem je obsah sám o sobě chráněný autorským právem, popř. právem souvisejícím s právem autorským, lze pojem „extrakce“ chápat jako podmnožinu pojmu „rozmnoženina“.

Za splnění podmínek stanovených v § 39c, popř. § 39d, budou moci oprávněné subjekty užívat chráněná díla či předměty ochrany pro účely automatizované analýzy textů nebo dat bez nutnosti uzavírat licenční smlouvy s nositeli práv.

K § 39c

V § 39c je upravena výjimka z výlučných práv pro užití autorských děl a jiných předmětů ochrany za účelem automatizované analýzy textů nebo dat pro jakýkoli účel a jakýmkoli subjektem. V odstavci 3 se v souladu s čl. 4 směrnice o APnaJDT stanoví možnost autora (nositele práv k předmětu ochrany) vhodným způsobem si vyhradit užití svého díla (předmětu ochrany) (nikoliv však pro automatizované analýzy textů nebo dat pro účely vědeckého výzkumu), přičemž v případě díla zpřístupněného podle § 18 odst. 2 musí jít o výhradu provedenou strojově čitelnými prostředky. Takovou výhradu je v současné době možné jednoduše provést použitím běžných metadat (např. strukturováním metadat do formátu, který jsou automatizované nástroje schopny přečíst). Obecná vyjádření na webových stránkách nebo v podmínkách pro užití obsahu by neměla být považována za vhodný prostředek k provedení výhrady práv. Je vhodné zdůraznit, že výhrady práv podle navrhovaného odstavce 3 platí pouze do budoucna. Ustanovení odstavce 3 je jedním z případů, kdy autorský zákon „stanoví jinak“ (ve smyslu navrhovaného § 29 odst. 3, viz bod 13).

V případě provádění automatizované analýzy textů nebo dat orgány veřejné správy nutno rozlišovat, zda autorskoprávně chráněný obsah využívají v rámci své pravomoci vyplývající z právních předpisů, nebo nikoli. Pokud k užití autorskoprávně chráněného obsahu orgánem veřejné správy dochází v rámci plnění povinností vyplývajících z právních předpisů, pak takové úkony spadají pod úpravu § 34 písm. a) AZ – tzv. úřední licenci, tj. zákonnou licenci pro užití autorských děl a jiných předmětů ochrany pro úřední účely, např. pro účely veřejné bezpečnosti, pro soudní nebo správní řízení nebo pro jiné úřední účely /a obdobně také výjimku z práv pořizovatele databáze v § 92 písm. c) pro užití databáze pro účely veřejné bezpečnosti nebo správního či soudního řízení/. Příkladem takového užití je výkon státní statistické služby Českým statistickým úřadem v rámci jeho působnosti stanovené národními a evropskými právními předpisy (např. získávání údajů pro statistické účely prostřednictvím metody tzv. web-scraping).

K § 39d

V § 39d je upravena výjimka z výlučných práv pro užití autorských děl a jiných předmětů ochrany za účelem automatizované analýzy textů nebo dat pro účely vědeckého výzkumu. Vysvětlení podstaty činností prováděných při automatizované analýze textů nebo dat a vymezení subjektů, které v rámci svého vědeckého výzkumu tuto činnost vykonávají, jsou převzaty z čl. 2 odst. 1 a 2 směrnice o APnaJDT. Směrnicí užívaný pojem „výzkumná organizace“ zahrnuje širokou škálu subjektů, jejichž primárním cílem je provádět vědecký výzkum, případně tak činit společně s poskytováním vzdělávacích služeb. Vedle univerzit nebo jiných institucí vysokoškolského vzdělávání a jejich knihoven patří mezi výzkumné organizace také subjekty, jako jsou výzkumné ústavy či nemocnice provádějící vědecký výzkum. V České republice se úprava v § 39d bude týkat zejména

- veřejných výzkumných institucí ve smyslu zákona č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích (vedených v Rejstříku v.v.i. vedeném MŠMT);
- výzkumných organizací uvedených v seznamu výzkumných organizací vedených MŠMT na základě zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací;
- institucí kulturního dědictví, jako jsou veřejně přístupné knihovny, muzea a galerie, archivy, včetně filmových archivů, a také archivy veřejnoprávního rozhlasu a televize, pokud provádějí vědecký výzkum.

Tak jako u všech zákonných licencí je využití zákonné licence pro účely automatizované analýzy textů nebo dat podmíněno dodržáním podmínek stanovených tzv. třístupňovým testem v § 29 odst. 1 AZ a s ohledem na § 29 odst. 2 AZ, neobsahující uvedenou licenci, se bude týkat pouze užití děl a jiných předmětů ochrany již zveřejněných, a to zveřejněných v souladu s právem.

V případě automatizované analýzy textů nebo dat pro účely vědeckého výzkumu stanoví čl. 3 směrnice o APnaJDT výslovně podmínku zákonného přístupu. Tato podmínka nebyla do navrhovaného § 39d výslovně přejata, lze však konstatovat, že je obecným pravidlem vycházejícím z třístupňového testu, neboť jiný výklad, umožňující využívat na základě zákonných licencí upravených autorským zákonem díla a jiné předměty ochrany získané z nelegálního zdroje, by byl s uvedeným třístupňovým testem v rozporu, neboť by šlo de facto o podporu oběhu nelegálních rozmnoženin. To by bylo v rozporu s běžnými způsoby užití předmětů ochrany a byly by tím nepřiměřeně dotčeny oprávněné zájmy nositelů práv. Zákonným přístupem se rozumí přístup na základě licenční smlouvy s nositelem práv, na základě předplatného sjednaného např. mezi osobou provádějící výzkum a poskytovatelem obsahu, např. nakladatelem provozujícím elektronické databáze odborné literatury, nebo přístup k obsahu zpřístupňovanému pod tzv. veřejnou licenci (např. licencí typu Creative Commons). Za zákonný přístup se považuje rovněž přístup k obsahu, který je volně dostupný online (v souladu s autorským právem). (Srov. bod 14 odůvodnění směrnice o APnaJDT.)

V případě zákonné licence pro automatizované analýzy textů nebo dat pro účely vědeckého výzkumu stanoví čl. 7 odst. 1 směrnice o APnaJDT výslovně, že smluvní ujednání, která by byla v rozporu s úpravou zákonné licence podle čl. 3, resp. podle § 39d AZ, jsou nevymahatelná. K tomu viz obecné pravidlo o nemožnosti smluvně vyloučit aplikaci zákonné licence podle navrhovaného nového § 29 odst. 3 (srov. bod 13)

Výjimky pro automatizované analýzy textů nebo dat podle § 39c a § 39d platí obdobně pro nositele práv souvisejících s právem autorským, a to konkrétně pro výkonného umělce a jeho výkony (§ 74), výrobce zvukového záznamu a jeho záznam (§ 78), výrobce zvukově obrazového záznamu a jeho záznam (§ 82) a vysílatele a jeho vysílání (§ 86), pro vydavatele

tiskových publikací (§ 87b odst. 7) a taktéž platí přiměřeně pro pořizovatele databáze (§ 94). Pro případy počítačových programů platí pouze výjimka pro automatizovanou analýzu textů nebo dat podle § 39c (viz bod 31).

K bodům 23 až 25

Navrhuje se vypustit některé části § 42 AZ s ohledem na to, že stávající znění je v rozporu s přímo použitelnými ustanoveními unijních předpisů. Konkrétně jde o nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 223/2009, o evropské statistice a zrušení nařízení (ES, Euratom) č. 1101/2008 o předávání údajů, na které se vztahuje statistická důvěrnost, Statistickému úřadu Evropských společenství, nařízení Rady (ES) č. 322/97 o statistice Společenství a rozhodnutí Rady 89/382/EHS, Euratom, kterým se zřizuje Výbor pro statistické programy Evropských společenství, v platném znění. Podle ustanovení čl. 2 odst. 1 písm. a) nařízení č. 223/2009 podléhají data evropských statistik (Intrastat je jednou z nich) statistické důvěrnosti, kterou se rozumí „ochrana důvěrných údajů o jednotlivých statistických jednotkách, získaných přímo pro statistické účely nebo nepřímo z administrativních nebo jiných zdrojů, a to za předpokladu, že je zakázáno používat získané údaje pro jiné než statistické účely a jejich nedovolené zpřístupňování“. Data Intrastatu lze používat pouze pro statistické účely, které definuje čl. 3 bod 8 nařízení č. 223/2009 jako výhradní použití pro vývoj a vypracovávání statistických výsledků a analýz a nelze je tedy sdělovat na základě případné žádosti autora či kolektivního správce pro účely uplatňování práv vyplývajících z autorského zákona.

Současně je navrhováno nahrazení slov „celních orgánů a orgánů vykonávajících státní statistickou službu“ slovy „orgánů Celní správy České republiky“. Uvedené zpřesnění odpovídá terminologii zákona č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a je rovněž v souladu se skutečností, že jedinými orgány vykonávajícími státní statistickou službu, které mají informace o obsahu a rozsahu dovozu nebo přijetí zboží podle § 42 odst. 1 AZ, jsou orgány Celní správy České republiky. Po vyloučení informací z Intrastatu (tj. informací o přijetí zboží mezi ČR a jinými členskými státy EU), které není již možné poskytovat z důvodu rozporu s nařízením č. 223/2009, jak je vysvětleno výše, zůstávají již pouze informace o dovozu zboží ze třetích zemí, které mají spolu s celními doklady k dispozici výhradně orgány Celní správy České republiky. Tyto informace (o dovozu ze třetích zemí) lze získat nahlížením do celních dokumentů, nikoli dokumentů statistických.

K bodu 26

Na základě § 42 AZ mohou autor i příslušný kolektivní správce požadovat od orgánů Celní správy České republiky vymezené informace o obsahu a rozsahu dovozu zboží, tj. informace z celního řízení, tedy z oblasti správy daní. Jedná se zde o implicitní prolomení daňové mlčenlivosti, kde je stanoveno oprávnění stanovené osoby požadovat po správci daně informace chráněné daňovou mlčenlivostí a správce daně je má povinnost poskytnout, aniž je explicitně uvedeno, že nejde současně o porušení daňové mlčenlivosti. S ohledem na jednotu a vnitřní bezrozpornost právního řádu je žádoucí formulovat speciální průlomy do daňové mlčenlivosti explicitní formou, a proto je takový průlom výslovně navrhován v novém § 42 odst. 4 AZ.

K bodu 27

Navrhovaná úprava zohledňuje čl. 7 odst. 2 směrnice o APnaJDT, podle kterého se na výjimku z výlučných práv pro archivační a konzervační účely (tj. pro účely uchovávání kulturního dědictví) použijí pouze některá ustanovení čl. 6 směrnice 2001/29/ES.

K bodům 28 a 29

Navrhuje se v souladu se čl. 3 a 7 směrnice o APnaJDT do § 43 vložit nový odstavec 6, který stanoví, že autor, který pro své dílo použil technické prostředky ochrany práv, je povinen své dílo zpřístupnit oprávněným uživatelům pro archivační a konzervační účely a za účelem automatizované analýzy textů nebo dat pro účely vědeckého výzkumu. Jde o úpravu týkající se všech nových kogentních výjimek, tj. čl. 3 až 6 směrnice o APnaJDT, kdy je zároveň v případě čl. 4 automatizovaná analýza textů nebo dat nikoliv pro účely vědeckého výzkumu) dána nositelům práv možnost učinit výhradu práva na rozmnožování. Nositel práv má dle navrhované úpravy právo použít technické prostředky ochrany, ale není oprávněn toto právo použít excesivně (např. použít speciální software omezující výjimku).

K bodu 30

Do části první hlavy I autorského zákona se navrhuje vložit nový díl 6, kterým bude do českého právního řádu implementována úprava čl. 17 směrnice o APnaJDT upravující užití chráněného obsahu poskytovateli služeb pro sdílení obsahu online. S úpravou v této části AZ souvisí rovněž doplnění nové věty do § 18 odst. 2 AZ, která v souladu s čl. 17 odst. 1 směrnice o APnaJDT stanoví, že sdělováním díla veřejnosti je také jednání poskytovatele služby pro sdílení obsahu online spočívající ve zpřístupňování díla (a jiného předmětu ochrany) veřejnosti, je-li dílo nahráno uživatelem takové služby. (Viz bod 3).

K § 46

Navrhovaný § 46 upravuje v souladu s čl. 2 odst. 5 a 6 směrnice o APnaJDT definici pojmu „poskytovatel služby pro sdílení obsahu online“, tj. definici služeb („platform“ nebo také „úložiště“), na které se má nová úprava vztahovat. V odstavci 1 je obsažena pozitivní definice pojmu, v odstavci 2 je příkladmo uvedeno, poskytovatelé jakých služeb se za poskytovatele služeb pro sdílení obsahu online nepovažují, neboť nesplňují některá z relevantních kritérií. Posuzování, zda poskytovatel dané služby splňuje definici poskytovatele služby pro sdílení obsahu online, je vždy nutno provádět případ od případu a měla by při něm být zároveň zohledněna kombinace dalších prvků, jako je cílové publikum konkrétní služby a počet souborů obsahujících autorskoprávně chráněný obsah, které na danou platformu či úložiště uživatelé nahráli.

Vymezení poskytovatele služby pro sdílení obsahu online by se mělo vztahovat pouze na takové online služby (platformy či úložiště), které hrají důležitou úlohu na trhu online obsahu tím, že soutěží nebo potenciálně mohou soutěžit (např. v případě online služeb s monopolním postavením) s ostatními online službami poskytujícími pro stejné cílové skupiny obdobný obsah v obdobném rozsahu, zpravidla na základě licenčních smluv s nositeli práv, jako jsou např. služby typu Spotify, Deezer, Netflix, HBO GO nebo AEROVOD. Služby dotčené navrhovanou úpravou jsou služby, jejichž hlavním účelem nebo jedním z hlavních účelů je uchovávat velké množství obsahu chráněného autorským právem a umožňovat uživatelům jej nahrávat a sdílet za účelem přímého či nepřímého dosahování zisku prostřednictvím jeho uspořádávání a propagace s cílem přilákat širší publikum, mimo jiné prostřednictvím kategorizace a využívání cílené propagace v rámci obsahu. Mezi služby, na které se bude vztahovat úprava v § 46 a násl., patří např. různé platformy pro sdílení obsahu (někdy označovaná jako tzv. úložiště) jako jsou YouTube nebo rajce.net, nebo sociální sítě jako jsou Facebook nebo Instagram, umožňující uživatelům takové služby (svým zákazníkům) nejen nahrávat obsah, ale zároveň tento nahraný obsah sdílet s ostatními uživateli takové služby, tj. zpřístupňovat nahraný obsah ostatním uživatelům takové služby (veřejnosti).

V odstavci 2 jsou uvedeny příkladmo typy služeb, které nesplňují některé z definičních kritérií a na které se proto úprava vztahovat nebude. Jako příklad jsou zde uvedeny

elektronické komunikační služby, cloudové služby (včetně mezipodnikových), které uživatelům umožňují nahrávat obsah výlučně k soukromým účelům, jako jsou platformy na ukládání či výměnu dat, nebo online tržiště, jejichž hlavní činností je maloobchodní online prodej, a nikoli poskytování přístupu k obsahu chráněnému autorským právem. Z definice poskytovatele služeb pro sdílení obsahu online jsou rovněž vyloučeni poskytovatelé služeb, jako jsou platformy pro vývoj a sdílení softwaru s otevřeným zdrojovým kódem, neziskové vědecké nebo vzdělávací archivy a neziskové online encyklopedie (např. wikipedie, wikimédie apod.).

K § 47

V § 47 je obsažena zvláštní úprava omezení odpovědnosti, vyplývající jinak z § 46 ve spojení s § 18 odst. 2, za neoprávněné sdělování autorských děl a jiných předmětů ochrany poskytovatelem služby pro sdílení obsahu online. Jde jak o odpovědnost soukromoprávní, tak správněprávní (odpovědnost za přestupek podle hlavy VI AZ) či případně trestněprávní.

Vzhledem k tomu, že poskytovatelé služeb pro sdílení obsahu online zpřístupňují veřejnosti autorskoprávně chráněný obsah zprostředkovaně – primárně je tento obsah zpřístupňován osobami, které jej nahrály na danou službu (platformu/úložiště), obsahuje § 47 odst. 1 v souladu s čl. 17 odst. 4 směrnice o APnaJDT kumulativní výčet podmínek, které musí poskytovatel služby pro sdílení obsahu online splnit, aby nevznikla jeho výše popsaná odpovědnost.

Směrnice o APnaJDT ukládá Evropské komisi v čl. 17 odst. 10 vést ve spolupráci s členskými státy dialog se zúčastněnými (dotčenými) subjekty o osvědčených postupech spolupráce mezi poskytovateli služeb pro sdílení obsahu online a nositeli práv a na základě tohoto dialogu a konzultací s poskytovateli služeb, nositeli práv, organizacemi uživatelů a jinými relevantními subjekty vydat pokyny pro uplatňování čl. 17, zejména ohledně spolupráce mezi poskytovateli služeb a nositeli práv dle čl. 17 odst. 4 směrnice (dále také jen „pokyny Evropské komise“). Pokyny nejsou právně závazné, ale podle Evropské komise by přesto měly být užitečnou a využívanou pomůckou pro uplatňování směrnice v praxi, včetně praxe soudní.

Evropská komise zmíněné povinnosti realizovala v první fázi prostřednictvím jednání tzv. dialogu dotčených subjektů (Stakeholder Dialog) v sídle Evropské komise v Bruselu. V období od října 2019 do února 2020 se v Bruselu uskutečnilo celkem 6 jednání (dialogů), poslední z plánovaných jednání bylo zrušeno v souvislosti s pandemií covid-19 a s ní spojenými preventivními opatřeními. Obsahem jednání bylo zejména zmapování situace a diskuze k možným způsobům implementace. V návaznosti na uvedená jednání zveřejnila Evropská komise dne 27. 7. 2020 na svých internetových stránkách konzultační dokument k připravovaným pokynům pro uplatňování čl. 17 (*Targeted consultation addressed to the participants to the stakeholder dialogue on Article 17 of the Directive on Copyright in the Digital Single Market*), zpracovaný na základě výstupů z dialogů a obsahující výchozí úvahy Evropské komise pro budoucí pokyny. Dokument byl zveřejněn s výzvou, určenou především zástupcům dotčených subjektů, k zaslání připomínek a komentářů s termínem do 10. 9. 2020. Odpovědi zúčastněných subjektů jsou dostupné na internetových stránkách Evropské komise¹.

Finální verze pokynů Evropské komise měla být vydána do konce roku 2020, ovšem z důvodu velkého množství připomínek, které Evropská komise k dokumentu obdržela, se jejich vydání

¹https://ec.europa.eu/newsroom/repository/document/2021-22/Factual_Summary_Report_Art_17_consultation_rxeMNaKHNCATYy8hGc30gPHTWI_76685.pdf

výrazně zpozdilo. Pokyny k čl. 17 směrnice o APnaJDT, a to ve formě Sdělení², vydala Evropská komise až dne 4. června 2021. S přihlédnutím ke lhůtě pro implementaci směrnice o APnaJDT a s ohledem na postup legislativního procesu (pokyny byly vydány až po předložení návrhu vládě) je navrhovaná implementace čl. 17 v zásadě převzetím závazných ustanovení směrnice a je s finální verzí Pokynů v souladu.

K jednotlivým podmínkám podle § 47 odst. 1, které musí být splněny současně (kumulativně):

K písm. a)

Cílem směrnice o APnaJDT, včetně čl. 17, je podporovat rozvoj trhu s licencemi a zajistit, aby nositelé práv získávali za užití svých děl a dalších předmětů ochrany přiměřenou odměnu, tj. nikoli zajistit (primárně) odstraňování obsahu nebo blokování přístupu k němu. K tomu směřuje úprava v čl. 17 odst. 4 písm. a), stanovící jako jednu z podmínek pro vyloučení odpovědnosti poskytovatelů služeb pro sdílení obsahu online vynaložení nejlepšího úsilí k získání oprávnění k výkonu tohoto práva, jinými slovy, získat svolení (zpravidla uzavřením licenční smlouvy) od nositelů práv.

Pojem „nejlepší úsilí“ je doslovným překladem anglického znění pojmu „best efforts“ použitého směrnicí. Z konzultací s dotčenými subjekty i z mezirezortního připomínkového řízení vyplynulo, že je vhodnější použít pojem „nejlepší úsilí“, nikoli pojem z „veškeré úsilí“ obsažený v českém překladu směrnice. Sama směrnice tento pojem nedefinuje ani neodkazuje na vymezení tohoto pojmu vnitrostátními (národními) právními úpravami členských států, jde o autonomní pojem unijního práva, jehož závazný výklad přísluší Soudnímu dvoru EU. Míru „nejlepšího úsilí“ je nutno posuzovat případ od případu s ohledem na zásadu proporcionality a s přihlédnutím k příkladmo uvedeným kritériím pro posouzení proporcionality v § 47 odst. 2 AZ, což konstatuje také Evropská komise ve svých pokynech k čl. 17. Pod pojmem „nejlepší úsilí“ si lze představit, jak tento pojem shodně chápaly členské státy i Evropská komise na konzultačních jednáních ke směrnici, „řádnou odbornou péči, kterou je možno požadovat od profesionála“, resp. shodně s bodem 66 odůvodnění směrnice „veškeré kroky, které by učinil pečlivý hospodář“. Poskytovatelé služeb pro sdílení obsahu online však budou vždy povinni jednat aktivně a oslovit minimálně ty nositele práv (nebo jejich zástupce, např. kolektivní správce), kteří jsou obecně známí, nebo mohou být snadno dohledatelní, a jde-li o typ děl nebo předmětů ochrany, který je uživateli dané služby obvykle nahráván. V případech již existujících služeb budou přinejmenším někteří nositelé práv nebo jejich zástupci poskytovatelům těchto služeb známi s ohledem na již dříve provedená oznámení podle dosavadní právní úpravy v zákoně č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti.

Dle pokynů Evropské komise v případě, že poskytovatel služby pro sdílení obsahu online kontaktuje nositele práv s rozumnou nabídkou provedenou v dobré víře a nabízející spravedlivé smluvní podmínky pro obě strany a nositel práv uzavření licenční smlouvy odmítne, poskytovatel služeb kritérium vynaložení nejlepšího úsilí k získání oprávnění dle § 47 odst. 1 písm. a) splní. Za tímto účelem by poskytovatelé služeb pro sdílení obsahu online měli být vůči nositelům práv transparentní, a to především pokud jde o kritéria, která hodlají používat k identifikaci obsahu a následné výplatě licenčních odměn. Pro vyloučení své odpovědnosti za neoprávněné sdělování díla veřejnosti však bude nutné, aby zároveň

² Dokument COM(2021) 228 final. Dostupný na <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/guidance-article-17-directive-2019790-copyright-digital-single-market>

vynaložil nejlepší úsilí k zamezení nahrání díla v souladu s vysokými odvětvovými standardy podle § 47 odst. 1 písm. b). Obdrželi-li od autora dostatečně odůvodněné oznámení, musí vynaložit nejlepší úsilí a neprodleně poté znemožnit přístup k dílu nebo je odstranit ze svých internetových stránek a vynaložit nejlepší úsilí k zamezení jeho opětovnému nahrání /viz § 47 odst. 1 písm. c)/.

Nabídka na uzavření licenční smlouvy může být také učiněna ze strany nositelů práv a i tato nabídka by měla být učiněna za spravedlivých podmínek a zachovávat přiměřenou rovnováhu mezi stranami. Poskytovatel služby však musí jednat o uzavření licenční smlouvy s každým nositelem práv, který projeví zájem takovou smlouvu s ním uzavřít, a v takovém případě bez ohledu na to, jestli se licence bude týkat užití takového typu díla nebo předmětu ochrany, který na dané platformě převažuje nebo se na ní vyskytuje pouze okrajově. Zároveň i v této oblasti platí zásada smluvní svobody a povinnost uzavřít licenční smlouvu neexistuje ani na straně nositelů práv, ani na straně poskytovatelů služby pro sdílení obsahu online.

K písm. b)

Podle písm. b) bude poskytovatel služby pro sdílení obsahu online povinen, v případě, že nezíská svolení nositelů práv, zajistit nedostupnost autorskoprávně chráněného obsahu, který zatím nahrán nebyl. Podmínkou je, že poskytovatel služby obdrží od nositelů práv relevantní a nezbytné informace umožňující identifikaci daného obsahu a přijetí opatření, tj. např. informace o nositeli práv, názvu díla, velikosti souboru apod. Příklady relevantních a nezbytných informací budou (pravděpodobně) uvedeny rovněž v připravovaných pokynech Evropské komise k čl. 17 směrnice o APnaJDT.

Volba konkrétních opatření, která poskytovatel služby pro sdílení obsahu online použije k zajištění nedostupnosti díla v souladu s § 47 odst. 1 písm. b), se taktéž řídí zásadou proporcionality a bude se případ od případu lišit, např. s ohledem na typ obsahu (pro některé typy obsahu jsou již nástroje k rozeznání, resp. k identifikaci a detekci konkrétních děl k dispozici, pro některé se teprve vyvíjejí). Poskytovatel služby pro sdílení obsahu online je oprávněn zvolit jemu vyhovující opatření, které však splňuje vysoké odvětvové standardy odborné péče. Pojem „vysoké odvětvové standardy odborné péče“ není směrnicí o APnaJDT blíže definován a očekává se, že bude více popsán v připravovaných pokynech Evropské komise k aplikaci čl. 17 směrnice o APnaJDT.

Ve svých pokynech Evropská komise doporučuje členským státům, aby ve vnitrostátních právních předpisech nestanovily povinnost používat určité konkrétní technologie nebo technologická řešení. Právní úprava by měla být technologicky neutrální a tím použitelná i v budoucnu. Posouzení, zda poskytovatel služby pro sdílení obsahu online vyvinul nejlepší úsilí v souladu s vysokými odvětvovými standardy odborné péče, je nutno provádět případ od případu, mj. nutné zkoumat v daném okamžiku praxí používaná konkrétní technologická řešení. Příklady již využívaných nástrojů a postupů jsou uvedeny v dopadové studii Evropské komise k návrhu směrnice o APnaJDT, v Závěrečné zprávě hodnocení dopadů regulace (RIA) a rovněž v pokynech k čl. 17. Mezi technologie pro rozpoznávání obsahu, především pokud jde o video a audio obsah, dnes běžně patří technologie založené na tzv. fingerprintingu (jak uvádí Evropská komise v pokynech, nemusí to platit zcela v případě malých poskytovatelů služeb pro sdílení obsahu). Dalšími používanými technologiemi jsou např. tzv. hashing, watermarking, užití metadat nebo klíčových slov.

Evropská komise ve svých pokynech rovněž odkazuje na své Doporučení o opatřeních k účinnému řešení nezákonného obsahu online (z března 2018), konkrétně na body 6 až 8 tohoto doporučení (doporučení je dostupné mj. z <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6717-2018-INIT/cs/pdf>). S využitím opatření splňujících vysoké odvětvové standardy odborné péče bude poskytovatel služby pro sdílení obsahu online povinen vynaložit nejlepší úsilí (s přihlédnutím k okolnostem uvedeným v § 47 odst. 2) k zajištění nedostupnosti daného díla (ve smyslu neumožnění sdělování díla veřejnosti) na platformě či úložišti, a to za předpokladu, že mu nositelé práv poskytnou relevantní a nezbytné informace. Splněním vysokých odvětvových standardů odborné péče se rozumí splnění veškerých kroků, které by učinil řádný hospodář, aby zabránil dostupnosti děl nebo jiných předmětů ochrany, k jejichž užití nebylo poskytnuto oprávnění, na své platformě či úložišti.

Pokud nositelé práv neposkytnou poskytovatelům služeb pro sdílení obsahu online relevantní a nezbytné informace o svých konkrétních dílech nebo jiných předmětech ochrany nebo neučiní žádné oznámení týkající se znemožnění přístupu ke konkrétním dílům nebo jiným předmětům ochrany, k jejichž užití nebylo poskytnuto oprávnění, nebo jejich odstranění, a v důsledku toho nemohou tito poskytovatelé služeb vynaložit své nejlepší úsilí k tomu, aby v souladu s vysokými odvětvovými standardy odborné péče zamezili ve svých službách dostupnosti obsahu, k jehož užití nebylo poskytnuto oprávnění, neměli by být poskytovatelé služeb pro sdílení obsahu online odpovědni za sdělování neurčených děl nebo jiných předmětů ochrany veřejnosti bez oprávnění.

K písm. c)

Podle písm. c) bude poskytovatel služby pro sdílení obsahu online povinen po obdržení dostatečně odůvodněného oznámení od nositelů práv neprodleně znemožnit přístup k již zpřístupněným (nahraným) a nositelem práv oznámeným dílům nebo jiným předmětům ochrany nebo je odstranit ze svých internetových stránek a zároveň vynaložit nejlepší úsilí k zamezení dalšímu (opětovnému) nahrávání takto oznámených konkrétních předmětů ochrany (tzv. *notice and stay down*). Dostatečně odůvodněné oznámení nositele práv by mělo být náležitě přesné, aby umožňovalo poskytovateli služeb pro sdílení obsahu online posoudit, zda byl obsah, kterého se oznámení týká, na platformu či úložiště nahrán bez příslušného oprávnění.

Čl. 17 směrnice o APnaJDT předpokládá spolupráci poskytovatelů služeb pro sdílení obsahu online a nositelů práv, zejm. co se týče vzájemného poskytování informací o předmětech ochrany, a to jak v případě poskytnutí svolení k užití předmětů ochrany a s tím souvisejících informačních povinností nabyvatele licence (viz rovněž k § 50), tak v případě plnění povinností dle písm. b) a c). Zároveň tato spolupráce mezi poskytovateli služeb pro sdílení obsahu online a nositeli práv nesmí vést k omezování dostupnosti děl nebo jiných předmětů ochrany zpřístupněných uživateli v souladu s autorským zákonem, včetně jakéhokoli „obecného dohledu“, který by spočíval např. v zavedení takového „filtrovacího systému“, který by preventivně filtroval veškerý obsah, nositeli práv nijak neidentifikovaný, nahrávaný všemi uživateli bez rozdílu (jak tomu bylo v případě posuzovaném Soudním dvorem EU ve věci C-360/10 *Sabam v. Netlog NV*) (viz rovněž k § 49).

Podle § 47 odst. 2 se při posuzování toho, zda poskytovatel služby pro sdílení obsahu online své povinnosti podle § 47 odst. 1 splnil, musí vzít v potaz především zásada proporcionality a zohlednit mimo jiné druh a velikost služby, její cílová skupina a typ předmětů ochrany nahrávaných uživateli dané služby, jakož i dostupnost vhodných a účinných prostředků

umožňujících plnění povinností poskytovatele služby (např. technologií pro identifikaci díla a blokadu přístupu k němu apod.) a náklady na jejich pořízení a provoz.

S cílem zajistit technologickou neutralitu právní úpravy v oblasti, která prochází velmi intenzivním vývojem, se nenavrhuje žádná konkrétnější specifikace prostředků (nástrojů) využívaných nebo v budoucnu využitelných k plnění povinností vyplývajících z nové právní úpravy.

Pro vyloučení výkladových pochybností stanoví směrnice o APnaJDT a rovněž navrhovaný § 47 odst. 3 AZ výslovně neaplikovatelnost úpravy odpovědnosti poskytovatele služby za ukládání obsahu informací poskytovaných uživatelem podle § 5 zákona č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti (tzv. *safe harbour*). Tím však není dotčeno uplatnění uvedené úpravy v případech, kdy se o autorskoprávně chráněný obsah nejedná.

Z povahy věci vyplývá, že zvláštní úprava omezení odpovědnosti podle čl. 17 směrnice o APnaJDT a tomu odpovídající navrhovaná úprava v § 46 a násl. AZ se nevztahuje na takové poskytovatele služeb, jejichž hlavním účelem je provádět nebo usnadňovat pirátství v oblasti autorských práv, tj. provádět nebo usnadňovat neoprávněné užití děl nebo jiných předmětů ochrany. (Srov. rovněž bod 62 odůvodnění směrnice o APnaJDT.)

K § 48

Navrhovaný § 48 implementující čl. 17 odst. 6 směrnice o APnaJDT upravuje zvláštní (mírnější) odpovědnostní režim pro nové služby pro sdílení obsahu online (tzv. *start-upy*). Splní-li poskytovatel služby pro sdílení obsahu online podmínky uvedené v návěti § 48 odst. 1 a zároveň obě kumulativní podmínky uvedené v § 48 odst. 1 písm. a) a b), nebude odpovědný za obsah nahrávaný bez příslušného oprávnění na jeho platformu či úložiště uživatelem takové služby. Pokud však takový poskytovatel služby pro sdílení obsahu online kromě kritérií stanovených v § 48 odst. 1 zároveň dosáhne průměrného měsíčního počtu jedinečných návštěvníků své služby ve výši více než 5 milionů, bude pro vyloučení své odpovědnosti za neoprávněné sdělování díla veřejnosti podle § 18 odst. 2 povinen, kromě povinností v odst. 1 písm. a) a b), také vynaložit nejlepší úsilí k zamezení dalšímu nahrávání oznámeného díla, o němž mu autor poskytl relevantní a nezbytné informace.

V souladu s čl. 17 odst. 6 směrnice o APnaJDT se i na tzv. *start-upy* použije princip proporcionality, včetně příkladmo uvedených kritérií v § 47 odst. 2, a to konkrétně při určování, zda poskytovatel služby pro sdílení obsahu online vynaložil své nejlepší úsilí k získání oprávnění podle odst. 1 písm. b) a k zamezení opětovnému nahrání díla, o němž mu autor poskytl relevantní a nezbytné informace, jak je uvedeno v § 48 odst. 2.

Zvláštní režim platný pro nové poskytovatele služeb s malým obratem a publikem by neměl být zneužíván. O zneužití by šlo např. v případě nově vytvořených služeb nebo služeb poskytovaných pod novým jménem, které by však provozoval již existující poskytovatel služeb pro sdílení obsahu online, který tento mírnější režim již využívat nemůže.

K § 49

Navrhovaná úprava v § 47 a 48, stejně jako směrnice o APnaJDT v čl. 17 odst. 4 a 6 klade důraz na spolupráci mezi nositeli práv a poskytovateli služeb pro sdílení obsahu online. Konkrétní míra „nejlepšího úsilí“ při plnění povinností stanovených v § 47 odst. 1 a § 48 odst. 1 a 2 (a podle ní přijatá opatření) se bude případ od případu lišit, podstatná bude právě spolupráce mezi zúčastněnými stranami. V § 49 je zakotvena zásada obsažená v čl. 17 odst. 7

směrnice o APnaJDT, a sice že spolupráce mezi nositeli práv a poskytovateli služeb nesmí omezovat možnosti uživatelů služeb nahrávat autorskoprávně chráněný obsah užitý v souladu s autorským zákonem. Použité mechanismy pro blokování přístupu k nahlášenému obsahu nebo k jeho odstranění by proto neměly působit jako automatické „plošné“ filtry a „zasahovat“ např. v případě nahrání autorských děl již nechráněných autorským právem (z důvodu uplynutí doby ochrany práv) nebo v případě nahrání autorských děl šířených pod některou z tzv. veřejných licencí (např. Creative Commons) nebo v případech užití autorských děl v souladu s některou ze zákonných licencí, upravených autorským zákonem, které připadají s ohledem na povahu daného užití v úvahu. Také uplatňování úpravy obsažené v § 49 (a rovněž v ustanoveních souvisejících - § 47 a § 48) se za účelem sjednocení postupů na úrovni celé EU, resp. (včetně) států EHP (viz výše k § 47) týkají pokyny Evropské komise. Dle těchto pokynů vzniká při uplatňování čl. 17 odst. 7 směrnice o APnaJDT (tj. navrhovaného § 49) odpovědnost za výsledek. Důsledky této odpovědnosti jsou důležité především tehdy, když poskytovatelé služeb pro sdílení obsahu online používají technologie pro automatizované rozpoznávání obsahu /coby vysoké odvětvové standardy dle § 47 odst. 1 písm. b)/. Za současného stavu techniky nemůže žádná technologie podle zákonných norem posoudit, zda obsah, který si uživatel přeje nahrát, nahrává v rozporu s autorským právem, nebo se jedná o použití s autorským zákonem v souladu (např. nahrání díla pod zákonnou licenci pro parodii, karikaturu nebo pastiš). Technologie rozpoznávání obsahu však může identifikovat konkrétní obsah chráněný autorským právem, o kterém nositelé práv poskytl poskytovateli služby pro sdílení obsahu online relevantní a nezbytné informace /dle § 47 odst. 1 písm. b)/. Za účelem zajištění zveřejnění díla uživatelem služby v souladu s autorským zákonem by zablokováním technologií pro automatizované rozpoznávání obsahu (zabráněním zveřejnění nahraného díla nebo zabráněním nahrání díla) měla být v zásadě omezena jen díla zjevně zveřejněná v rozporu s autorským zákonem. Relevantní kritéria pro určení toho, zda nahrání zjevně porušuje autorské právo, by v praxi mohla spočívat ve stanovení délky nebo velikosti identifikovaného nahraného obsahu, podíl odpovídajícího či identifikovaného obsahu ve vztahu k celé velikosti nahrávaného souboru atd. (např. zda je shodný obsah používán samostatně nebo v kombinaci s jiným obsahem), míra úpravy díla (zda byl nahraný obsah použit beze změny, v původní podobě, nebo nějak upraven, zpracován nebo jen částečně použit uživatelem) nebo „obchodní citlivost“ nahrávaného obsahu (např. předem zveřejněné hudební nahrávky, premiérové filmy atp.). Tato kritéria by mohla být použita s přihlédnutím k druhu obsahu, obchodnímu modelu i míře možného ekonomického poškození nositelů práv.

Nahrání děl uživateli služby, která autorský zákon zjevně neporušují, by měla být (poté, co nositel práv zašle dostatečně odůvodněné oznámení a trvá-li dále na znemožnění přístupu k dílu) podrobena následnému neautomatizovanému přezkumu provedenému člověkem.

K § 50

Navrhovaná úprava v souladu s čl. 17 odst. 8 směrnice o APnaJDT ukládá poskytovatelům služeb pro sdílení obsahu online povinnost poskytnout nositelům práv na jejich žádost informaci o opatřeních k plnění povinností podle § 47 a § 48. V případě, že poskytovatel služby získal svolení k užití předmětů ochrany (zpravidla uzavřením licenční smlouvy), je povinen poskytovat nositelům práv informace o užití obsahu, na něž se uvedené svolení vztahuje.

Zároveň je poskytovatel služeb pro sdílení obsahu online povinen informovat uživatele své služby v rámci svých podmínek (pravidel) užití služby o podmínkách užití obsahu chráněného autorským zákonem, včetně možnosti užití takového obsahu na základě zákonných licencí podle autorského zákona.

Právo na informace podle § 50 přísluší podle odst. 1 autorovi (a obdobně i dalším nositelům práv podle autorského zákona, srov. § 74, 78, 82, 86 a 94) a podle odst. 2 rovněž osobě, která smluvně nabyla výhradní oprávnění k výkonu práva dílo užít, nebo které je výkon tohoto oprávnění svěřen zákonem.

K § 51

V souladu s čl. 17 odst. 9 směrnice o APnaJDT se v § 51 odst. 1 stanoví povinnost poskytovatelů služeb pro sdílení obsahu online zavést účinný a rychlý mechanismus pro vyřizování stížností a zjednávání nápravy, který uživatelům umožní podat stížnost na opatření přijatá v souvislosti s jimi nahraným obsahem. Uživatel služby pro sdílení obsahu online by měl mít možnost podat u poskytovatele služby např. stížnost pro odstranění obsahu, který byl, podle názoru uživatele služby, nahrán na platformu (úložiště) v souladu s autorským zákonem. Úprava v odstavci 2 předpokládá, že vyřizování stížností proti znemožnění přístupu k obsahu nebo proti jeho odstranění bude probíhat za spolupráce poskytovatele služby a nositele práv. V případě, že i po obdržení stížnosti bude nositel práv trvat na zachování přijatého opatření (tj. znemožnění přístupu k obsahu nebo jeho odstranění), musí to řádně zdůvodnit.

Stížnosti by měly být vyřizovány bez zbytečného odkladu a konečné posouzení by mělo být učiněno člověkem. Volba konkrétního postupu (mechanismu) vyřizování stížností je ponechána na poskytovateli služby, který tak má možnost zvolit takový postup, který bude vyhovovat (např.) typu obsahu a počtu nebo povaze obvyklých stížností. V případě nemožnosti dosáhnout dohody při projednávání stížnosti mají strany (uživatel služby a nositel práv) možnost využít některého z existujících nástrojů pro mimosoudní řešení sporů, a to jednak prostředníka podle autorského zákona (srov. § 53 a násl.) nebo mediace. Tím není dotčena možnost stran obrátit se na soud.

K § 52

V souladu s čl. 17 odst. 2 směrnice o APnaJDT se zavádí výslovně rozšířený účinek oprávnění k výkonu práva podle § 18 odst. 2 uděleného nositelem práv poskytovateli služby pro sdílení obsahu online. Takové oprávnění se bude vztahovat i na uživatele služby, kteří konkrétní (např. v licenční smlouvě) vymezený obsah na danou službu nahrávají, ať už v původní nebo zpracované či jinak změněné podobě. Uvedený rozšířený účinek se uplatní pouze v případech, kdy uživatelé služby jednají jako spotřebitelé (tj. nikoli v rámci svého podnikání nebo v rámci samostatného výkonu svého povolání) nebo pokud takové užití nevytváří významné příjmy. Dle pokynů Evropské komise není vhodné kritérium „významných příjmů“ nijak kvantifikovat, neboť také toto kritérium musí být posuzováno případ od případu s ohledem na celkovou předmětnou aktivitu uživatele služby.

Pokud nositelé práv poskytnou svolení k užití díla nebo jiného předmětu ochrany přímo uživateli služby, zejména v případech, kdy uživatel služby nemůže využít rozšířeného účinku dle § 52, je úkon sdělování díla veřejnosti poskytovatelem služeb pro sdílení obsahu online dovolen v mezích takto uděleného oprávnění nositelů práv. Zároveň neplatí domněnka ve prospěch poskytovatelů služeb pro sdílení obsahu online, že uživatelé jejich služeb mají všechna příslušná práva vypořádána. (Srov. bod 69 odůvodnění směrnice o APnaJDT).

V případě, že poskytovatel služby pro sdílení obsahu online získá licenci k určitému obsahu, projeví se to tak, že v případě, že uživatel služby takový obsah nahraje, nebude přístup k němu znemožněn a/nebo obsah nebude stažen. V případě, že licenci nezíská, musí uživatel služby počítat s tím, že pokud užije obsah chráněný autorským zákonem způsobem, který

autorský zákon bez svolení nositele práv neumožňuje, a takto užitý obsah nahraje (zpřístupní veřejnosti), musí poskytovatel služby postupovat v souladu s § 47 odst. 1 písm. b) a c).

K § 53 - 57

V rámci implementace směrnice o APnaJDT se navrhuje rozšířit působnost prostředníků oproti stávající úpravě (v § 101 a násl. AZ v platném znění) tak, aby mohli plnit mediační roli nejen pro záležitosti týkající se kolektivní správy práv (např. sjednávání kolektivních a hromadných smluv nebo při sjednávání sazebníku), ale rovněž v jiných oblastech, jak to směrnice o APnaJDT předpokládá (srov. čl. 13, čl. 19 a 20 a čl. 17 odst. 9 směrnice o APnaJDT). Z toho důvodu se dosavadní právní úprava prostředníků obsažená v části AZ upravující kolektivní správu práv (§ 101a až 101f) přesunuje do navrhovaných § 54 až 57, obsažených v hlavě I AZ. Současně dochází k částečnému zpřesnění této právní úpravy.

V § 54 až 54b se upřesňují podmínky, za kterých Ministerstvo kultury udělí oprávnění k výkonu činnosti prostředníka (svéprávnost, bezúhonnost a odborná způsobilost včetně stanovení základních parametrů zkoušky prostředníka). Úprava zápisu osoby z jiného členského státu EU nebo některého ze států EHP do seznamu prostředníků (tzv. hostující prostředník), vykonává-li ve státě, jehož je příslušníkem, činnost srovnatelnou s činností prostředníka, je přesunuta z § 101c do § 55. Ke kontaktním údajům, které v žádosti o udělení oprávnění k výkonu činnosti prostředníka uvádí žadatel, nově přibývá jako jeden z možných údajů identifikátor datové schránky (§ 56 odst. 1).

Důvody pro odejmutí oprávnění k výkonu činnosti prostředníka a jeho vyškrtnutí ze seznamu prostředníků se oproti platné právní úpravě nemění, úprava je pouze formulačně zpřesněna (§ 56 odst. 4 až 7). Popis postupu při využití prostředníka je přesunut z § 101f do § 57. Z důvodu zachování přehlednosti a provázanosti úpravy se ponechává v AZ § 101, v části upravující kolektivní správu práv (viz body 66 a 67).

K bodu 31

V souladu s čl. 4 až 6 a čl. 8 odst. 2 směrnice o APnaJDT se navrhuje rozšířit působnost příslušných zákonných licencí i na počítačové programy. Zároveň se v souladu s čl. 23 odst. 2 směrnice o APnaJDT vylučuje použití některých ustanovení občanského zákoníku týkajících se licencí k předmětům chráněným autorským zákonem na počítačové programy.

K bodům 32 až 37

Do výčtů ustanovení, která platí obdobně i pro nositele práv souvisejících s právem autorským, popř. přiměřeně pro pořizovatele databáze se doplňují příslušná ustanovení hlavy I AZ.

K bodu 38

Legislativně technická změna nadpisu hlavy II dílu 5 související s doplněním nového práva nakladatele podle čl. 16 směrnice o APnaJDT (viz bod 39).

K bodům 39 až 41

V souladu s čl. 16 směrnice o APnaJDT se navrhuje přiznat nakladatelům (tzn. vydavatelům neperiodických publikací podle zákona č. 37/1995 Sb., o neperiodických publikacích, a vydavatelům periodického tisku podle tiskového zákona č. 46/2000 Sb.) nové právo související s právem autorským, a to právo na odměnu v souvislosti s půjčováním jimi vydaného díla ve veřejně přístupných knihovnách ve stejném režimu, v jakém je přiznáno

autorům podle § 37 odst. 2 AZ. Právo bude vykonáváno, stejně jako právo autorů, v režimu povinné kolektivní správy (viz bod 48).

Shodně s navrhovanou změnou v § 37 odst. 2 (viz bod 17) je upraven výčet knihoven, za které nebude stát hradit odměny za absenční půjčování autorských děl (knih a periodik).

Úprava v bodech 9 a 10 Přílohy č. 1 k autorskému zákonu se doplňuje tak, že i v případě odměny pro nakladatele bude odměna za uživatele (tj. osoby uvedené v § 37 odst. 1) platit stát. Sazba odměny je navrhována ve výši 0,70 Kč za výpůjčku a současně je navrhována valorizace sazby odměny pro autory ze stávající 0,50 Kč na 1,- Kč. Podíly příslušející nakladatelům a autorům z odměny za půjčování jsou stanoveny v § 99e odst. 3 AZ (viz body 65, 82 a 83).

Stejně jako v případě práva nakladatelů na odměnu v souvislosti se zhotovením rozmnoženiny jím vydaného díla podle platného § 87 odst. 1 se navrhuje upravit dobu trvání ochrany nového práva nakladatele na odměnu v souvislosti s půjčováním jím vydaného díla také v délce 50 let od vydání díla. Právo na odměnu bude převoditelné.

K bodu 42

Novým § 87b bude implementován čl. 15 směrnice o APnaJDT. Zavádí se jím nová právní úprava ochrany tiskových publikací v souvislosti s jejich online užitím poskytovateli služeb informační společnosti. Pro účely nově zaváděného práva je v odstavci 1 uvedena pozitivní a v odstavci 2 negativní definice pojmu tisková publikace.

Tiskovou publikací se pro účely autorského zákona v rámci implementace nové ochrany práv vydavatelů těchto publikací rozumí, v souladu s bodem 56 odůvodnění směrnice o APnaJDT, zejména denní tisk (deníky), týdeníky nebo měsíčníky, tj. periodika zaměřená na poskytování zpravodajství a dalších forem publicistiky, jako jsou komentáře, články na obecná či speciální témata, rozhovory, recenze apod. S ohledem na negativní vymezení tiskové publikace v čl. 2 bodu 4 směrnice se nová úprava nevztahuje na vědecké a odborné časopisy a podobná periodika vydávaná pro vědecké nebo akademické účely.

Tiskovou publikací se rozumí, s ohledem na použitý pojem „zveřejňované...“ v § 87b odst. 1 písm. a), tj. nikoli „vydané“, jak periodika vydávaná (tiskem, v podobě hmotných rozmnoženin), tak i „online periodika“ zpřístupňovaná v nehmotné podobě online (srov. § 4 odst. 1 AZ), podle něhož „zveřejněním“ je mj. vydání či jiné zpřístupnění veřejnosti.

Směrnice o APnaJDT neobsahuje definici pojmu „vydavatel tiskové publikace“, pouze definici tiskové publikace jako takové, přičemž ta je širší než definice upravená tiskovým zákonem č. 46/2000 Sb. Podle směrnice je tiskovou publikací i taková, která je „vydávána“ jen online, a není podmínkou ani vydávání periodika minimálně dvakrát ročně. Navrhovaná definice tiskové publikace vychází z terminologie používané autorským zákonem, záměrně nepoužívá pojem periodický tisk – s cílem neomezovat úpravu podle AZ pouze na „vydavatele ve smyslu tiskového zákona“. Vydavatelem tiskové publikace ve smyslu autorského zákona proto může být kdokoli, kdo „sborník“ definovaný v § 87b odst. 1 písm. a) a b) zveřejní ze své iniciativy, na svou odpovědnost a pod svou kontrolou, tj. například také tisková agentura, pokud tiskové publikace ve smyslu § 87b odst. 1 AZ vydává (v podobě hmotných rozmnoženin) nebo jinak zpřístupňuje veřejnosti (tj. včetně zpřístupňování online – podle § 18 odst. 2 věty první).

Vydavatel tiskové publikace bude mít stejná výlučná majetková práva, jaká jsou přiznána autorům a nositelům práv souvisejících s právem autorským (výkonným umělcům, výrobcům záznamů a vysílatelům) v čl. 2 a čl. 3 odst. 2 směrnice 2001/29/ES, tj. právo na rozmnožování tiskové publikace a její sdělování veřejnosti, a to v případech užití tiskových publikací poskytovateli služeb informační společnosti. Práva vydavatele budou platit obdobně taxativně uvedená ustanovení hlavy I AZ, včetně taxativně uvedených zákonných licencí a tzv. třístupňového testu v § 29 AZ.

Práva vydavatele tiskové publikace budou převoditelná a doba trvání ochrany je stanovena v délce 2 let od zveřejnění tiskové publikace. Počítání doby ochrany práv se bude řídit obecnou úpravou podle § 27 odst. 8 AZ, tj. od 1. ledna roku následujícího po dni zveřejnění tiskové publikace. Autorský zákon výslovně stanoví, že nově zaváděná ochrana práv se vztahuje pouze na tiskové publikace poprvé zveřejněné 6. června 2019 a později (viz Čl. II bod 3).

V souladu se směrnicí o APnaJDT je v odstavci 8 výslovně stanoveno, že se práva podle odst. 4 nevztahují na užití jednotlivých slov nebo velmi krátkých úryvků a na vkládání hypertextových odkazů. Pojem „velmi krátkého úryvku“, resp. „užití velmi krátkého úryvku“, nutno posuzovat případ od případu a v duchu cíle sledovaného směrnicí. Odstavec 8 nemá být chápán tak, aby tím byla ovlivněna účinnost práv stanovených směrnicí (srov. bod 58 odůvodnění směrnice) v případech, kdy užití i jen velmi krátkých úryvků má ekonomický význam.

Navrhuje se zavedení tzv. rozšířené kolektivní správy práv pro určité případy užití, resp. typ uživatelů, konkrétně pro případy užití tzv. internetovým vyhledavačem nebo tzv. sociální sítí (viz rovněž k bodu 55). Kolektivní správce bude ze zákona spravovat práva všech nositelů práv (vydavatelů tiskových publikací), jimž na základě autorského zákona daná práva náleží, a to jak těch nositelů práv, kteří jej pověří smluvně nebo se přihlásí k evidenci, tak i těch, kteří tak neučinili. Zároveň bude mít takový vydavatel tiskových publikací, který nebude mít o kolektivní výkon svých práv zájem, možnost provést tzv. opt-out (tzn. vyloučit účinky režimu rozšířené kolektivní správy) podle § 97e odst. 2 a 3. Takový nositel práv pak kolektivním správcem zastupován nebude a nebudou se na něj tudíž vztahovat účinky hromadných licenčních smluv uzavíraných kolektivním správcem.

V případě, že budou tato práva spravována kolektivním správcem, bude výše odměny nebo způsob jejího výpočtu stanovena sazebníkem kolektivního správce. Pro ostatní případy užití tiskových publikací (tj. užití poskytovateli služeb informační společnosti jiného typu než jsou internetové vyhledavače nebo sociální sítě, viz navrhovaný bod 55) se kolektivní správa nenavrhuje; nositelé práv však budou moci pověřit kolektivní správou práv oprávněného kolektivního správce v rámci tzv. dobrovolné kolektivní správy, případně svá práva vykonávat individuálně nebo prostřednictvím nezávislého správce práv.

Sazba odměny nositelů práv bude stanovena sazebníkem kolektivního správce v souladu s obecnou úpravou v § 98e a 98f AZ.

S novou právní úpravou ochrany práv vydavatele tiskových publikací souvisí rovněž právo autora, jehož dílo je součástí tiskové publikace, na přiměřený podíl na příjmech vydavatele tiskové publikace plynoucích z výkonu práv (viz výše k bodu 9 a navrhovanému novému § 25b).

Navrhovaným odstavcem 9 je v souladu s cíli směrnice o APnaJDT zajišťována ochrana investic vydavatelů tiskových publikací, a tím také udržitelnost vydavatelského sektoru a podpora kvalitní žurnalistiky. Zavádí se výslovně povinnost poskytovatelů služeb informační společnosti zachovávat při vyjednávání licenčních podmínek s nositeli práv – tj. s vydavateli tiskových publikací – spravedlivý, rovný a nediskriminační přístup. Zároveň se navrhuje doplnění nové skutkové podstaty přestupku (viz body 72 až 78 a 81).

K bodům 43 a 44

Pojem „vytěžování“ se nahrazuje novou formulací, vyhýbající se použití uvedeného pojmu, aniž by došlo k obsahové změně ustanovení (srov. rovněž k bodu 22). Z uvedených důvodů se pojem „vytěžování“ nahrazuje novou formulací rovněž v dalších dvou zákonech, v nichž se vyskytuje, a sice v zákoně o právu na informace o životním prostředí a v zákoně o základních registrech (srov. k části třetí a části páté).

K bodu 45

Do výčtu ustanovení v § 94 se doplňují ta ustanovení AZ, která budou nově přiměřeně platit i pro pořizovatele databáze.

K bodu 46

Legislativně technická změna související s doplněním nového písm. i) do § 96a odst. 3.

K bodu 47

Do kumulativního výčtu podmínek, které musí žadatel o oprávnění ke kolektivní správě splnit, aby mu toto oprávnění mohlo být Ministerstvem kultury uděleno, se v rámci implementace čl. 12 odst. 3 směrnice o APnaJDT doplňuje podmínka „dostatečné reprezentativnosti“ kolektivního správce. Počet nositelů práv, kteří projeví zájem o kolektivní správu práv daným žadatelem o oprávnění ke kolektivní správě, musí být dostatečně reprezentativní co do druhu a počtu evidovaných předmětů ochrany, a pokud jde o díla, tak druhů děl, jejichž užití má být předmětem smluv uzavíraných kolektivním správcem.

K bodu 48

Do výčtu povinně kolektivně spravovaných práv se navrhuje vložit nové právo nakladatelů na odměnu v souvislosti s půjčováním jimi vydaného díla ve veřejně přístupných knihovnách (viz § 87 odst. 2, bod 39). Zároveň se v příloze č. 1 k zákonu č. 121/2000 Sb. navrhuje stanovit, že za uživatele (tj. osoby uvedené v § 37 odst. 1) platí tuto odměnu stát. Sazbu odměny se navrhuje stanovit ve výši 0,70,- Kč (viz body 65, 82 a 83).

K bodu 49

V souladu s čl. 2 odst. 2 a 3 směrnice OnlineSatCab se navrhuje upravit výkon práva na přenos vysílání uskutečňovaný prostřednictvím internetu v tzv. řízeném prostředí v režimu povinné kolektivní správy. Přenos vysílání uskutečňovaný v prostředí, které řízené není, je vykonáván v režimu rozšířené kolektivní správy /viz bod 55, konkrétně k § 97e odst. 4 písm. n)/. Řízeným prostředím se rozumí takové prostředí, v němž provozovatel přenosu vysílání (ve smyslu § 22 AZ) poskytuje zabezpečený přenos vysílání oprávněným uživatelům (spotřebitelům). O takové typy přenosů jde v případech, kdy je přístup k obsahu přenášeného vysílání zabezpečen podobně, jako jsou zabezpečeny přenosy vysílání v případě kabelových sítí (např. kódováním umožňujícím přístup pouze předplatitelům po přihlášení pomocí přístupových údajů - srov. bod 14 odůvodnění směrnice OnlineSatCab). Oprávněným uživatelem je osoba, která užívá služby provozovatele přenosu vysílání v souladu se smluvními podmínkami.

Zatímco platná právní úprava v § 97d odst. 1 písm. c), zavedená novelou autorského zákona č. 102/2017 Sb., stanoví jednotně režim povinné kolektivní správy práva na přenos vysílání bez ohledu na použitou technologii přenosu, směrnice OnlineSatCab zavádí režim povinné kolektivní správy na přenosy jakoukoli technologií, s výjimkou přenosů vysílání uskutečňovaných v tzv. neřízeném prostředí /srov. definici pojmu přenos vysílání pro účely směrnice OnlineSatCab v čl. 2 bod 2 písm. a) a b) a bod 3 a čl. 4 a násl. směrnice OnlineSatCab/.

Možnost ponechání platné úpravy jednotného režimu povinné kolektivní správy byla konzultována s Evropskou komisí a na základě jejího doporučení, odkazujícího na znění příslušných ustanovení směrnice OnlineSatCab výslovně umožňujících režim povinné kolektivní správy ve všech případech kromě přenosů vysílání v tzv. neřízeném prostředí, bylo navrženo rozdělit režim kolektivní správy výše popsaným způsobem.

K bodům 50 a 51

V souvislosti s implementací čl. 12 směrnice o APnaJDT se navrhuje upřesnit úpravu možnosti nositelů práv provádět tzv. opt-out z režimu rozšířené kolektivní správy v § 97e odst. 2 a 3 AZ, a to buď tzv. obecný opt-out (vyloučení režimu rozšířené kolektivní správy obecně pro určitá práva a určité druhy předmětů ochrany) nebo tzv. konkrétní (specifický) opt-out (vyloučení režimu, resp. účinku hromadné licenční smlouvy pro určitý konkrétní předmět ochrany a/nebo určité konkrétní užití).

Tzv. obecný opt-out neboli vyloučení uplatňování režimu rozšířené kolektivní správy může podle navrhované úpravy provést ten nositel práv, pro kterého vykonává kolektivní správce správu práv ze zákona na základě pouhé evidence nositele práv u kolektivního správce, tj. nikoli ten, pro kterého vykonává kolektivní správu na základě smlouvy. Smluvně zastupovaný nositel práv může provést pouze tzv. specifický opt-out.

Kolektivní správce je povinen v přiměřené lhůtě informovat uživatele vhodným způsobem o provedeném vyloučení účinků hromadné smlouvy nositelem práv a veškeré probíhající užití musí být v přiměřené lhůtě ukončeno. Pokud nositelé práv vyloučí účinky hromadné smlouvy, nemělo by to mít vliv na jejich nárok na odměnu za stávající užití díla či jiných předmětů ochrany na základě licence.

K bodu 52

Doplnění stávající úpravy souvisí s novou úpravou poskytování doplňkových online služeb v § 21a (viz k bodu 6). Výkon práv souvisejících s poskytováním uvedených služeb bude spravován obdobně, jako právo na vysílání podle § 21 AZ a právo na zpřístupňování díla veřejnosti podle § 18 odst. 2 AZ. V režimu rozšířené kolektivní správy bude vykonáváno právo podle § 21a odst. 1 písm. a) – tzv. simulcasting.

K bodu 53

Ustanovení § 97e odst. 4 písm. h) se navrhuje upravit tak, aby z něho vyplývalo, že se tato úprava nevztahuje na díla a jiné předměty ochrany, které jsou zpřístupňovány na základě jakýchkoli jiných licenčních smluv (tj. nikoli pouze smluv s danou knihovnou, ale např. v rámci komerční distribuce). Jde o zpřesnění úpravy v souladu s požadavkem čl. 12 odst. 2 směrnice o APnaJDT, která stanovuje povinnost členských států zajistit, aby byl uvedený mechanismus poskytování licencí uplatňován pouze v přesně vymezených oblastech užití, v nichž je individuální získávání svolení od nositelů práv zpravidla náročné a obtížné

proveditelné do té míry, že se požadovaná licenční transakce stává nepravděpodobnou z důvodu povahy užití nebo typů děl nebo jiných předmětů ochrany. Členské státy jsou rovněž povinny zajistit, aby tento mechanismus poskytování licencí chránil oprávněné zájmy nositelů práv.

K bodu 54

Zpřesnění ustanovení souvisí s implementací čl. 8 až 11 směrnice o APnaJDT, které zavádějí v rámci EU/EHP režim rozšířené kolektivní správy práv pro užití předmětů ochrany nedostupných na trhu institucemi kulturního dědictví. Navrhuje se ponechat právní úpravu zavedenou novelou AZ č. 102/2017 Sb. v § 97e odst. 4 písm. i) a v § 97f a doplnit nově úpravu podle směrnice o APnaJDT pro ostatní předměty ochrany dosavadní úpravou nepokryté. Z tohoto důvodu se v § 97e odst. 4 písm. i) pouze doplňuje specifikace způsobů užití dle čl. 8 odst. 1 směrnice o APnaJDT. (Viz rovněž k bodům 55 a 57)

Při volbě způsobu implementace byly vzaty v potaz dosavadní zkušenosti s aplikací úpravy zavedené novelou AZ z roku 2017, zejména pak již vynaložené náklady. Národní knihovna ČR se zúčastnila konzultačního jednání k připravovanému unijnímu portálu a je připravena přizpůsobit národní Seznam děl na trhu nedostupných, resp. kritéria pro stanovení nedostupnosti na trhu, budoucímu unijnímu portálu tak, aby údaje nahrávané do národního Seznamu byly použitelné i pro unijní portál.

K bodu 55

K § 97e odst. 4 písm. m)

V rámci implementace čl. 8 až 11 směrnice o APnaJDT, které zavádějí v rámci EU/EHP režim rozšířené kolektivní správy práv pro užití předmětů ochrany nedostupných na trhu institucemi kulturního dědictví, se doplňuje platná právní úprava, vztahující se pouze na vymezené typy předmětů ochrany, o obecnou úpravu vztahující se na ostatní předměty ochrany a způsoby užití platnou úpravou dosud nepokryté. Do výčtu práv spravovaných v režimu rozšířené kolektivní správy se proto doplňuje právo na zhotovení rozmnoženiny a rozšiřování nebo sdělování rozmnoženiny díla nedostupného na trhu, pokud jde o díla a jiné předměty ochrany, než které jsou uvedeny v Seznamu děl nedostupných na trhu podle § 97f AZ. S navrhovanou úpravou souvisí rovněž návrh na nový § 97ea upravující podmínky výkonu rozšířené kolektivní správy v souladu se směrnicí o APnaJDT (viz k bodu 57).

K § 97e odst. 4 písm. n)

V rámci implementace čl. 4 směrnice OnlineSatCab zavádějícího v rámci EU/EHP režim povinné kolektivní správy práva na přenos vysílání (ve smyslu § 22 AZ) bez ohledu na použitou technologii přenosu, a s ohledem na čl. 2 odst. 2, 4 a 5 směrnice OnlineSatCab, obsahující definici pojmu „přenos vysílání“ pro účely této směrnice (tj. i pro účely zaváděného režimu kolektivní správy práv) se navrhuje upravit výkon práva na přenos vysílání uskutečňovaný v prostředí, které není řízené, v režimu (pouze) rozšířené kolektivní správy. Právo na přenos vysílání uskutečňované v řízeném prostředí bude vykonáváno v režimu povinné kolektivní správy (viz bod 49). Navrhované rozdělení režimů kolektivní správy vychází z unijní úpravy kolektivní správy práv obsažené zejména ve směrnici 2014/26/EU harmonizující úpravu kolektivní správy práv v EU a v čl. 12 směrnice o APnaJDT a z výše uvedené definice přenosu vysílání ve směrnici OnlineSatCab.

K § 97e odst. 4 písm. o)

Do výčtu práv spravovaných v režimu rozšířené kolektivní správy se navrhuje doplnit práva vydavatele tiskových publikací (viz k bodu 42), a to konkrétně právo na rozmnožování a

zpřístupňování tiskové publikace veřejnosti poskytovatelem služeb informační společnosti způsobem, že kdokoli může mít k ní přístup na místě a v čase podle své vlastní volby zejména počítačovou nebo obdobnou sítí, a to výhradně pro dva typy uživatelů předmětů ochrany – internetové vyhledávače a sociální sítě. Sazba licenční odměny bude stanovena sazebníkem kolektivního správce v souladu s obecnou úpravou v § 98e a 98f AZ.

Nositelé práv (vydavatelé tiskových publikací) budou mít možnost vykonávat si uvedená práva i individuálně, popř. prostřednictvím nezávislého správce, podmínkou však bude provedení tzv. opt-outu z režimu rozšířené kolektivní správy podle § 97e odst. 2 a 3 autorského zákona.

Pro výkon práv v jiných případech užití tiskových publikací se kolektivní správa nenavrhuje; nositelé práv však budou moci využít režim dobrovolné kolektivní správy, bude-li k výkonu takové dobrovolné kolektivní správy uděleno oprávnění podle obecné úpravy v § 96 a násl. AZ.

K bodu 56

V rámci implementace čl. 12 odst. 3 písm. d) směrnice o APnaJDT upravujícího režim rozšířené kolektivní správy práv se doplňuje platná právní úprava o povinnost kolektivního správce informovat na svých internetových stránkách o fungování mechanismu rozšířené kolektivní správy podle AZ. Uvedená informační povinnost souvisí mj. také s nově zaváděnou rozšířenou kolektivní správou práv na užití předmětů ochrany nedostupných na trhu /§ 97e odst. 4 písm. m) a § 97ea/. Pokud bude kolektivní správce poskytovat licence k takovým způsobům užití, měly by být informace zveřejňovány i ve vhodné jazykové verzi (kromě zpravidla již běžně používané angličtiny).

K bodu 57

Nově vkládaný § 97ea souvisí s implementací čl. 8 až 11 směrnice o APnaJDT, které zavádějí v rámci EU/EHP režim rozšířené kolektivní správy práv pro užití předmětů ochrany nedostupných na trhu institucemi kulturního dědictví a obsahuje pravidla stanovená směrnicí pro poskytování licencí kolektivním správcem a podmínky zveřejnění příslušných informací na jednotném unijním portálu děl nedostupných na trhu. V odstavci 1 je, na rozdíl od úpravy v § 37b (upravujícím tzv. záložní zákonnou licenci pro užití děl nedostupných na trhu v případech, kdy neexistuje kolektivní správce práv), dispozitivně stanoveno teritoriální vymezení licence poskytované kolektivním správcem. Dispozitivní úprava umožňuje v licenční smlouvě teritoriální vymezení licence omezit, např. na území pouze několika členských států.

Navrhovaná úprava obsahuje rovněž podmínku zveřejnění informací o předmětu ochrany nedostupném na trhu v jednotném unijním portálu v časovém předstihu (minimálně 6 měsíců) před zamýšleným užitím. Portál bude zřízen a spravován Evropským úřadem pro duševní vlastnictví - EUIPO (dříve Úřad pro harmonizaci na vnitřním trhu, tzv. OHIM), konkrétně jeho Střediskem pro sledování porušování práv duševního vlastnictví, v rámci plnění úkolů tohoto střediska vymezených nařízením (EU) č. 386/2012, obdobně jako již existující databáze osířelých děl podle směrnice 2012/28/EU o některých povolených způsobech užití osířelých děl. EUIPO plánuje spustit provoz portálu v souladu s požadavkem směrnice do 7. 6. 2021. Testovací fázi plánuje EUIPO provést v prvním pololetí roku 2021. Podrobný popis fungování unijní databáze děl nedostupných na trhu bude k dispozici nejpozději k datu uvedení databáze do provozu.

V odstavci 4 je obsažena úprava obdobná úpravě v § 37b odst. 7 (obsahující tzv. záložní výjimku z práv pro užití předmětů ochrany nedostupných na trhu institucemi kulturního dědictví), vycházející z čl. 8 odst. 7, a to včetně druhého pododstavce, směrnice o APnaJDT. Úpravu rozšířené kolektivní správy nebude možné využít v případě sbírky složené převážně z autorských děl, jejichž autory (nositeli práv) jsou státní příslušníci třetích zemí (tj. některého ze států mimo EU a Evropský hospodářský prostor) a daná díla byla poprvé vydána nebo odvysílána ve třetí zemi, nebo jde o díla kinematografická nebo audiovizuální, jejichž výrobci mají sídlo nebo obvyklé bydliště ve třetí zemi. Stejně tak nebude možno této úpravy využít v případě autorských děl vytvořených státními příslušníky třetích zemí, nebylo-li možné ani po vynaložení přiměřeného úsilí určit členský stát nebo třetí zemi podle písmen a) a b), tzn. ve kterém státě byla díla poprvé vydána nebo odvysílána. Na rozdíl od úpravy v § 37b odst. 7 však bude možné licencovat v rámci rozšířené kolektivní správy užití předmětů ochrany vymezených v § 97ea odst. 4 v případě, že bude existovat pro daná užití a dané předměty ochrany takový kolektivní správce, který bude zároveň dostatečně reprezentativně zastupovat i nositele práv k předmětům ochrany vymezeným v § 97ea odst. 4. To bude platit zejména v případě, že takový kolektivní správce bude mít uzavřenu pro takové případy tzv. reciproční smlouvu se zahraničním kolektivním správcem v dané třetí zemi.

K bodu 58

V návaznosti na úpravu ustanovení § 37 odst. 2, v němž dochází k nahrazení výčtu konkrétních knihoven, uvedených jmenovitě, výčtem jejich typů (školní knihovny, knihovny vysokých škol a knihovny muzeí, galerií a archivů), je potřeba v AZ znovu zavést zkratku „Národní knihovna“, obsaženou původně v právě novelizovaném § 37 odst. 2.

K bodům 59 a 60

V souladu s úpravou ve směrnici o APnaJDT se v § 97f odst. 3 písm. a) doplňuje příkladmo, co se rozumí „dílem v druhově shodném nebo obdobném vyjádření“. Jde o zpřesnění úpravy v souladu s bodem 37 odůvodnění směrnice o APnaJDT. V novém písmenu b) se doplňuje časové kritérium pro zařazení díla do Seznamu děl na trhu nedostupných, jak umožňuje čl. 8 odst. 5 směrnice o APnaJDT.

K bodu 61 Na základě dosavadních zkušeností s aplikací platné úpravy se doplňuje možnost nakladatele provést opt-out namísto autora nebo společně s autorem. Jde o případy, kdy nakladatel již disponuje výhradní nakladatelskou licencí nebo je dané dílo prokazatelně obsaženo v jeho edičním plánu.

K bodu 62

V souladu s čl. 19 odst. 3 a čl. 20 odst. 2 směrnice o APnaJDT se navrhuje výslovně stanovit, že na smlouvy, které kolektivní správce uzavírá s uživateli (případně dalšími osobami) dle § 98 odst. 1 AZ, se nepoužijí výslovně vyloučená nově navrhovaná ustanovení občanského zákoníku (viz Část šestá, body 1 a 2). Na vztahy mezi kolektivním správcem a nositeli práv a kolektivním správcem a uživateli se i nadále uplatňuje úprava hlavy IV AZ.

K bodu 63

Z důvodu přesunu platné právní úpravy prostředníků ze stávajících § 101a až 101f do navrhovaných § 54 až 57 jsou upravovány odkazy na § 101 a násl. a na § 101f odst. 1 obsažené v § 98f odst. 1.

K bodu 64

V § 98f je z důvodu duplicity s odstavcem 3 zrušen odstavec 4.

K bodu 65

Úprava § 99e odstavce 3 souvisí s návrhem na přiznání nového práva nakladatelů na odměnu v souvislosti s půjčováním jimi vydaného díla ve veřejně přístupných knihovnách (viz k bodu 39) a obsahuje rozdělení podílů z odměny za půjčování ve veřejně přístupných knihovnách mezi jednotlivé skupiny nositelů práv (autory a nakladatele). Podíly z vybraných odměn náležejících jednotlivým kategoriím nositelů práv jsou stanoveny obdobně jako v § 99e odst. 2.

K bodům 66 až 68

Navrhovaná úprava souvisí s návrhem na rozšíření působnosti prostředníků v souladu se směrnicí o APnaJDT a přesunutí stávající úpravy do hlavy I AZ (z důvodů legislativně technických). Pro zachování přehlednosti úpravy se v části AZ upravující kolektivní správu práv ponechává § 101, přičemž je nově formulován nadpis a přizpůsobeno znění ustanovení (s ohledem na vymezení oblastí působnosti prostředníků v novém § 53, viz bod 30) tak, že jsou specifikovány situace, ve kterých mohou kolektivní správci a uživatelé využít prostředníka.

K bodu 69

V souladu s čl. 19 odst. 3 a čl. 20 odst. 2 směrnice o APnaJDT se doplňuje výslovně, že na smlouvy, které nezávislý správce práv uzavírá podle § 98 odst. 1, se nepoužijí vyloučená nově navrhovaná ustanovení občanského zákoníku (viz k Části šesté, body 1 a 2).

K bodům 70 a 71

Navrhované změny souvisí s implementací čl. 12 směrnice o APnaJDT a úpravou tzv. opt-outu (vyloučení účinků hromadné smlouvy nositelem práv; viz body 50 a 51).

K bodu 72

V souvislosti se zavedením nové úpravy práv vydavatelů tiskových publikací se doplňují skutkové podstaty přestupků fyzických osob i přestupků právnických a podnikajících fyzických osob, a to tak, že se do výčtů předmětů ochrany v § 105a odst. 1 a v § 105b odst. 1 AZ doplňuje nový předmět ochrany – tisková publikace ve smyslu § 87b odst. 1 a 2.

K bodům 73 až 78 a 81

V souvislosti se zavedením nové úpravy práv vydavatelů tiskových publikací a konkrétně s tím související povinnosti poskytovatelů služeb informační společnosti zachovávat při vyjednávání licenčních podmínek s nositeli práv spravedlivý, rovný a nediskriminační přístup se doplňuje právní úprava nové skutkové podstaty přestupku fyzických osob a přestupku právnických a podnikajících fyzických osob. Sankce za uvedený přestupek je navrhována ve výši až 500 000 Kč, což odpovídá nejvyšší možné sankci, kterou je možné podle platné právní úpravy v AZ udělit. Vzhledem k tomu, že uvedená sankce bude potenciálně především dopadat na poskytovatele služeb informační společnosti s významnou tržní silnou, měla by být citelná vzhledem k jejich ekonomické síle, současně by však neměla být drakonická, protože cílem správního trestání není ekonomická likvidace sankcionovaných subjektů.

K bodům 79 a 80

Legislativně technické změny v hlavě VI AZ upravující přestupky právnických a podnikajících fyzických osob, kolektivních správců a nezávislých správců práv.

K bodu 82

Úprava v bodu 9 přílohy č. 1 AZ souvisí se zavedením nového práva nakladatelů na odměnu v souvislosti s půjčováním jimi vydaného díla ve veřejně přístupných knihovnách (viz k bodu 39). Odměnu bude platit za uživatele (knihovny) stát, obdobně jako v případě odměny pro autory.

K bodu 83

Úprava v bodu 10 přílohy č. 1 AZ souvisí se zavedením nového práva nakladatelů na odměnu v souvislosti s půjčováním jimi vydaného díla ve veřejně přístupných knihovnách (viz k bodům 38 až 41). Sazba odměny pro nakladatele je navržena ve výši 0,70 Kč za výpůjčku a zároveň je navržena valorizace dosavadní sazby odměny pro autory, zavedené v roce 2006 a od té doby nezměněné, z dosavadních 0,50 Kč na 1,- Kč za výpůjčku. Pro výpočet navrhovaného zvýšení sazby odměny byl pro srovnání využit vývoj valorizace mezd a vzat v potaz jejich předpokládaný růst v budoucnu. Zároveň je tato odměna efektivním nástrojem finanční podpory kultury, a to nejen ve vztahu k autorům, ale i pro nakladatele, kteří díla vydávají – zpřístupňují široké veřejnosti. Zatímco právo na odměnu pro autory je již v právním řádu zavedeno, právo na odměnu pro nakladatele nikoli. Ze zavedení práva na odměnu pro nakladatele přitom budou mít prospěch nejen nakladatelé, ale i autoři (prostřednictvím kvalitních nakladatelských služeb) a v konečném důsledku i široká veřejnost prostřednictvím kvalitní nakladatelské produkce.

Podíly z vybraných odměn náležející jednotlivým nositelům práv za půjčování knihovny jsou upraveny v navrhovaném doplnění § 99e odst. 3 (viz bod 65).

K Čl. II

K bodu 1

Upravuje se časová působnost nové právní úpravy. Jednání uskutečněná a práva nabytá podle dosavadních právních předpisů přede dnem nabytí účinnosti navrhovaného zákona zůstávají nedotčena. Ustanovení navrhovaného zákona se budou vztahovat na autorská díla a jiné předměty ochrany chráněné tuzemským autorským právem ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona a později.

K bodu 2

V souladu s čl. 11 prvním pododstavcem směrnice OnlineSatCab se upravuje časová působnost nové úpravy v § 21a (doplňkové online služby vysílatele).

K bodu 3

V souladu s čl. 15 odst. 4 druhým pododstavcem směrnice o APnaJDT se upravuje časová působnost navrhovaného § 87b obsahujícího úpravu ochrany tiskových publikací v souvislosti s jejich užitím online.

K bodu 4

V souladu s čl. 11 druhým pododstavcem směrnice OnlineSatCab se upravuje časová působnost nové úpravy kolektivní správy práva na přenos vysílání.

K bodu 5

Přechodné ustanovení zajišťuje kontinuitu výkonu činnosti prostředníků zapsaných ke dni nabytí účinnosti navrhované úpravy do seznamu prostředníků vedených Ministerstvem kultury.

K části druhé

K čl. III

Ve vazbě na § 53 – 57 AZ (právní úprava prostředníků) se navrhuje provést novelizaci živnostenského zákona a vyloučit činnost zapsaných prostředníků podle autorského zákona z režimu živností obdobně, jako je tomu u mediátorů /§ 3 odst. 2 písm. l) živnostenského zákona/.

K části třetí

K čl. IV

V návaznosti na změnu terminologie v § 90 – 92 AZ, spočívající v nahrazení spojení „vytěžování nebo zužitkování obsahu databáze“ obratem „užití obsahu databáze“, resp. v nahrazení slov „vytěžuje nebo zužitkovává“ slovem „užívá“, se navrhuje tatáž úprava rovněž v zákoně o právu na informace o životním prostředí.

K části čtvrté

K čl. V

V souvislosti se zavedením nové úpravy práv vydavatelů tiskových publikací v autorském zákoně se navrhuje, obdobně jako v případě doplnění skutkových podstat přestupků fyzických osob i přestupků právnických osob a podnikajících fyzických osob, upravených v § 105a a 105b AZ, doplnit úpravu skutkové podstaty trestného činu v § 270 trestního zákoníku (Porušení autorského práva, práv souvisejících s právem autorským a práv k databázi). Výčet předmětů ochrany v § 270 se rozšiřuje o tiskovou publikaci ve smyslu § 87b odst. 1 a 2 AZ. Trestně odpovědnou za spáchání trestného činu podle § 270 trestního zákoníku může být nejen fyzická osoba, ale i osoba právnická (podle § 7 zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim). S ohledem na konstrukci skutkových podstat, resp. trestných činů v zákoně č. 418/2011 Sb., není nutné tento zákon novelizovat.

K části páté

K čl. VI

V návaznosti na změnu terminologie v § 90 AZ, spočívající v nahrazení pojmu „vytěžování databáze“ slovy „zhotovování trvalé nebo dočasné přímé nebo nepřímé rozmnoženiny celého obsahu databáze nebo jeho podstatné části, a to jakýmkoli prostředky nebo jakýmkoli způsobem“, se navrhuje odpovídající úprava rovněž v zákoně o základních registrech /v § 62 odst. 1 a § 69 odst. 1 písm. h)/.

K části šesté

K čl. VII

K bodu 1

K § 2374 odstavci 1

V souladu s čl. 18 směrnice o APnaJDT se do českého právního řádu transponuje zásada vhodné a přiměřené odměny autora (a výkonného umělce, viz § 2387) za poskytnutí licence. Podle tohoto principu musí být odměna za poskytnutí licence vždy vhodná a přiměřená. Normativním odrazem zásady vhodné a přiměřené odměny je především § 2374 odst. 1. Znění jeho navrhované věty první je inspirováno dřívější právní úpravou AZ ve znění účinném od novely AZ č. 216/2006 Sb. do nabytí účinnosti zákona č. 303/2013 Sb. (tzv. změnového zákona k novému občanskému zákoníku z roku 2012) dne 1. ledna 2014. Vhodná a přiměřená odměna by měla odpovídat skutečné nebo potenciální ekonomické hodnotě poskytnuté licence s přihlédnutím k velikosti tvůrčího příspěvku autora nebo výkonného umělce a ke všem ostatním okolnostem případu, jako jsou tržní postupy nebo skutečné užívání díla, územní, časový a množství rozsah licence.

Možnost sjednání bezúplatných licencí není navrhovanou úpravou nijak dotčena /viz § 2366 odst. 1 písm. b)/.

Dle navrhované věty druhé tohoto odstavce může přiměřenou odměnu představovat i pevná částka – tzv. paušální platba (v praxi označovaná také jako tzv. *buy-out*), která by však neměla být pravidlem a měla by být uplatněna jen v odůvodněných případech při zohlednění (zejména) míry příspěvku autora k celkovému dílu a zvláštností jednotlivých odvětví. Mezi příklady, kdy je důvodné sjednat odměnu paušálně, patří například případy, kdy nelze základ pro výpočet podílové odměny prakticky určit nebo kdy administrativní náklady na určení podílové odměny by byly nepřiměřeně vysoké (zejména není-li příspěvek autora k dílu jako celku významný). Sjednávání odměny paušální částkou je obvyklé např. v oblasti audiovizu či v hudebním sektoru nebo v oblasti licencování užití počítačových programů.

Nedohodnou-li se strany na výši odměny podle odstavce 1, určí její výši soud podle obecných pravidel občanského zákoníku o závazcích (§ 1792 občanského zákoníku).

K § 2374 odstavcům 2 a 3

Odstavce 2 a 3 navrhovaného § 2374 upravují institut dodatečné odměny (označované také jako tzv. *best-sellerová odměna*), která musí být přiměřená a spravedlivá. Jedná se o kogentní úpravu odpovídající úpravě v čl. 20 směrnice o APnaJDT. Oproti platné úpravě se navrhovaná úprava netýká pouze případů, kdy je ujednána paušální odměna, ale vztahuje se rovněž na případy, kdy je sjednána odměna podílová. Autor nebo výkonný umělec má právo na dodatečnou odměnu především v případech, kdy se ekonomická hodnota práv ukáže jako výrazně vyšší, než se původně odhadovalo a původně dohodnutá licenční odměna je zjevně neúměrně nízká ve srovnání s příslušnými příjmy vyplývajícími z následného užívání díla nebo ze záznamu výkonu smluvní protistranou autora nebo výkonného umělce. V úvahu by přitom měly být vzaty veškeré relevantní příjmy nabyvatele licence, včetně případných příjmů z prodeje odvozených produktů. Zároveň by měly být zohledněny konkrétní okolnosti každého případu, včetně příspěvku autora nebo výkonného umělce k celkovému dílu, jakož i zvláštnosti a praxe odměňování v jednotlivých odvětvích tvorby obsahu. Jak vyplývá ze znění čl. 20 směrnice o APnaJDT, a nevyklučuje to ani navrhovaná úprava v § 2374, pravidla pro dodatečnou odměnu, srovnatelná s úpravou v čl. 20, mohou být stanovena kolektivní

smlouvou, přičemž se tím rozumí smlouva uzavíraná podle zákona č. 2/1991 Sb., o kolektivním vyjednávání. Směrnice o APnaJDT však nevyklučuje ani jiné typy kolektivního vyjednávání, např. mezi asociacemi výkonných umělců a producenty, nikoli pouze mezi odborovými organizacemi a zaměstnavateli. Netýká se to však kolektivních smluv ve smyslu § 98a odst. 3 autorského zákona, tj. smluv uzavíraných mezi kolektivním správcem a právnickou osobou sdružující uživatele nebo zastupující uživatele podle zvláštního předpisu.

K bodu 2

Navrhovaný § 2374a obsahuje novou kogentní speciální úpravu informační povinnosti nabyvatele licence k užití autorského díla (nebo uměleckého výkonu výkonného umělce, viz § 2387). Podle dosavadní úpravy se na nabyvatele licence k užití autorského díla uplatnila pouze obecná informační povinnost dle § 2366 odst. 3, která se však vztahovala pouze na pravidelná vyúčtování odměn ujednaných v závislosti na výnosech z využití licence (tzv. tantiémy). Nabyvatel licence je povinen poskytnout autorovi pravidelně aktuální, relevantní a úplné informace o užití díla, zejména pokud jde o způsoby užití, veškeré vytvářené příjmy a odměnu, která jim náleží. Úprava se netýká situací, kdy byla licence poskytnuta bezúplatně. Typ a úroveň podrobnosti informací musí být přiměřené nákladům a administrativní zátěži nabyvatele licence na takové poskytování ve vztahu k příjmům plynoucím z užití díla. Při plnění informační povinnosti je nabyvatel licence (resp. podlicence) povinen dodržovat také jiné právní předpisy /např. nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 a zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů/.

Není-li však příspěvek autora k dílu jako celku významný, především v případech, kdy jde o příspěvek nahraditelný příspěvkem stejné povahy od jiného autora nebo výkonného umělce, aniž by tím byl ovlivněn komerční úspěch díla nebo výkonu, není nabyvatel licence povinen informace poskytovat. Prokáže-li však autor či výkonný umělec, že informace potřebuje k uplatnění svého práva na dodatečnou odměnu podle § 2374 odst. 2, je nabyvatel tyto informace povinen poskytnout vždy. Odstavec 3 upravuje informační povinnost pro případ, kdy byla poskytnuta podlicence. Primárně je k poskytnutí informací o užití díla na základě udělené podlicence povinen nabyvatel licence, nemá-li však nabyvatel licence tyto informace, nebo nelze-li je od něj získat z jiného důvodu (např. nabyvatel s nositelem práv nekooperuje nebo už neexistuje – např. v případě produkcí, které jsou tvořeny jen jednou osobou nebo založené jen na vytvoření jednoho projektu), je tyto informace povinen poskytnout nabyvateli licence nabyvatel podlicence. Informace obdržené od nabyvatele podlicence nabyvatel licence dále poskytne autorovi. Navržený odstavec 3 respektuje smluvní volnost stran a umožňuje všem zúčastněným subjektům, aby příslušná práva a povinnosti vyplývající z odstavce 1 zanesly do smluv se svými smluvními partnery.

Dle navrhovaného § 98 odst. 8 AZ se informační povinnost nabyvatele licence dle § 2374a občanského zákoníku neuplatní na smlouvy uzavírané mezi kolektivním správcem a uživateli podle § 98 autorského zákona (viz k bodu 62).

V souladu s čl. 27 směrnice o APnaJDT, který účinnost ustanovení čl. 19 této směrnice, upravující povinnost transparentnosti nabyvatele licence, stanoví až od 7. června 2022, se odložení nabytí účinnosti § 2374a na 7. června 2022 (viz část sedmá, čl. VIII).

K bodům 3 až 7

Navrhovaná úprava implementuje čl. 22 směrnice o APnaJDT. Poskytuje-li autor nebo výkonný umělec licenci, očekává, že jeho dílo nebo umělecký výkon budou užity. Je-li smlouvou udělena licence výhradní, nemůže se poskytovatel licence obrátit na jinou smluvní

stranu, která by mohla užívat jeho dílo nebo umělecký výkon. Navrhovaný § 2378 upravuje právo autora (a výkonného umělce, viz § 2387) odstoupit od výhradní licenční smlouvy nebo licenci omezit co do způsobů užití díla (např. omezit sdělování rozmnoženiny díla veřejnosti podle § 18 odst. 2 autorského zákona) nebo rozsahu (např. územního, časového) v případě, kdy nabyvatel licenci vůbec nevyužívá.

Navrhovaná úprava míří na situace, kdy dílo či jiný předmět ochrany, k jejichž užití byla udělena nositelem práv výhradní licence, nebylo nikdy užíváno nebo již není užíváno (*pozn. v anglickém znění čl. 22 směrnice o APnaJDT „lack of exploitation”, ve francouzském znění „en cas de non-exploitation“, ve slovenském znění „nedošlo k využitiu”*; tento výklad potvrzuje také bod 80 odůvodnění směrnice o APnaJDT a dále jej potvrdila i Evropská komise na pracovních jednáních k implementaci směrnice). Oproti předchozí úpravě tedy dochází k zúžení situací, kdy je autor a výkonný umělec oprávněn toto právo využít, navrhovaná úprava již neobsahuje hypotézu (pouze) nedostatečného využívání licence jakožto jednu z možných podmínek pro využití tohoto práva. Navrhovaná úprava však oproti předchozí úpravě obsahuje možnost autora a výkonného umělce po uplynutí přiměřené lhůty kromě odstoupení od licenční smlouvy také pouhé jednostranné ukončení výhradní povahy licence. V § 2378 odst. 2 se navíc nově navrhuje řešení situace, kdy dílo obsahuje příspěvky více autorů.

Ustanovení § 2381 navazuje na předchozí ustanovení a řeší následky odstoupení od smlouvy nebo omezení licence pro nečinnost nabyvatele. Jedná se o speciální úpravu bezdůvodného obohacení, § 2991 a násl. občanského zákoníku se použijí subsidiárně.

K bodu 8

V souladu se směrnicí o APnaJDT se navrhuje vyloučit úpravu informační povinnosti nabyvatele licence pro některé kategorie nositelů práv souvisejících s právem autorským, a to konkrétně pro výrobce zvukového záznamu nebo zvukově obrazového záznamu, rozhlasové nebo televizní vysílatele a pořizovatele databáze.

K bodu 9

V poznámce pod čarou č. 1 se doplňuje výčet předpisů Evropské unie, které dle § 3015 občanský zákoník zapracovává, o směrnici (EU) 2019/790 o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu a o změně směrnic 96/9/ES a 2001/29/ES.

K části sedmé

K čl. VIII

Čl. 29 odst. 1 směrnice o APnaJDT a čl. 12 odst. 1 směrnice OnlineSatCab stanovují lhůtu k provedení ve vnitrostátním právu do 7. června 2021. S ohledem na trvání legislativního procesu se navrhuje stanovit nabytí účinnosti předloženého zákona patnáctým dnem po jeho vyhlášení. Výjimkou je ustanovení části šesté čl. VII bodu 2, které v souladu s čl. 27 směrnice o APnaJDT, upravujícím povinnost transparentnosti nabyvatele licence, nabyde účinnosti až dnem 7. června 2022 (dělená účinnost).

Vzhledem k tomu, že návrh zákona představuje provedení závazků České republiky plynoucích z právních aktů Evropské unie, přičemž členské státy jsou povinny zajistit jejich včasné provedení do svých právních řádů, jedná se o případ naléhavého obecného zájmu, který je předvídan v § 3 odst. 4 zákona č. 309/1999 Sb., o Sbírce zákonů

a o Sbírce mezinárodních smluv, ve znění pozdějších předpisů, na jehož základě lze stanovit dřívější den nabytí účinnosti právního předpisu než k 1. lednu nebo k 1. červenci kalendářního roku.

V Praze dne 21. června 2021

Předseda vlády:
Ing. Andrej Babiš v.r.

Ministr kultury:
PhDr. Lubomír Zaorálek v.r.